

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 28 de novembre de 1991

Edita: Fundació Catalunya Cristiana

Director: Joan E. Jarque i Jutglar

Any XIII - Núm. 636 150 ptes.

AFINANT...

El dolor, tan fatal com incomprès

La cultura bedonista, —del pla era qualsevol preu, abans que res i ara mateix— marca aquest final de segle. Ara, si bé és recurrent en la història de la humanitat, potser mai no hi ha hagut cap època com la nostra en què fos tant brutalment i insistentment opugnada per mil vivències, experiències o informacions. Instal·la en el confort de la calefacció i l'aire condicionat, amb els supermercats plens a vessar, llançant a doll tota mena de béns, tranquil·litzats per una "moral" sense norma, amb tota mena de calmants a l'abast... el dolor ens engrapa la pròpia carn quan menys l'esperàvem, o ens atueix i se'n sent el parent i l'amic. L'horror de la fam, de la tortura, de les destruccions, l'absurd de la mort dels joves, triomfadors, bells i famosos ens és servida puntualment cada dia per la pantalla, l'altaveu i el paper. I quines veus s'escolten avui a casa nostra enmig d'aquesta cridòria, barreja de rialles i plors? No pas les d'un Maritain: "ens trobem davant l'inevitable i paorós enigma, sobre el qual han merdit els grans esperits, del dolor que és ensem una marca de la nostra misèria (i per tant no atribuïble a Déu) i una noblesa nostra incomparablement fecunda i preciosa" (i que, per tant, sembla impossible de no cercar-ne en Déu algun misteriós exemple)". O la del seu padri Léon Bloy: "No acabaria mai si volgués descriure els efectes meravellosos del dolor sobre les facultats de l'home i del seu cor. El dolor és l'auxiliar de la creació".

■ Joan E. Jarque

Avui comença el Sínode dels Bisbes a Roma

La nova evangelització d'Europa és el tema global del Sínode dels Bisbes que avui comença a Roma. La convivència entre els països, el diàleg judeocristià, les dificultats de la transició a l'Est, la democràcia política, la instauració d'Estat de dret, la responsabilitat per construir societats noves, i, sobretot, el testimoni dels cristians en la construcció de la nova Europa, són alguns dels temes més importants que tractarà aquest Sínode que aplega 180 participants: 135 pares sinodals (amb dret a vot), 20 experts adjunts, 35 auditors, dels quals 14 són seglars.

En els propers números donarem informació puntual i més exhaustiva d'aquest esdeveniment tan important per a la vida de l'Església.

Durant una reunió celebrada al Vaticà amb la participació d'estadistes i especialistes d'arreu del món

El Papa fustiga els grans traficants de la droga

"Mentre moltes vides es cremen, els senyors potents de la droga es lliuren sense vergonya al luxe i al malbaratament" fustiga el papa Joan Pau II en la cloenda de la Conferència sobre el problema de la droga, celebrada al Vaticà i a la qual assistiren primeres personalitats del món polític i científic de diversos

Estats, dos mil especialistes de 101 països, inclosos dos premis Nobel i ministres de Sanitat i Afers Socials de 30 nacions.

"La droga està afavorida per forts interessos econòmics i polítics i cal fer llum sobre els interessos dels qui especulen amb aquest mercat", afegí el Sant Pare.

La Conferència internacional va posar de manifest que en el món hi ha oficialment 48 milions de toxicòmans.

En el proper número del nostre setmanari donarem una informació més extensa sobre la magna reunió convocada pel Consell Pontifici per la Pastoral de la Salut.

VIATGES I PELEGRINATGES DE L'ASSOCIACIÓ D'AMICS
DE **CATALUNYA CRISTIANA**

AVANÇ DE LA PROGRAMACIÓ

ITINERARIS 1992

VIATJAR / PELEGRINAR AMB ELS AMICS DE
"CATALUNYA CRISTIANA" VOL DIR:

ITINERARIS PENSATS AMB TOTA CURA

- per tal d'aprofitar el temps al màxim, sense presses
- per conèixer bé els països i els llocs visitats
- per gaudir de les bel·leses naturals
- per assaborir l'arqueologia, l'art, la cultura
- per visitar i saludar les Esglésies locals

GRUPS DE VIATGE MOLT AGRADABLES

- formats per amics actuals o, ben segur, futurs
- fent reunió abans i després de cada viatge
- amb uns interessos bàsicament comuns

UNA BONA DIRECCIÓ, RESPONSABLE I EFICAÇ

- tant des del punt de vista tècnic de la nostra agència
- com per l'experiència del cap de grup (tour leader) dels AMICS DE CC que acompanya sempre cada viatge/pelegrinatge

ASSISTÈNCIA CULTURAL I ESPIRITUAL

- garantida, quan cal, per guies locals escollits
- complementada pel mossèn que acompanya sempre cada grup amb la celebració de l'Eucaristia i amb pregària diària

TERRA SANTA

Viatge al país on va néixer Jesús; on va viure i accomplir la redempció, i on va fundar la seva Església.
Tot un recorregut per Judea i Galilea, amb estada a Jerusalem i Natzaret.

Visites: Betlem, Betània, Ain Karem, mar Morta, Jericó, Jordà, Generaret, Cafarnaüm, Canà, Tabor, Akko, Carmel, Cesarea marítima, etc.

Del 17 al 24 de maig.
Del 9 al 16 d'octubre.
Del 27 de desembre al 5 de gener (cap d'any).

Altres expedicions emparaulades:

Del 15 al 24 de març.
Del 21 al 30 d'abril.
Del 9 al 18 de juliol.
Del 17 al 26 d'agost.
Del 27 de desembre al 3 de gener.

EGIPTE *Del 17 al 28 de febrer.*

Del passat faraònic al cristianisme primitiu. Viatge amb creuer pel Nil.

RUTA DE SANT PAU

(Grècia i Turquia) Del 24 d'abril al 10 de maig.

Seguiment dels indrets evangelitzats per Pau i esglésies de l'Apocalipsi.

IRLANDA I PAIS DE GAL·LES

Del 3 al 14 de juny.

Viatge als extrems de la cristianització durant l'alta edat mitjana.

PAISOS ESCANDINAVS

Del 16 al 28 d'agost.

L'oportunitat estiuenca d'anar a conèixer l'altra cara dels països freds.

INDIA

Del 3 al 24 de novembre.

El gran mosaic de pobles, de llengües, de cultures, de creences...

FE, CULTURA I ESPLAI

Així són els viatges de "CATALUNYA CRISTIANA"

PER A INFORMACIÓ:

Amb l'assistència tècnica de

 ULTRAMAR EXPRESS

ASSOCIACIÓ

**D'AMICS DE CATALUNYA
CRISTIANA**

Pelegrinatges i Viatges:
Plaça Urquinaona, 11 3er. A.
08010 Barcelona
Telèfon: **301 37 18**

EDITORIAL

Els cristians laics: Església en el món

Ara que assoleixen tanta ressonància les declaracions dels modestos òrgans eclesials de premsa, resulta interessant la consideració següent: "caldrà que els pastors de l'Església facin consultes per tal de discernir convenientment les necessàries i oportunes actuacions públiques de les seves comunitats. I tot discerniment comunitari, si ho és de debò, haurà de comptar amb l'experiència, el coneixement i les opinions de la comunitat eclesial, especialment dels laics". Aquesta observació pertany al document "Els cristians laics a l'Església i en el món" que acaben d'aprovar els bisbes d'Espanya en la seva última reunió, la setmana passada. Es tracta d'un text elaborat al llarg de molt de temps, amb la participació de representants dels moviments seglars, també de Catalunya. Val la pena que hi fem atenció perquè es tracta d'una extensa i elaborada exposició de la qüestió de la corresponsabilitat dels laics a l'Església actual.

Podríem dir que, malgrat el molt que s'ha fet i el molt més que s'ha parlat del tema, aquesta és encara una assignatura pendent. Sigui per poca voluntat d'intervenció dels seglars, sigui per manca d'atenció i d'acolliment dels pastors, la realitat és que la nostra Església encara presenta una imatge poc representativa de tots els seus estaments.

El document dels bisbes descriu una panoràmica del laic que vol abastar tots els seus sectors. Des del laic no associat fins als qui militen en les diverses associacions i moviments. Dels qui provenen de l'acció catòlica especialitzada als grups d'espiritualitat i als col·lectius de creació més recent. No sempre resulta fàcil conjuntar la multiplicitat d'associacions laicals sorgides del dret a associar-se que és reconegut a tots els cristians. Per això es demana la participació en els organismes col·legials: els consells pastorals de les diòcesis i de les parròquies.

Un punt al qual és dedicada una atenció especial és el de la presència i l'actuació dels catòlics en la vida pública. Si bé cal comptar amb ministeris laicals a l'interior de l'Església, no podem oblidar que el camp propi i específic —bé que no exclusiu— de l'activitat evangelitzadora dels laics és la vida pública: la política, la realitat social, l'economia, la cultura, la vida internacional, la ciència i les arts, els mitjans de comunicació. I això, a titol individual i, també, associadament. No es tracta, precisen els bisbes, de pretendre una societat neo-confessional, sinó d'aportar a la vida humana el llevat de l'Evangeli amb un respecte absolut de l'autonomia del món temporal.

Aquest no és el lloc de sintetitzar —tasca, altrament, difícil— aquest document episcopal sobre el laicat. Hem volgut, només subratllar-ne l'aparició, per la significació que té. Aconsellem als lectors la seva lectura alhora que ens permetem de suggerir als dirigents i als consiliaris dels diversos grups laicals que facin un esforç pedagògic d'explicació i d'aclariment dels seus conceptes fonamentals, ateses, la densitat i la complexitat dels seus paràgrafs, de lectura pesada.

En un dels seus últims escrits al diari, Montserrat Roig parlava del fet del dolor, i criticava amb duresa qualsevol interpretació del sofriment humà com a catarsi o purificació. Les seves afirmacions eren taxatives: el dolor embruteix la condició humana i només l'ataràxia per mètodes clínics pot retornar uns moments, per breus que siguin, de vivència humana autèntica.

Ara podem endevinar que la malaguanyada escriptora parlava per trista experiència pròpia, per la terrible realitat quotidiana d'una malura que la rosegava sense pietat. Però, em vaig quedar amb les ganes de parlar amb ella, ni que fos a nivell purament epistolar, per oferir-li una visió crítica, però contrastada amb un xic més d'esperança. Així, encara que sigui a títol pòstum, li retré el meu homenatge particular i escriuré en aquestes línies allò que tal vegada li hauria dit en persona. I, encara que sigui a títol pòstum, ho faré sense panegírics aduladors, que, d'aquests ja n'ha tinguts a desdir.

Sant Ireneu de Lió, pare de l'Església i home vital i enamorat, com ella, de les coses belles d'aquest món, ens va deixar escrites les planes més sublimes que un teòleg hagi escrit mai sobre el cos humà. El Creador —segons ell—, no sols va pastar el cos d'Adam de l'argila més fina i més noble que va trobar damunt la terra, sinó que a l'hora de modelar-lo es va inspirar en Ell mateix. El cos humà, per Ireneu, és ja imatge perfecta de la Divinitat, i això abans que el mateix Déu bufés damunt d'ell l'alè de vida.

Però —continua l'autor—, aquesta imatge (eikon) de la divinitat de Déu havia de ser completada amb la perfecció final de la semblança (omoïwsiz) que el mateix home aniria configurant en el decurs de la seva vida mortal. Un cop assolida aquesta semblança, l'home haurà realitzat en ell el pla de Déu volgut des de tota l'eternitat; però, per fer això possible, cal que Déu pugui disposar sempre d'argila fresca i plàstica per poder seguir treballant; si l'argila "s'adorm" (com diria un guaire), o s'endureix, això vol dir que l'home s'ha tancat a l'acció de Déu en ell, s'ha tancat a la Salvació —una Salvació que, per Ireneu, no es pot separar del mateix acte creador.

Aleshores, el problema del dolor, el sofriment i la mort, és vist per Ireneu dins el context global d'aquest pastar (plasis) diví. La carn, com l'argila en mans del terrisser, pateix la violència de ser treballada conforme a la idea exigent de l'artista. Però, per a l'home creient, que es confia a les mans de Déu, el dolor i el sofriment, sense deixar de ser perturbadors, són viscuts íntimament com els moments més intensos en què la imatge inicial es va configurant en

semblança. En el dolor —tant físic com moral— és quan puc copsar amb més certesa l'acció de Déu que treballa en mi per tal que jo esdevingui, de mica en mica, la imatge perfecta de la carn morta i ressuscitada del seu Fill Jesucrist, arquetipus i model de la idea de Déu sobre l'home.

Aquesta antropologia de sant Ireneu no passaria d'una grandiosa construcció teòrica, si no vingués avalada per l'experiència de la mística cristiana de tots els segles. Una mística que no busca escapar-se del dolor —com farà el budisme—, o diluir-lo en una comunió simbiòtica amb la natura —com faran el tantrisme, i d'altres filosofies orientals—, sinó acceptar-lo amb tota la seva punyent realitat per tal de donar-li sentit. I amb això, la tradició cristiana no abdicarà pas de la seva lluita contra el dolor i el sofriment, sinó tot el contrari. El sentit divinitzador del meu dolor, m'obliga encara més a procurar alleugerir el dolor dels altres...

Ben segur que la Montserrat Roig m'hauria escoltat amb un somriure educat i incrèdul, si jo "hagués" tingut ocasió de parlar-li de tot això. O potser no. Potser algú ja li havia parlat en

termes semblants, o més escaients. En qualsevol dels casos, puc estar d'acord amb ella en l'aspecte absurd i brutal del sofriment considerat en ell mateix, perquè això no entra tampoc en contradicció amb la visió cristiana de l'existència. En el seu article de referència, ella al·ludia a Job com a model d'inconformista davant la cruel juguesca celestial entre Déu i el Diable, i amb això era del tot fidel al text bíblic. Però, el text també ens diu que Job —l'impacient—, en el paroxisme de la seva angouxa apel·la a un defensor celestial que pledegi el seu cas davant del mateix Déu. "Sé que el meu defensor viu al Cel" —cria Job (**Credo quod Redemptor meus vivit**, traduirà la Vulgata, i així es resarà en la litúrgia de difunts). Però Carl G. Jung encara ho dirà de forma més punyent (1) "Job ha lluitat per Déu en lluitar contra Déu". La Montserrat Roig també ha fet el mateix —diria jo—, si no, ¿quin sentit pot tenir un ateisme que milita contra el mal del món?...

Ireneu de Lió, pare de l'Església, enamorat de la bellesa, i pastor de gent mediterrània, ho conciliaria de forma **symphónica** (expressió clàssica seva), i potser ens ho diria així: La nostra escriptora gaudia —gaudeix, per ser més exactes— d'una predilecció especial per part del Terrisser, segurament per la seva tenaç resistència a ser modelada... una resistència semblant a la de l'impacient Job.

■ Jordi Bassas i Ribalta

(1) Carl G. Jung "Resposta a Job"

RESPIR

Encara que sigui tard!

Vaig trobar un encert que la **Unió Espiritual de Mares** triés com a lema per al curs 1990-1991, que volien dedicar a reflexionar sobre el **Compromís**, aquestes ratlles del bisbe Pere Casaldàliga, titulades: **La nostra Hora**. Fan així:

És tard, però és la nostra hora.
És tard, però és tot el temps
que tenim a l'abast per fer el futur.
Es tard,
però és matinalada,
si insistim encara.

Per a mi va ser una troballa amb conseqüències. Més ben dit: la troballa fou. Les conseqüències, aniran venint; almenys així ho espero i ho desitjo. Em penso que més o menys com tothom, jo havia aparcat indefinidament certes feines amb l'excusa que era tard. Ara m'adono que sí, que tard ho era; però que això no podia ser una excusa.

■ Miquel Estradé

Director: Joan E. Jàrque i Jutglar

Sots-directors: Francesc Malgosa Riera i Mons. Joan Carrera Planas.

Redacció i col·laboradors: Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Joan d'Arquer; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Esteve Busquets; Pietat Campmajó; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Rosa Colléll; Francesc Gamissans; Núria Giral; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Antoni Plaia; Tomàs Puntí; Jordi Roigé i Soler; Joan Salvador; Pere Tena; David Vidal; Pere Vives; Manuel Valls; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell; Antoni Munné.

BARRA: Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA GELTRÚ; Antonio Gil, ANDALUSIA i SUD D'ESpanya.

Disseny: Josep Samper.

Compaginació: Carlos Aguado

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 7.800 Ptes.

Resta d'Europa: 14.690 Ptes. □ Amèrica, Àfrica i Filipines: 19.890 Ptes.
□ Àsia més oriental i Oceania: 27.690 Ptes.

Edita: FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Redacció, administració, publicitat i autoedició.

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Angels, c/ València, 244, 2º. Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84.

Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impresora: Publiagraf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30, Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA.

D.L. B.14.387/79

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Joan Boronat, TARRAGONA; Norbert Miracle, TORREDEM-

ARA MATEIX

Denúncia i anunci

Ara fa justament mig any —el 2 de maig passat— aquesta columna setmanal era dedicada a un tema que continua preocupant-me i sé que preocupa a molts d'altres. Sota el títol de "crítics i solidaris", observava aleshores el perill que una poc ponderada manera d'entendre la "denúncia profètica" dels mals de la societat ens allunyés d'aquella proclamació tan encoratjadora de la "Gaudium et spes": "L'Església se sent, amb tota veritat, íntimament solidària del gènere humà i de la seva història". Recordava la immensa alegria que vam tenir la gent de la meua generació el dia que Pau VI va batejar la històrica trilogia revolucionària "llibertat, igualtat, fraternitat", i advertia del perill de recaure en l'estil dels "profetes de calamitats" que havia desautoritzat Joan XXIII. Aquell comentari me'l suscitaven algunes reaccions de regust integrista que havien aparegut amb motiu de la guerra del Golf i a l'empara de la noble causa de la pau.

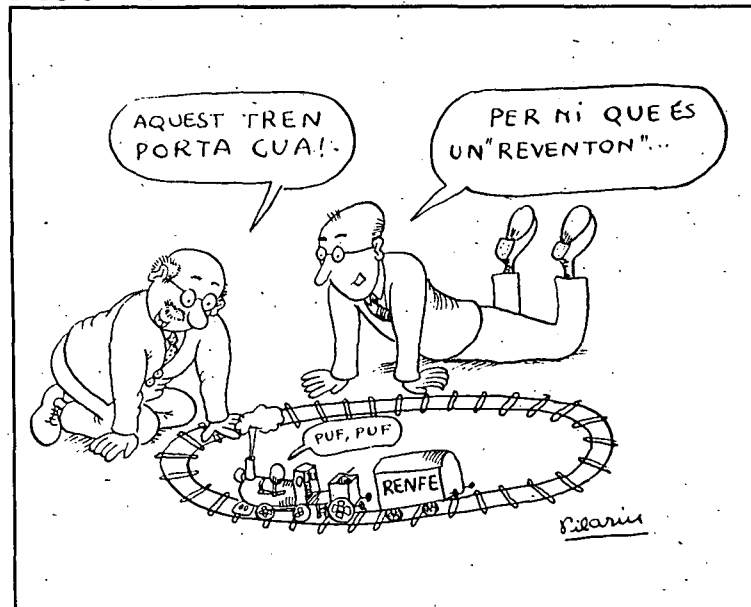
D'aleshores ençà han continuat vives en el nostre ambient les preses de posició crítiques de diverses instàncies eclesials respecte de la societat actual i dels seus quadres polítics. Es tracta d'un servei molt valuós al bé comú i d'un exemple de sinceritat i de valentia evangèliques. Ara bé, la seva recepció per part d'alguns sectors notables, reflectida pels mitjans de comunicació, ha estat, sovint, negativa. Deixant de banda les reaccions arrauxades i la posició absurda dels qui neguen el dret de l'Església a expressar-se lliurement, preocupa que de tot plegat en pugui resultar una imatge repulsiua als ulls de molts ciutadans. Com si la denúncia del mal estigués mancada d'aquella valoració i d'aquella simpatia envers els elements positius de l'home del nostre temps —els "semina Verbi"— que predisposen a acollir l'anunci de la veritat.

No és gens fàcil de fer paleses totes dues coses alhora: el servei de la crítica i el testimoni de la solidaritat. Per això ens cal que les nostres denúncies s'acompanyin del reconeixement del "nucli de veritat" i dels "fragments de cristià" —dues expressions de Cardó— que resten esparsos enmig dels errors. Que aparegui, sobretot, que estem per salvar la democràcia, no pas per cercar pretextos per a condemnar-la.

Sobretot —no hauria de caldre dir-ho— resulta de primera necessitat que les denúncies estiguin sòlidament fonamentades i tinguin lloc en un context de total seriositat. En aquest sentit, el cas viscut la setmana passada a Catalunya que les denúncies d'un òrgan eclesial hagin de ser qualificades per l'autoritat diocesana de mancades d'objectivitat, no ajuda a construir bona imatge.

■ Mons. J. Carrera Planas

ACUDIT

Potser aquest enunciat no acabi de sonar bé en els temps que vivim, enlluernats com estem per tota la gamma immensa de facilitats que des de la façana de la nostra societat continuament ens arriba.

Si passem, però, de la façana a l'interior, ningú no pot negar que la vida —tant social com individual— està plena de dificultats. De manera que tots vivim immersos en seriosíssimes dificultats alhora que aspirem no a la seva superació, sinó més aviat a la seva eliminació. Voldriem, simplement, **no tenir dificultats**. De manera que a les escoles es freqüent que hom consideri una glòria —proclamable als quatre vents— no tenir dificultats i una vergonya —que cal amagar i dissimular— haver de vèncer dificultats per anar endavant. Com si **tenir dificultats fos indigne i fos un gran honor no tenir-ne**.

Si acceptem que l'educació és l'ajuda a la maduresa personal i que aquesta maduresa té —com la vida individual i social— un "exterior" i un "interior", hem de veure que la nos-

mateix", "tenir delicadesa i bon gust", "saber fer servir el propi cap per pensar i la pròpia consciència per decidir", "acceptar-se tal com un hom és en sentit positiu", "descobrir i acceptar la fidelitat, l'amor, la renúncia pel bé de l'altre"... Tot això és considerat com si no tingués res a veure amb el "triomf escolar", i com si la seva absència en una vida no tingués res a veure amb el "fracàs escolar". Des d'aquest punt de vista ¿quina mena d'escola —i quina educació— triomfa en aquests triomfs i quina mena d'escola —i d'educació— fracassa en aquests fracassos?

Educar per a la dificultat

tra societat ens exigeix, per concedir-nos la ciutadania; que mostrem un exterior sense dificultats, encara que el nostre interior en tingui moltes. Així resulta que la voluntat de **ser socials** —quina cosa més digna?— ens obliga, per a ser tinguts com a **madurs**, a ser intel·ligents, formosos, simpàtics, àgils, en una paraula: **triomfadors nats**. Realment ens imposa una esquizofrènia: cal aparèixer triomfant, encara que per dintre hom se senti derrotat. Tothom ha de ser madur de cara enfora, encara que el seu "dintre" sigui la immaduresa personificada.

Aquest condicionament social —fortíssim perquè afecta **tots els homes i tot l'home**—, com a conseqüència d'unes contraposicions ambigües i fraudulentament entre maduresa i immaduresa, interior i exterior, facilitat i dificultat, triomf i fracàs, imposa un tipus d'educació que mira principalment (si no exclusivament) a un exterior que es pot manifestar triomfant perquè no té dificultats. El fracàs escolar es "suspendre". I, evidentment, el triomf escolar és "aprovar".

"Créixer per dintre", "assumir la vida a les pròpies mans", "sentir-se responsable de si

¿algú pot pensar que tot aquest món interior tan ric i misteriós —que "el triomf-fracàs escolar" ni tan sols considera si no és com a objecte d'una investigació i d'una teràpia no precisament escolar— és fàcil? ¿És digne solament de reconeixença educativa l'exterior, en què, si hom accepta la dificultat, ho ha de fer proclamant-la com una **injustícia** que cal eliminar més que no pas superar?

Cal educar per saber fer front a tot allò que obstaculitza la maduresa, la plenitud personal. I és molt difícil, per no dir impossible, que una persona

sàpiga enfrontar els obstacles exteriors si no ha après a enfrontar-se amb els interiors.

¿Qui pot dir que no és absolutament necessari aprendre a vèncer la mandra, l'orgull, el conformisme fruit del comodisme, la rutina (viure sense posar-hi la vida), la deixadesa en el conreu de les pròpies facultats, la no acceptació de si mateix, l'egoisme que tanca...?

¿Qui pot dir que no és igualment necessari aprendre a sentir gust en el treball ben fet, en la senzillesa creativa, en el respecte a l'altre, en el progrés del coneixement propi, en l'esforç honest, en la recerca i en el descobriment de la veritat, en el desig i en la troballa del bé...?

Si tot això és així, i si realment volem el bé dels nostres alumnes i dels nostres fills ¿com és que resulta tan freqüent el reductivisme atén tan sols al suspens o a l'aprobat? "Si el fill aprova, tot va bé" (s'han eliminat les dificultats exteriors, encara que n'hi hagi d'interiors). "Si el fill suspèn, tot va malament" (no s'han eliminat les seves dificultats exteriors, encara que pugui haver fet notables avenços en el seu món interior).

¿Algú pot creure que una eliminació falsa de la dificultat exterior (per exemple, donant un aprovat que no respon a la veritat) ajuda realment la maduresa de la persona? ¿És possible que aquesta falsedat no aparegui en la vida de l'alumne i no precisament per a bé?

Hem d'educar per a la **dificultat de pensar**, no per a la facilitat d'emetre opinions infundades; per a la **dificultat de decidir en consciència**; no per a la facilitat del caprici; per a la **dificultat de créixer en profunditat**; no per a la facilitat d'eixamplar-se en extensió; per a la **dificultat de l'amor**; no per a la facilitat del mer plaer; per a la **dificultat del saber**; no per a la facilitat de la niciesa. Hem d'ajudar en la **dificultat de fer-se paraula que pugui ser dita**; no en la facilitat de xerrar sense dir res. Hem d'educar per a la **dificultat de ser**; no per a la facilitat del semblar.

En els nostres temps potser hauríem d'afegir que hem d'educar per a la **dificultat de la facilitat**. Quantes vegades les facilitats, que de si mateixes no són negatives, n'esdevenen perquè no van acompanyades de la corresponent responsabilització!

La millor manera de proporcionar —en quant depèn de nosaltres— una vida digna als fills i als alumnes és, precisament, educar-los per a la dificultat.

■ Pau López Castellote

Declaracions del pare Cecchitelli, Custodi de Terra Santa

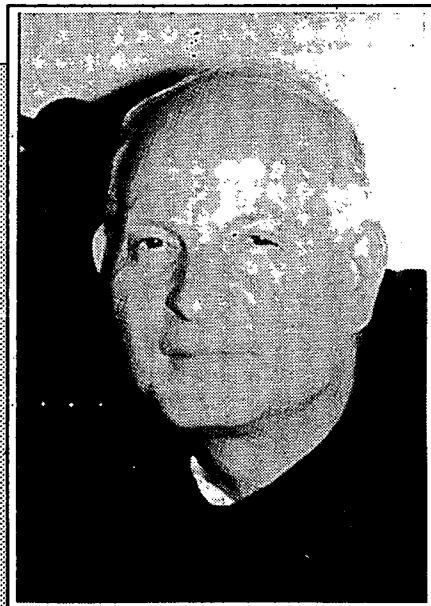
Els cristians, presència pacífica entre jueus i àrabs

És absolutament necessari que es garanteixi l'estatut internacional de Jerusalem i el lliure accés als Sants Llocs. Cal trobar la manera de fer de Jerusalem una ciutat oberta, la ciutat del món, on els creients de les tres religions monoteistes: judaisme, cristianisme i islam, hi poden venir sense dificultat.

Ens preocupa, tanmateix, que en la Conferència de Pau sobre Orient Mitjà no sembla que s'hagi de discutir aquest tema. Per això, els representants de les Esglésies cristianes hem preparat un memoràndum per fer sentir la nostra veu i expressar el nostre punt de vista sobre el tema i allò que es pot negociar, que no continuï ignorant-nos".

Aquesta és la primera declaració del pare Cecchitelli, que duu trenta anys a Terra Santa. És italià, però va deixar el seu país quan tenia quinze anys i sent que aquesta és la seva pàtria. Com a primer responsable dels franciscans en aquell lloc afegeix: "Els franciscans portem gairebé vuit segles suportant tota classe de

Terra Santa per la qual va caminar Crist, és des de fa anys, un dels principals focus de conflicte internacional. Palestins i jueus se la disputen i, enmig, com a "constructors de pau", hi ha els cristians, una minoria que disminueix alarmantment. El Setmanari "Familia Cristiana" ha entrevistat el pare Carlo Cecchitelli, franciscà i Custodi de Terra Santa, el nom del qual no surt als diaris quan els polítics negocien sobre Orient Mitjà, però que coneix les vides d'aquestes comunitats en la seva pròpia pell. Publiquem part de les declaracions del pare Custodi fetes a l'esmentat setmanari.

mes i dones que formen l'Església aquí.

Durant els llargs dies de toc de queda han sentit amb pena no poder celebrar els sagraments, no reunir-se en les parròquies. En obtenir els sacerdots permís per visitar les cases, els han demanat aliments, sí, però sobretot, celebrar l'eucaristia. S'han identificat molt amb la primera Església, amb els cristians de les catacumbes, han vist enfortida la seva fe. I quan van retirar el toc de queda, la primera cosa que van fer fou anar a les parròquies, les quals estaven plenes de gom a gom. Sentien la necessitat de resar. A Jerusalem ens reunim cada dia en un santuari a resar per la pau, i cada dia hi havia més gent, sobretot, joves.

Em sento petit, però feliç

El pare Cecchitelli acaba amb aquestes paraules a l'entrevista que va concedir a "Familia Cristiana".

Em sento petit, però amb l'entusiasme de servir. Déu ajuda i també els germans que es dediquen a aquesta tasca aquí. Em sento feliç i realitzat. També privilegiat per aquest apropament amb els Sants Llocs. Com més temps passa, més sento que formo part d'aquesta terra i dono gràcies al Senyor, no aspiro a res més.

dia, la qual cosa feia impossible que la gent treballés. Després d'un temps vam obtenir un permís especial perquè els sacerdots visitessin les famílies i aprofitessin aquesta via per dur a les cases només l'imprescindible: pa, llet, medicaments. Penseu que hi ha gent que va morir per no

dia, la ciutat era una font de treball per a molts pobles veïns. Ara es sofreix un aïllament.

Nosaltres no ens hem fet mai un plantejament polític, sempre ajudem la persona que és pobre i necessitada. Són els àrabs els que ara necessiten del bon samarità. No és que nosaltres hi intervinguem, per a nosaltres cada home i dona ha de ser un germà. La nostra presència aquí—hi som des del 1217—és pacífica, és franciscana, és cristiana.

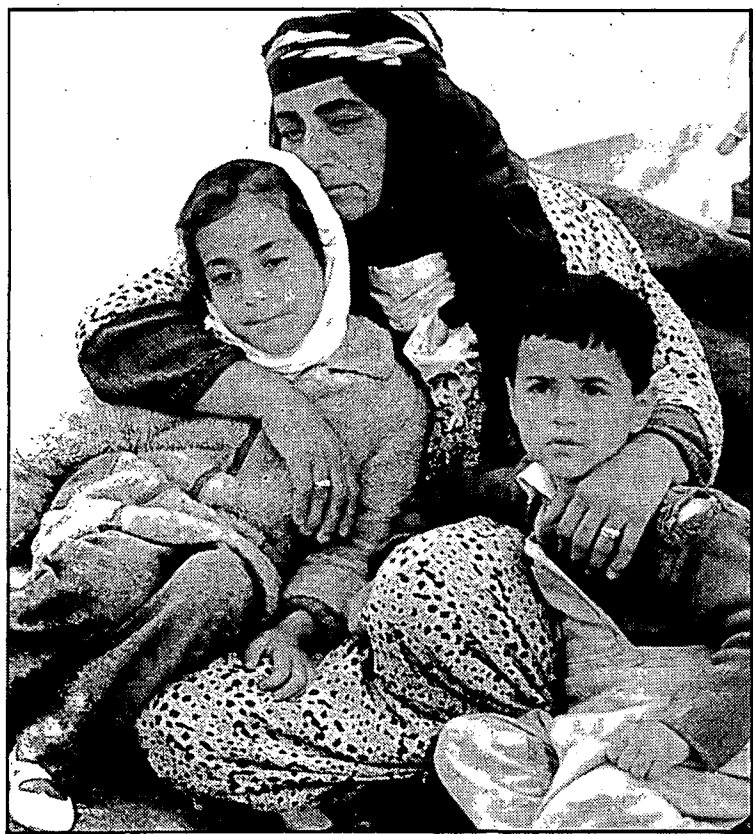
Els cristians, entre dues forces

Aquesta és la gran preocupació

del primer responsable dels Sants Llocs.

El que més em preocupa és que a causa de la intifada i de la guerra immigrin tants cristians, sobretot joves. Som una minoria, però si disminueix el nombre de cristians a Palestina, disminueix una presència pacífica, equilibradora. El cristià no nodreix sentiments d'odi. Es converteix en un amortidor entre aquests dos grups que s'enfronten, lluiten, s'odien...

I també des del punt de vista eclesial, els santuaris i parròquies d'aquests llocs necessiten d'aquestes "pedres vives" que són els ho-

El poble palestí és el més marginat

persecucions i mai no hem abaïdonat, mai no hem fugit.

Són els àrabs els que ara necessiten del bon samarità

Així ho expressa el Custodi de Terra Santa.

Són els àrabs cristians de les comunitats que atén la Custòdia, les primeres víctimes de la guerra del Golf. Durant gairebé els dos mesos que va durar el conflicte, hem estat sota el toc de queda les vint-i-quatre hores del

poder anar al metge.

El nostre àmbit prioritari són les famílies cristianes. Però tant en l'ocupació com en les obres assistencials no exclouem ningú. Acudim a qui ho necessita, i molts són musulmans. Pel que fa als cristians, el que passa és que estan més segregats. Molts viuen en zones de la Cisjordània ocupada, com Betlem, Beit Sahou, Beit Yala... Ara, en imposar les autoritats d'Israel uns permisos per desplaçar-se, han perdut la relació que els unia a Jerusalem: molts venien a treballar aquí cada

FILTRANT LA NOTÍCIA

Fra Betto s'adreça personalment al Papa

Fra Betto, religiós dominic brasiler, conegut per la seva vinculació amb la teologia de l'alliberament i amb les comunitats cristianes de base, ha escrit una carta colpidora al papa Joan Pau II, amb un estil directe, col·loquial i familiar. Ha publicat la notícia i el text de la missiva el darrer número del butlletí "Agència ecumènica brasilera".

Fra Betto fa un anàlisi de la visita del Papa al Brasil: enumera els principals trets positius i confessa que per primera vegada el successor de Pere ha visitat un país amb senzillesa exemplar, sense la fredor enorme que ocasionen aquests viatges.

"Germà", són les primeres paraules adreçades al Sant Pare. "Tu has vingut com Jesús, anunciant la Bona Nova als pobres, posant en relleu el desig de pau i de justícia del poble brasiler; has renovat també l'opció preferencial de l'Església pels oprimits i per ventar una greu denúncia: que el deute extern d'un país no pot ser mai pagat amb el preu de la fam i de la misèria dels més pobres".

Betto recorda al Papa les injustícies de les multinacionals, acusant concretament els Estats Units.

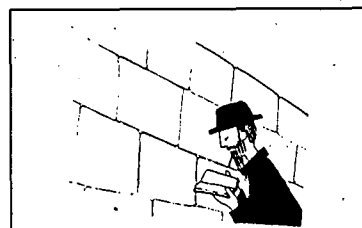
"Tu has infós un nou encoratjament a la missió profètica de l'Església catòlica del Brasil. Tu has dit amb claredat que no podem romandre silenciosos quan s'incliquen els drets humans. Alguns diran que això és posar-se en política."

Fra Bettó afegeix en el seu escrit: "Alguns també han volgut entendre en les teves advertències, una condemnaçió contundent de la teologia de l'alliberament, quan només has manifestat que no es pot cedir a la temptació d'un tipus de teologia que no vagi articulada amb el magisteri de l'Església".

Fra Bettó recorda a Joan Pau II els assassinats de missioners i missioneres que malden a favor dels més marginats, així com també els assassinats d'infants que rondan esmaperduts pels carrers de les capitals del Brasil. I acaba dient-li: "Tu has vist la nostra Església que continua viva; ella és la cara del Crist del Brasil, esforçant-se per assolir un perfil evangèlic".

No consta fins ara que el Papa hagi contestat personalment al frare dominic. Amb tot no seria la primera vegada que un papa hagi adreçat unes ratlles personals i confidencials al remitent, que es fan públiques al cap d'una pila d'anys.

L'ESGLÉSIA EN EL MÓN

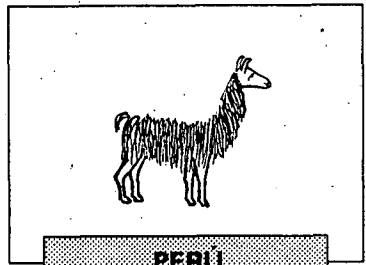
ISRAEL

Visitarà el Papa els Sants Llocs de Terra Santa?

JERUSALEM.— Referint-se a una eventual visita del Papa a Terra Santa, una voluntat força vegades expressada per Joan Pau II, el patriarca llatí, monsenyor Michel Sabbah, ha subratllat que la situació de violència i d'injustícia que ha regnat en aquesta regió fins ara ha fet que aquest pelegrinatge sigui "molt difícil, per no dir gairebé impossible". Espera que la conferència de Madrid permetrà en un futur organitzar una visita als Llocs Sants.

Monsenyor Sabbah, en canvi, ha assenyalat reserves sobre la qüestió de saber si la conferència de Madrid facilitarà l'establiment de relacions diplomàtiques entre la Santa Seu i l'Estat d'Israel, un reconeixement diplomàtic que ha estat reivindicat sense parar per l'Estat hebreu. Ha subratllat que "es tracta d'una primera fase per definir els problemes i acceptar de parlar-ne". (APIC)

30.000 joves de totes nacionalitats. A Budapest, seran acollits en les parròquies pels moments de pregària i d'intercanvis per unes persones voluntàries in situ, després en el centre de la ciutat, per una reflexió comuna. (KIPA)

PERU

Més de 1.000 infants víctimes de "Sendero Luminoso"

LIMA.— Des de 1980, més de 1.000 infants han estat assassinats per atacs del grup guerriller "Sendero Luminoso", segons un informe del Ministeri de Justícia peruà presentat a Lima.

De fonts oficials, des de l'inici de les accions terroristes d'aquest grup de tendència "maoista", el nombre de víctimes s'eleva a 23.000 morts i 50.000 infants són des d'ara orfes. De fonts independents, els nombrosos assassinats i "desaparicions" són igualment imputables als militars i a les forces de seguretat governamentals. (APIC)

ALEMANYA

Trobada de joves de Taizé a Budapest

FRIBURG.— La Comunitat ecumènica de Taizé ha escollit Budapest, la capital hongaresa, per la seva trobada, que tindrà lloc del 30 de desembre al 4 de gener.

Aquestes trobades reuneixen ordinàriament entre 20.000 i

SUISSA

Reunió dels superiors majors

INGENBOHL.— El lloc de la dona en l'Església ha estat un dels temes tractats pels responsables regionals (provincials, provincials, superiors generals) de les diverses Congregacions religioses

presentes a Suïssa, reunits a Ingenbohl. Aquest primer "Congrés dels instituts de vida consagrada a Suïssa" que s'ha desenvolupat del 7 al 9 d'octubre, ha aplegat uns 150 religiosos i religioses sota el tema: "La nostra missió en l'Església i el món".

Al curs de la seva intervenció, la germana Maria Crucis Doka, assistenta general de les germanes de Menzingen, ha afirmat basant-se en les estadístiques de la seva Congregació (1.400 a Europa i 1.200 al Tercer Món), que el futur de l'Església és al Tercer Món.

La germana Maria Crucis té, a més, el paper important que hauran de jugar les religioses en afirmar: "Les dones religioses, les dones en general hauran d'aportar a l'Església les qualitats que fins ara mancaven: unes relacions més humanes i uns contactes més personals (...) La problemàtica de l'esdevenidor per la religiosa no ha de ser separat de la problemàtica general de la dona en l'Església i en el món. I nosaltres hem d'afrontar aquesta problemàtica, nosaltres els Ordes religiosos femenins i vosaltres els Ordes religiosos masculins".

Unes 150 persones, reagrupades en 6 Unions de Congregacions religioses, han participat en aquest Congrés. Representaven 2.013 religiosos, 8.337 religioses i 300 membres d'instituts seculars. El Congrés reagrupa 40 Congregacions de religioses i 20 de religiosos. (APIC)

L'arquebisbe Martini en el Congrés Internacional d'Exercicis espirituals

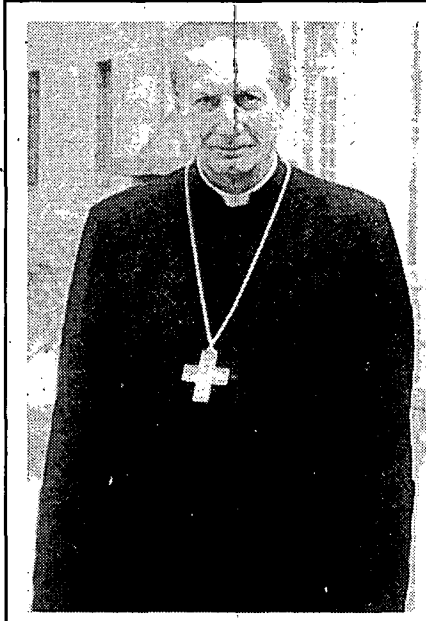
Passar d'una fe de costums a una fe personal

El cardenal fa una distinció entre persones que pensen i persones que no pensen. "És una distinció —diu— del filòsof Norberto Bobbio, no creient, i em sembla molt important perquè en molts casos es tracta de creients que no pensen, i per això la seva fe és superficial. "Els cristians hem d'ajudar a fer creients que pensin".

Monsenyor Carlo Maria Martini donà molt valor a l'educació i a la formació i posà un exemple referent al drama de la droga. "A Milà —ha declarat— fem un esforç adreçat a l'educació prèvia dels infants, adolescents i joves en les parròquies i en centres d'acolliment".

L'eximí prelat creu que l'arrel principal de la increença contemporània rau en la incapacitat de veure Déu en les realitats de cada dia. Cal saber trobar Déu en totes les coses creades i increades, com sant Ignasi, com sant Francesc d'Assís.

El cardenal Carlo Maria Martini féu aquestes declaracions després d'haver dictat la seva ponència. "Exercicis espirituals i moment actual" en el Congrés Internacional d'Exercicis celebrat a Lloia a últims de setembre i primers d'octubre.

SORDESA: PER FI UNA NOVELTAT! UN APARELL QUE HI ÉS PERÒ NO ES VEU

El somni dels dèbils d'oïda s'ha convertit en realitat? Avui hi ha "Timpans Electrònics" que funcionen meravellósament i sistemes per sentir, pràcticament invisibles

Als darrers anys s'ha fet molt a favor dels dèbils d'oïda, però encara els problema continua, tantes promeses, tantes esperances i la realitat sempre la mateixa, un aparell acústic es veu massa. L'ideal seria un aparell petit, tan petit que resultés gairebé invisible, potent, que resolgui bé la sordesa de cadascú. Doncs bé, joies com aquestes ja n'hi ha, tan petits que són invisibles, garanteix una audició segura, clara, confortable que els dèbils d'oïda amb aquest aparell miniaturitzat poden sentir les veus familiars, la televisió, el sacerdot durant la confessió i sobretot entendre bé les paraules, totes les paraules... Aquests "Timpans Electrònics" són tan petits que queden completament amagats,

tothom pot provar-los gratuïtament en els centres "GRIMOFON". N'hi ha prou amb uns segons per sentir novament amb alegria, clarament, sense nervis, les paraules amb veu baixa, totes les paraules de la televisió sense haver de pujar el volum; evitant així molestar els veïns. GRIMOFON desitja que tots els dèbils d'oïda puguin per fi dir que el seu somni s'ha fet realitat; amb ocasió de les demostracions que es realitzaran en els centres GRIMOFON es farà un descompte o facilitats de pagament en còmodes terminis sense interessos. Qui estigui ja utilitzant un aparell acústic "tradicional" podrà canviar-lo el mateix amb unes condicions molt favorables.

DEMOSTRACIÓ ESPECIAL ELS DIES:

Tot el mes de desembre de 1991 (de 10 a 13.30 i de 16 a 19.30 h.)

Dissabtes tarda tancat, a:

GRIMOFON

C/ Pau Claris, 138, 1.º 4.º
Tel. (93) 215 04 40
08009 BARCELONA

Si no es possible assistir personalment a la demostració especial, sol·liciti informació, sense cap compromís.

NOM.....
EDAT..... TELÈFON.....
ADREÇA.....
POBLACIÓ..... PROVÍNCIA.....

El cardenal Suenens

El cardenal Lleó-Josep Suenens va rebre el Gran Premi radiofònic de l'Acadèmia Francesa que reporta una quantitat de 400.000 francs.

El cardenal belga, antic arquebisbe de Malines-Brussel·les, moderador del concili Vaticà II i delegat del papa Joan XXIII per presentar a les Nacions Unides el text de l'encíclica "Pacem in terris", ha representat un pas important pel que fa a l'ecumenisme a tot el món, sobretot a Amèrica", manifestà l'Acadèmia Francesa. Per altra part, l'Acadèmia afegeix que "l'obra de Suenens —vint-i-cinc volums— posa en relleu el caràcter universal de la llengua francesa".

Lleó-Josep Suenens—87 anys— viu retirat de tota responsabilitat pastoral, però el seu prestigi i influx continua en sectors importants de l'Església catòlica i gaudeix de bona salut física.

BARCELONA

• Solemnitat de la Immaculada Concepció a la Catedral de Barcelona.

El diumenge, **dia 8 de desembre, a les 10'30 del matí**, el Sr. Arquebisbe, Dr. Ricard M. Carles presidirà la celebració de l'Eucaristia amb motiu de la solemnitat de la Immaculada Concepció de Maria. Precedirà a l'Eucaristia el cant de **Laudes a les 10 h.** En acabar la celebració, celebrants i poble es traslladaran a la capella on la imatge de la Verge Santíssima porta a les mans les claus de la Ciutat, en memòria del vot que el Municipi de Barcelona féu com a reconeixement de la gràcia de veure's alliberada la Ciutat del flagell de la pesta l'any 1651. Allí s'hi farà una pregària i es cantarà la Salve. El Capítol Catedral convida tots els fidels a participar-hi.

• Recés per a religioses.— Casa d'Espiritualitat Maria Reparadora. C/ Emancipació, 33. Tel. 212 69 00. Diumenge, **15 de desembre**. Dirigeix: P. Ramon Setó, c.m.f. Començarà a les 10'30 del matí.

• Acadèmia Catòlica de Sabadell.— Us convida a la Conferència-col·loqui que donarà el **Dr. Lluís Antoni Sobreroca, S.J.**, coordinador de l'àmbit de la Tercera Edat, d'Escola del Esplai vers el tema **"Quan ens fem grans"** —La vida que comença als 60...— Dimarts, 3 de desembre, a les

8 del vespre a l'Aula Dr. Lluís Carreras.

• Unió Eucarística Reparadora.— El diumenge **dia 8 de desembre** tindrem la trobada mensual. Començarà a les **4'30** de la tarda amb l'Exposició del Santíssim, i acabarà amb la celebració de l'Eucaristia. Serà dirigit per Mn. Fco. de P. Sala, Assessor Diocesà de la UNER. Lloc: C/ Mare de Déu de la Salut, 26 Tel. 213 01 82. Missioneres Eucarístiques de Natzeret. Hi poden assistir les persones que ho desitgin.

• Concert de Carilló.— Carilló del Palau de la Generalitat. Divendres, **6 de desembre** de 1991, a les **12 hores**. Concert extraordinari. Inauguració del Carilló restaurat. Intèrprets: Jean-Bernard Lemoine, carillonista de Lió; M. Dolors Coll, carillonista; Anna Maria Revérté, carillonista. Autors: J.S. Bach, W.A. Mozart, Van Gheyn, S. Nees. Música catalana i francesa.

• Parròquia de la Sagrada Família (Barcelona).— Dijous, **5 de desembre, a les 9 del vespre**, al Casal Parroquial. Ponència a càrrec de **Francesc Vergés i Vives**, sobre el tema **"L'encontre personal amb Déu (Mc8,31-10,45)"**. Hi haurà col·loqui. Ho organitzen els Grups de Reflexió i Diàleg de la Parròquia.

• Celebració del IV Centenari de la Mort de Sant Joan de la Creu.— Activitats: Diumenge 8: A 2/4 de 8 del vespre. **Conferència sobre sant Joan de la Creu**, per la germana Cristi-

Institut de teologia espiritual

Curs sobre espiritualitat i litúrgia

- Cal recordar que el Moviment litúrgic que ha culminat en la reforma de les celebracions es va iniciar com un **moviment espiritual** per intensificar la pregària personal en el cor de les celebracions.
- En presentar la litúrgia com a "espiritualitat" es va originar una forta confrontació entre "pietat litúrgica" i "devocions" (rosari i "mésos" durant la missa...) Pius XII va clarificar algunes de les qüestions d'aquesta confrontació ("Mediator Dei") i el Vaticà II va insistir amb noves dades sobre la relació espiritualitat-litúrgia.
- El Sinòde episcopal del 85 va remarcar que la promoció de la participació en la litúrgia es limitava massa vegades als elements exteriors. Joan Pau II repetides vegades hi ha tornat a insistir.
- El curs "Espiritualitat i litúrgia" vol ajudar a centrar aquesta qüestió i a descobrir el lloc de la participació activa **interior** i remarcar que la pastoral litúrgica no es pot limitar als aspectes externs sinó que ha d'insistir en els valors espirituals.
- Per altra banda més que parlar d'una espiritualitat litúrgica cal insistir, com ho fa el Vaticà II, en què tota espiritualitat ha d'estar influida per la litúrgia i ha d'influir en la manera de viure la litúrgia.
- El curs "Espiritualitat i litúrgia" tractarà d'aquestes qüestions i va dirigir a totes aquelles persones que volen donar ple sentit a la seva participació "piadosa" en la missa, en la litúrgia de les hores i en els altres celebracions.
- El curs, dictat per Mn. Pere Farnés, tindrà lloc tots els dimecres lectius de 19'15 a 21 h., des del 4 de desembre fins a 22 de gener, a la seu de l'Institut. Per informacions i inscripcions: Secretaria de l'Institut (Diputació 231, tel. 451 49 42), de dilluns a dijous, de 19 a 21 h.

na. Divendres, 13: A 3/4 de 7 de la tarda. **Primeres Vespres**; A 11 de la nit. **Vetlla de pregària**. Dissabte, 14: A les 8 del matí: **Laudes**. A les 3/4 de 7 de la tarda. **Vespres i Eucaristia**. Diumenge, 15: A les 8 del vespre. **"Romance sobre el**

evangelio "in principio erat Verbum" acerca de la Santísima Trinidad" de sant Joan de la Creu, i música, per a cor i orquestra, de Bernhard Rövenstrunk. Monestir de la Immaculada Concepció. Avgda. Can Torner, 63 Mataró.

CENTRE DE PREPARACIÓ AL MATRIMONI

DIALEGS PER A PROMESOS

BARCELONA
Parròquia Mare de Déu Àngels Tel. 215 68 65
2-4-9-12-16-19 desembre 6 sessions

Sant Gervasi-Emancipació, 33. Tel. 417 18 65
28 nov. 2-9-12-16-19 desembre

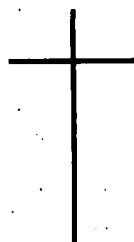
CORNELLÀ
Parròquia Sant Miquel. Tel. 376 43 56
24-27 nov. 1 desembre 3 sessions

Parròquia Santa Maria. Tel. 377 02 80
9-11-13 desembre 3 sessions

TERRASSA
Parròquia Sant Josep Tel. 785 44 95
10-11-12 desembre 3 sessions

Per a més informació CMP - València
244 Tfn. 2156865 08007
BARCELONA

Divendres, dia 22 va morir Ermenter Cima i Garrigós

Germà del nostre col·laborador, Mn. Francesc Cima, Prev. un incondicional dels extres de Catalunya Cristiana "Avui Terrassa", havent rebut els Sants Sagraments. Que el Senyor l'hagi acollit a casa seva. Des d'aquesta nota fem extensiu el nostre condol a la seva esposa, fills, néts i al seu germà.

LXXVIII VIATGE CULTURAL

15 de desembre de 1991

L'ESTANY - ARTÈS - SANT BENET DE BAGES

Aquesta visita ens permetrà admirar a l'Estany l'església romànica del segle XII i el seu magnífic claustre; a Artès, visitarem unes caves on s'elaboren vins escumosos de primera qualitat, i a la tarda el monestir de Sant Benet de Bages.

Es lloguen

Habitacions noies.
Zona Indústria-Gaudí. Tel. 495 30 42
de 9 a 12 i de 21 a 22 hores.

¡SUSCRIBIOS A CATALUNYA CRISTIANA!

València 244, 2n.
08007 Barcelona

Nombre Población D.P. Tel.
Dirección
Se suscribe por un año a ejemplares del semanario **Catalunya Cristiana**.
El importe anual, 7.800.- ptas. se liquidará de la forma siguiente:

☐ domiciliación bancaria
(En este caso rellenar la orden de domiciliación)

☐ cheque nominativo que adjunto
☐ otra forma de pago (indicarla)

Fecha.....

Firma.....

ORDEN DE DOMICILIACION

Banco / Caja Agencia.....
Dirección.....

Señores,

Les ruego que a partir de ahora, hasta nuevo aviso, paguen los recibos que les presentará **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA**, con cargo en mi

Fecha.....

Firma.....

ORGANIZACIÓ INTERNACIONAL DE COOPERACIÓ SANITÀRIA
MEDICUS MUNDI

amb
BURKINA FASO

CAMPANYA DE LLUITA CONTRA EL DÈFICIT DE IODE

per a més informació:
MEDICUS MUNDI
c/ Elisa 14, baixos • 08023 Barcelona
tel. 418 47 62 • 418 48 66

Les naus de la catedral s'ompliren de gom a gom

Josep Masdeu, nou sacerdot per a l'Església de Tarragona

TARRAGONA

Moments de joia ha viscut recentment l'Església de Tarragona, per l'ordenació d'un nou prevere: Josep Masdeu i Aymamí rebé l'orde sagrat de mans del bisbe Ramon Torrella.

Gent de Vilaplana, a la comarca del Baix Camp, poble nadiu d'en Josep Masdeu, de Falset, on l'ordenand havia col·laborat com a diaca en la tasca pastoral i feligresos de la parròquia de Sant Joan Baptista, de Tarragona, l'acompanyaren en aquesta diada tan important.

Les naus de la Seu Metropolitana de Tarragona s'ompliren de gom a gom per assistir a la cerimònia presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Ramon Torrella i concelebrada per l'arquebisbe emèrit, Josep Pont i Golí i un centenar de preveres de l'atxidiocesi, a més de tres diaques aspirants al sacerdot.

La cerimònia fou molt participada, amb cants litúrgics interpretats per la Coral Amics de la Catedral. Els moments més emotius es produïren quan fou cridat l'ordenand, per procedir al

ritu de preparació i ordenació presbiteral.

A l'homilia, l'arquebisbe Torrella va remarcar l'escaiença del l'ordenand Josep Masdeu amb la celebració dels 900 anys de la reinstauració de la Seu Metropolitana i Primada de Tarragona. El prelat glossà els aspectes intrínsecs del sacerdot, tot esperonant l'ordenand de cara la tasca pastoral que se li encomana, felicitant-lo per la seva integració a l'Església de Tarragona.

Seguidament tingué lloc la imposició de les mans, per part dels bisbes i concelebrants, l'o-

ració consecradora, imposició de les vestidures, unció amb el Sant Crisma i el lliurament del calze, del qual foren portadors els pares del nou sacerdot. Després del bes de la Pau, prosseguí la celebració de l'Eucaristia, amb Josep Masdeu al costat dels arquebisbes oficiants.

Abans del comiat, el nou prevere de Vilaplana escoltà el nomenament que el fa responsable com a vicari de la parròquia de Sant Joan Baptista de Tarragona, i pronuncià abans de cloure la cerimònia, unes sentides paraules d'agraïment a tots els presents. Després, al Seminari, familiars i amics confraternitzaren en un berenar de germanor.

■ Joan Boronat

FETS I CRITERIS

Els bisbes d'Europa, reunits a Roma

Aquesta setmana ha començat a Roma l'Assemblea especial per Europa del Sinode dels Bisbes, que el papa Joan Pau II va anunciar el 22 d'abril de l'any passat.

Una assemblea "especial" s'anomena així quan el Papa la limita a un país o a un continent; però en el cas d'aquest Sinode de bisbes també la motivació de la convocatòria, que té un sentit molt "especial"; els canvis accelerats dels països de l'Europa central i oriental.

El Papa, el 5 de juny de l'any passat, insistia en aquests canvis tan inesperats i profunds. La divisió en dos blocs —deia el Papa— imposada com a conseqüència de la segona guerra mundial s'ha enfonsat. Per als països de l'Europa central i oriental ha significat com la sortida de les catacumbes, s'ha passat d'una situació de violació dels drets humans al dret a la llibertat religiosa i a la llibertat de consciència.

Aquest canvi és una "novetat" que pot qualificar-se d'un fet històric. Més encara, d'un "KAIROS" diví que s'inscriu en aquesta història. En el seu conjunt ha de ser considerat com un "signe dels temps" que s'ha d'interpretar a la llum de la fe.

Els pares sinodals han d'intercanviar les diferents experiències i les Esglésies han de sentir-se mútuament interpel·lades pels fets passats i han de treure lliçons de cara al futur.

La construcció de la unitat europea no pot basar-se exclusivament en els interessos econòmics. La interpel·lació més concreta és aquesta: ¿Com passar d'una Europa dels egoismes a l'Europa de la solidaritat? ¿D'una Europa centrada sobre ella mateixa a una Europa oberta al món i especialment als països necessitats?

El Papa ha assenyalat com a tema d'aquest Sinode: "A fi que tots siguem testimonis del Crist que ens ha alliberat". És una crida a revisar les conseqüències d'un sistema totalitari, que ofegava la llibertat, i les conseqüències d'una cultura materialista i freturosa dels béns de consum, que no afavoreix la llibertat integral perquè aquesta troba els obstacles dels nous ídols del plaer, del diner i del poder.

Serà important aprofundir l'essència de la llibertat cristiana que neix i afavoreix la comunió fraterna, la dignitat de la persona, la veritat i la pau.

La participació dels representants de les altres Esglésies cristianes ajudarà, sens dubte, a examinar les raons evangèliques per avançar en el testimoniatge comú dels cristians, a fi que el món cregui.

Aquest Sinode demana un esforç de profunda conversió, de purificació de la memòria col·lectiva, de reconciliació de persones i de pobles en una actitud interior d'escoltar el que l'Esperit diu avui a les Esglésies. Aquest Sinode demana la pregària de tots perquè necessita, com cap altre, l'acció de l'Esperit Sant.

■ † Ramon Torrella i Castante

Arquebisbe de Tarragona i Primat

VENTANAL DE LA CARITAT

"Els sofridors..."

A tots els concursos milionaris hi ha "ELS SOFRIDORS" que esperen impacients quina serà la seva sort, però no poden dir ni fer res. En aquest teatre del món, en el "plató" de la societat, al nostre voltant n'hi ha molts de sofridors que certament també esperen, no els milions que tenen uns pocs conciutadans, sinó la SOLIDARITAT d'aquells que pensen amb els altres i els poden donar la mà.

49.91. — Matrimoni amb 4 fills en edat escolar. El pare està a l'atur i ha esgotat l'ajuda familiar. Per pagar deutes de lloguer, llum i aliments, necessiten 50.000 ptes.

50.91. — Noi sense família que viu en una pensió. Necessita un audífon que no pot pagar. Li fan falta 50.000 ptes.

51.91. — Matrimoni jove amb un fill petit. El pare treballa però no pot pagar l'entrada del pis. Els fan falta urgentment 98.000 ptes.

52.91. — Mare sola amb un fill de 8 mesos. Ella està malalta i no pot treballar ni percebre cap tipus d'ajuda. L'ajuden els pares amb el poc que poden. Per despeses bàsiques li fan falta 35.000 ptes.

53.91. — Matrimoni amb 5 fills en edat escolar. Per tal d'assegurar una menjada al dia i l'escolarització es paguen les beques de menjador. Fan falta 48.000 ptes. per pagar els dos mesos endarrerits.

54.91. — Matrimoni amb 6 fills petits. Els pares no tenen feina i l'únic ingrès és l'ajuda familiar. Tenen deutes de lloguer, llum i aliments. Necessiten 48.690 ptes.

Volem agrair molt sincerament l'ajut de les persones que han cobert els Finestrals anteriors.

NECESSITEM SIS ESTUFES DE BUTÀ o bé l'import aproximat de 90.000 ptes.

Els donatius poden fer-se a:
Caritas Interparroquial de Tarragona, Avda. Prat de la Riba, 35 - 43001 TARRAGONA.

aldees infantils s.o.s. de Catalunya

Membre de l'Associació S.O.S. Kinderdorf (adherida a la UNESCO)

Vols donar una llar a infants que no en tinguin?

Desitjo fer-me **AMIC D'ALDEES INFANTILS S.O.S. DE CATALUNYA**
Passeig de Sant Gervasi, 24 - 08022 Barcelona - Tels. 417 75 39

1.- Amb la subscripció de:

_____ Ptes.

que faré efectives amb pagament: ☐ Trimestral ☐ Semestral ☐ Anual ☐

2.- Apadrinant a:

Un infant amb 2.500 ptes. al mes. ☐

Una casa amb 10.000 ptes. al mes. ☐

Nom i dos cognoms:

Adreça:

Població:

Banc o Caixa d'Estalvis:

Agència:

Direcció:

Compte corrent o Llibreta d'Estalvis núm.:

Senyali amb una X els requadres que li interessin.

Germanetes dels Ancians Desemparats

I Centenari de l'Asil d'Aitona

LLEIDA

AITONA.- Les Germanetes dels Ancians Desemparats d'Aitona i amb elles la gent d'Aitona, han commemorat amb festa gran els 100 anys de l'Asil d'ancians que fou obert a Aitona per la Mare Teresa de Jesús Jornet, avui Santa Teresa Jornet, filla del poble i fundadora de l'esmentada Congregació de religioses.

Tres dies de festa han servit per celebrar l'esdeveniment. El darrer dia fou el bisbe de Lleida, mons. Ramon Malla que presidí la Missa de Clausura concelebrant 16 capellans. Les parts cantades de la Missa van ser interpretades per un cor format per religioses de les distintes Cases

de la Província Religiosa.

Les ofrenes de la Missa tenien un especial significat. La clau del primer Asil, 400 rals que recordaven els diners que aleshores regalà el Bisbe a les monges; l'acta fundacional de l'Asil signada per Santa Teresa Jornet i el llibre de les constitucions. Poms de flors representant les 145 Germanetes que han servit, a l'Asil, a 1.401 vells al llarg d'aquests 100 anys. Avui l'Asil acull 103 ancians atesos per 9 Germanetes.

Al pati d'entrada un grup escultòric presenta la Santa voltada d'ancians, emmarcada per les banderes dels països on hi ha la Congregació de les Germanetes dels Ancians Desemparats. De la primera Casa-Asil, avui convertida en museu, encara

se'n conserven restes.

A la festa, a més de la gent de la casa i del poble, hi havia Germanetes vingudes expressament d'altres Cases.

Els actes celebratius van comprendre els dies 10, 11 i 12 d'agost. El dia 11 presidí la Missa el Bisbe de Barbastro, Mons. Ambrosio Echevarría, el dia 10, Mn. Mariano Mainar, rector de Santa Engràcia, de Saragossa. La coral "Clamor" de Soses cantà la Missa del dia 10 i el Cor Parroquial d'Aitona la Missa del dia 11.

La Llar Santa Teresa Jornet, d'Aitona ha complert els primers 100 anys.

■ **Jaume Montaña**

Segellat el sepulcre de Sant Ramon

RODA D'ISÀBENA.— El dia 21 de juny festivitat de Sant Ramon de Roda, tingué lloc en la parroquial de Roda d'Isàbena l'acte del segellat de la sepultura de les restes de Sant Ramon, que fou bisbe de Roda en el segle XII. Les restes dipositades en un sac de lli reberen definitiva sepultura en el sepulcre que és alhora altar de la Cripta, preciosa peça del romànic.

Amb les restes de Sant Ramon, fou també dipositada una urna de vidre contenint un document amb les firmes dels 17 veïns del poble. La cerimònia del segellat del sepulcre fou presidida pel Bisbe de la Diòcesi, Mons. Ramon Malla, que presidí la concelebració eucarística que se celebrà a continuació.

Acabada la cerimònia religiosa tingué lloc un acte cultural en el qual es glossà la personalitat del Sant.

■ **J. M.**

L'Hospitalitat de Lleida pelegrina a Lourdes

LLEIDA.— Els dies 7, 8, 9 i 10 de setembre 800 pelegrins i 50 malalts participaren en el Pelegrinatge Diocesà al Santuari de La Mare de Déu de Lourdes. El Pelegrinatge que estava organitzat per la Diòcesi i l'Hospitalitat de Lourdes conjuntament fou presidida per monsenyor Ramon Malla, bisbe de Lleida.

Com és propi a Lourdes, els actes principals del pelegrinatge foren: la Missa en la Cova als peus de la Mare de Déu que va ser presidida pel Bisbe i concelebrada per 13 sacerdots que acompanyaven el Pelegrinatge. La processó amb torxes a la nit, la processó eucarística amb la Benedicció de malalts, el Via Crucis i altres actes de pietat donaren als pelegrins una vivència mariana que anima a tothom a viure el servei als malalts.

En la Missa celebrada a la Cova el president de l'Hospitalitat de Lleida ofrenà un ciri de grans dimensions perquè cremés als peus de la Mare de Déu com a testimoni del pas dels pelegrins de Lleida.

En servei de voluntariat un metge, 25 infermeres i auxiliars, i voluntaris a més d'una patrulla i una ambulància de la Creu Roja tenien cura dels malalts i l'atenció general dels pelegrins.

En record del pelegrinatge tots els malalts reberen de mans del Bisbe, com a record, un preciós Rosari donat per l'Hospitalitat. Els malalts en camilla o cadira de rodes, per resguardar-se del fred es cobrien amb una manta que tenia brodat l'escut de Lleida. Brodat a mà i que havien treballat les dones de l'Hospitalitat.

Els gairebé 800 pelegrins s'allotjaren en quatre hotels i a l'hospital els malalts. La Missa a l'altar de la Bernardeta, a l'esplanada, fou l'acte final del Pelegrinatge abans d'emprendre viatge cap a Lleida. En les paraules finals de benedicció Mons. Ramon Malla agraià la presència a tots els pelegrins i animava a viure en l'esperit de Lourdes, veritable vocació cristiana de servei i d'amor als malalts, en el propi ambient. Mons. Ramon Malla desitjà a tots bon viatge amb un fins el proper any.

■ **J.M.**

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"En les meves oracions demano al Senyor que els mantingui en la tasca tan formosa que realitzen al servei de l'Evangeli arreu del món." **Fra Juan José Aristi. BOLÍVIA**

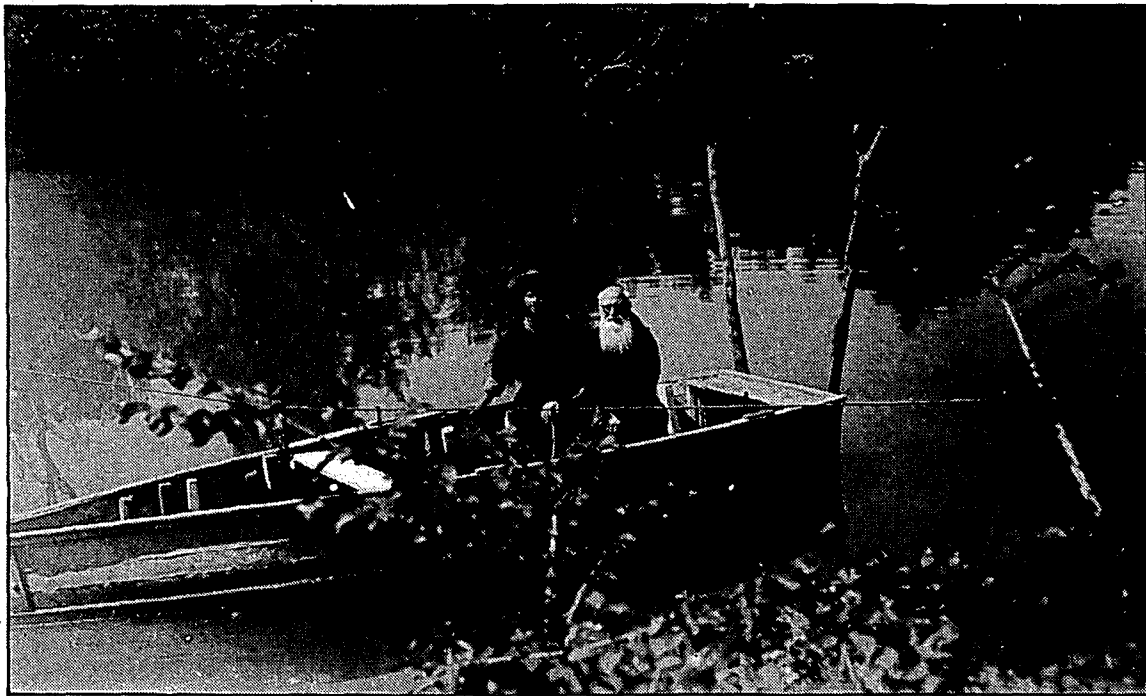
MISSIONERS QUE ESPEREN PADRI;

JORDI NESTARES COMMUNAUTE SAINT-VIAEUR 22 - B.P. 542 ABIDJAN-22 COSTA D'IVORI.....	19.890 Ptes.
MONTSERRAT TRIBO PLANES AVD. CASTRO BARROS, 650 5000 ARGENTINA.....	19.890 Ptes.
M. ROSA PASTORET CASILLA 188. SANTIAGO 13 SAN MIGUEL CHILE.....	19.890 Ptes.
PERE JORDA I SUREDA AV. COSTA MARQUES, 561 D.P. 55 GUAJARA MIRIM 78.980 RONDONIA BRASIL.....	19.890 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....	Tel.....
Direcció.....	Població..... D.P..... Província.....
subscrit a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner..... (nom i cognoms)	
L'import el faré efectiu mitjançant:	
☐ taló que adjunto	☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:	
Domiciliació: Banc / Caixa.....	Sucursal n°.....
N° compte corrent.....	Població..... Província.....
Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.	
Població.....	Data.....
Signatura:.....	

"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

Exposició sobre l'obra dels caputxins en el diàleg interètnic

"Catalunya a l'Amazònia"

BARCELONA

El dimecres, dia 13 de novembre, a la Sala "Prat de la Riba" de l'Institut d'Estudis Catalans, convocats pel Ministre Provincial dels Caputxins, fra Joan Botam, i per la directora de la Institució "Milà i Fontanals" del CSIC, M. Teresa Ferrer i Mallol, tenia lloc la inauguració de l'exposició **Catalunya a l'Amazònia. Obra etnolingüística dels Caputxins**, amb un solemne acte acadèmic presidit per l'Hble. Sr. Pere Pi-Sunyer, en el qual el professor Lluís Calvo pronuncià la conferència "Marcel·lí de Castellví, un etnolingüista català a l'Amazònia". Moderà l'acte el Dr. Emili Giralt, president de l'Institut d'Estudis Catalans. En les distintes intervencions es posà en relleu els constants exemples positius de la bona manera d'actuar dels missioners caputxins en terres americanes, especialment l'obra pacient i

persistent de comprensió i apropament a les cultures pre-existents, i en aquest sentit, es felicità els benemèrits missioners caputxins presents a l'acte.

La conferència, molt ben documentada, se centrà bàsicament en la figura de fra Marcel·lí de Castellví, homenatjat en ocasió del XL aniversari del seu traspàs, ocorregut a Bogotà el 1951. El P. Castellví arribà a l'Amazònia l'any 1932 (havia nascut a Castellví de la Marca l'any 1908), colpit pel món amazònic, realitzà amb la fundació del CILEAC (Centro de Investigaciones Científicas y Etnográficas de la Amazonia Colombiana), una obra de notables dimensions científiques d'apropament a l'univers psicològic i cultural, de les civilitzacions tòctones, a fi de vertebrar un diàleg respectuós entre formes culturals diferents. Una volta acabat l'acte acadèmic s'inaugurà l'exposició de fotografies etnogràfiques, patrimoni de la Pro-

víncia dels Caputxins de Catalunya, les quals volen oferir un petit tast del món amazònic en els distints vessants d'economia, habitat, món ritual i simbòlic, el contacte intercultural des de la Missió, etc. Aquesta exposició minuciosament preparada per Lluís Calvo i per fra Valentí Serra, director del Museu Etnogràfic Andino Amazònic dels Caputxins, assoleix aproximar la complexitat de l'inconegut "infern verd", on la relació temps-espai es transforma trencant els nostres esquemes comprensius. Els materials fotogràfics exposats testimonien bellament la presència i acció dels caputxins catalans a l'Amazònia on, amb el seu treball persistent i respectuós, van reeixir a aproximar formes i visions de vida diferents, convertint-se així en un pont cultural i humà, animat tothora per un fort ideal evangelitzador.

■ C.C.

CARTA DOMINICAL

En el fons, brilla

En el pati d'una casa noble de Siena hi ha un pou profund. A la part de sobre, hi passa desapercebuda una llegenda gravada a la pedra, que em va impressionar, perquè mai no havia vist expressada una cosa tan evident: "En el fons, brilla." Aquesta era la inscripció. Cosa ben certa. Un pou és tenebrós, si no es mira fins al fons; perquè allí, per gran que sigui la fondària, es reflecteix el cel.

Aquesta ha estat la intuïció i l'experiència dels místics de tots els temps. Quan es mira el fons de l'ànima, es pot contemplar Déu. És la clarividència de Pau referent al fet que som temples de Déu. És l'encert de Joan de la Creu en localitzar el "celler" interior. És la joia de Teresa de Jesús en descobrir la "setena estança".

Aquesta és la convicció que voldria transmetre al lector. En el temps "fort" de l'any litúrgic, que comença avui, primer diumenge d'Advent, fóra bo que cadascú mirés més el seu interior —temps d'oració— per a oferir a Déu la possibilitat de manifestar-se amb més força. Els continuats estímuls del nostre temps envers l'extraversió són una dificultat per a l'esperit. Crec, però, que, per a molts cristians, la dificultat per a l'oració prové d'una altra cosa més radical: la impossibilitat de la interiorització. És ben trágic que algú senti la necessitat incessant de veure o d'escoltar alguna cosa, perquè el seu interior li resulta buit i, per tant, avorrit.

¿Algun lector se sent fracassat davant d'anteriors intents d'oració? Fa anys va venir a veure'm un vell amic, autèntic aventurer, que s'havia dedicat a les empreses més impensables arreu del món. En aquell moment havia començat a retrobar-se i va voler obrir-se a l'amic sacerdot. En un instant del seu relat es va aturar i, mirant-me als ulls em va preguntar: "¿T'estic defraudant?" Li vaig contestar que, més aviat, m'alegrava de veure com recuperava la seva vida. Allò m'ha fet pensar sovint que, si preguntem al Senyor una nit qualsevol —després d'un dia de molt treball i més d'una fallada— si l'estem defraudant, sentim en el fons de l'ànima la seva resposta: no se sent defraudat, sinó que continua esperant el nostre esforç de conversió. Aquesta és la inefable fidelitat de Déu.

La il·lusió per la conversió és en relació inversa de l'exclusiu coneixement d'un mateix, i en relació directa del coneixement de Déu. Per això, l'arrel de la conversió ha d'estar plantada en la pobresa d'esperit, que, no en va, és una benaurança: el coneixement de si mateix, il·luminat per la fe-experiència de l'ésser i de l'actuació de Déu. Déu és un Déu d'amor que ens dona coratge i llibertat; és un Déu fidel que sempre continua esperant la resposta d'amor; és un Déu fort i sant que exigeix fidelitat personal, demana justícia per als germans i envia tothom a una missió d'evangelització.

Aquesta és la perspectiva tridimensional de la conversió, és a dir, del desenvolupament integral del cristià: cercar una semblança més gran amb Crist; donar als altres allò a què tenen dret, però també, el que necessiten, potser sense tenir-ne consciència: descobrir Déu en la seva vida.

■ † Ricard M.,
Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

El "mingo"

És sorprenent i interessant la desimboltura de certes persones, algunes pertanyents al camp de la política, per traspasar al veí, diguem contrincant, els propis errors. També per dissimular la poca voluntat vers una institució, l'Església per exemple, transformant-la en una hipotètica adhesió que no convenç a ningú i que només marca una conveniència del moment.

També és interessant veure com saben aprofitar la saberuda inèpcia d'algú, per comprometre a terceres persones donant a entendre que aquestes pensen així o allò, teixint una trampa de la qual és difícil desprendre's.

Perquè l'Església continua essent el blanc preferit, l'ase dels cops, la receptora d'ires mal contingudes, el sac d'odis acumulats i, a més, sempre li troben el "mingo" de torn per culpabilitzar-lo de qualsevol mal aire. Fins fa poc, eren els fills de sant Ignasi els qui arreplegaven bona part de les descàrregues... les tantes i tantes coses bones que tenien i tenen, no mereixien cap mena d'atenció. Ara han canviat les coses i ja no carreguen amb tantes culpes. El paper de "mingo" ha passat a l'Opus Dei, que segons ells és responsable de tots els mals haguts i per haver. El bo del cas és que, n'estic segur, no saben gaire o gens el que és l'Opus Dei...

Aquests dies, que comencen a respirar una segura pre-electoralitat, ens han ofert bones mostres, i és lamentable que encara no s'hagin delimitat els termes, i es continui volent fer servir l'Església d'acord amb les pròpies conveniències.

■ Oriol Camps

CANÇONS NADALENQUES CATALANES

Una cassette amb les nostres cançons de NADAL: "Fum, fum, fum, El Desembre congelat, El cant dels ocells, etc., etc...; però molt ben interpretades i orquestrades.

És una cassette excel·lent que agradarà als petits i als grans!

NOVETAT

Dibuix: Pilarín Bayés.

Orquestració: Manuel Oltra.

Interpretació: La coral infantil

"L'Esquellerinc del Cor Madrigal".

Tocatimbal és ja una gran col·lecció amb 5 cassettes de cançons populars catalanes com: El gegant del pi, En Jan Petit com balla, etc. i ara amb la cassette el núm. 6, tot amb cançons nadalenques...

Cassettes eufònic. Demaneu-los al vostre proveïdor.

Comença a Tortosa el curs pastoral

Objectiu prioritari: dignificar el dia del Senyor

TARRAGONA

TORTOSA.— El Col·legi de consultors i els arxiprestos han aconsellat al Sr. Bisbe que aquest curs es treballi en quatre objectius prioritaris. Per explicar-los el Prelat ha convocat a les tres zones els representants dels Consells Pastors parroquials. Dos laics i el sacerdot per cada parròquia. El calendari seguit: Tortosa dia 6; Vinaròs dia 14 i Móra d'Ebre el dia 15 de novembre.

Heus ací la xerrada del Pastor diocesà en una línia i to molt senzills:

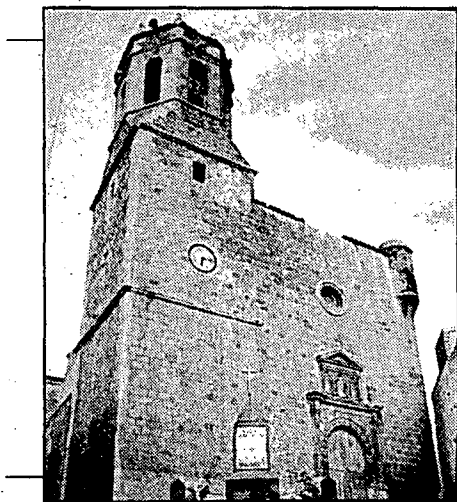
1.- Creació del Consell presbiteral. Nominalment som 170 sacerdots, però de fet a la diòcesi només hi resideixen amb vot i veu 145. Sembla que aviat es fixaran els criteris de representativitat i el Pastor tindrà ja el seu senat sacerdotal que l'aconselli.

2.- Seguirà després la constitució del Consell diocesà de Pastoral amb la presència de laics militants representants dels diferents sectors.

3.- A les bases arxiprestals i parroquials es potenciaran els respectius Consells.

4.- Per últim l'objectiu més "nou" i específic: Dignificar el dia del Senyor.

El bisbe que fou l'únic ponent de les trobades i per cert amb la presència gairebé de totes les parròquies, insistia que al darrera de les estructures dels Consells

hi ha una altra Ecclesiologia fonamentada en la corresponsabilitat. I de tal manera que en l'Església, el sentit de comunió és previ a les lleis que estan al seu servei.

Ja tenim les estructures tan reconegudes i urgides pel Sinode diocesà —1984-88—. El que cal és potenciar-les.

La novetat i plat fort de les reunions rau en la urgència d'una campanya quasi permanent per tal de "dignificar el dia del Senyor".

Els bisbes alemanys ja ho han estudiat. Ho faran aviat també els espanyols. Cal redescobrir el diumenge com a dia "fort" i especial. El que en diríem dia setmanal de comunió integral o trobada amb la

PARAULES DEL PRELAT:

• "L'Església abans que llei, és comunió"

• Ja tenim l'estructura dels Consells pastors. El que cal és el bon funcionament

• "Hem de redescobrir el diumenge en les vessants bíbliques, sociològiques, eclesials, culturals, de lleure..."

pròpia intimitat, amb Jesús, amb l'Església i la natura. Tot i sempre: centrat en l'Eucaristia.

S'ha nomenat una Comissió coordinadora de les diferents activitats que puguin sorgir. Es reconeix com a tema ric i complex que comporta revisar teoria i praxi en el camp doctrinal-eucarístic, litúrgic, participatiu i sempre en funció del nivell de cada assemblea.

El Sr. Bisbe invità les parròquies a programar unes activitats en funció de dos o tres objectius concrets, assequibles i avaluables a final de curs.

■ J. Blanc i Bahima

Un bon botó de mostra

ALCANAR.— El Sinode diocesà i en concret les normes sinodals 21, 25, 26 i 30 regeixen la celebració de l'inici de curs pastoral especialment en el sector catequètic. Bastantes parròquies ho fan per bé que modestament i familiarment.

De fet, però, el Sr. Bisbe fou invitat a presidir el començament de curs parroquial a Alcanar. Val a dir que des de fa 19 anys, el rector, Mn. Joan Ferrer, i un bon equip de laics treballen pacientment... i perdó: amb més nous que soroll! La catequesi ha estat la pedrera de militants i particularment de catequistes.

El 20 d'octubre la Missa presidida pel Bisbe fou la plataforma de llançament apostòlic davant de tota la comunitat de canareus.

Catequistes i catequitants, membres de diferents Moviments... reberen del cap de l'Església la missió d'evangelitzar grups i ambients.

El Sr. Bisbe aprofità la coincidència de la celebració del DOMUND per ressaltar el manament de Jesús: "Aneu i prediqueu per tot arreu l'Evangeli..." En concret una filla d'Alcanar treballa com a missionera laica en els suburbis de Ciudad Bolívar a Veneçuela.

El tarannà de l'Eucaristia concelebrada el qualificariem de "juvenil" i no solament per la participació musical sinó també pel nombre de nois i noies que hi prengueren part activa.

El Dr. Martínez i Sistach que en la seva agenda d'aquell diumenge ja portava tres Misses—amb pròlegs i epílegs—en tres llocs diferents, va somriure com sempre... però una mica més efusivament el vespre del 20 d'octubre a Alcanar.

■ J.B.B.

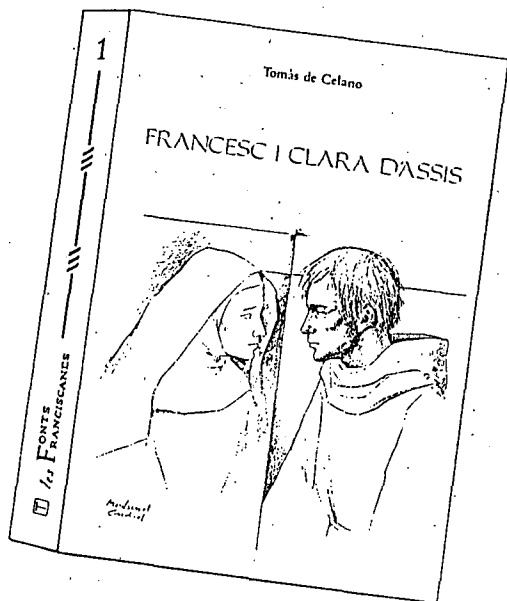
"Les fonts franciscanes" ara en català

—Per conèixer sant Francesc i santa Clara d'Assís cal anar a les fonts.

—"Les fonts franciscanes" han estat traduïdes a les principals llengües del món. Ara, per primera vegada, també en català.

—La versió és de Francesc Gamissans, escriptor, periodista i redactor de "Catalunya Cristiana".

—Ha sortit ja el primer volum, "Francesc i Clara d'Assís", bellament il·lustrat per l'eximia pintora, Montserrat Gudiol.

—L'ha editat "La Formiga d'Or", Portal de l'Àngel, 5. Barcelona. Tel. 302 39 42. Barcelona, i el podeu adquirir a qualsevol llibreria del ram.

L'ABC del ciutadà

Hi ha una gran quantitat de persones que creuen en un Déu, pare omnipotent, creador de cels i terra i de totes les coses. Com a conseqüència, per als creients, no n'hi ha prou amb aquesta creença, sinó que és necessari un catecisme, un estudi de la doctrina, uns mestres de la Llei. Pel creient, els pares, la família, l'escola, la societat tota han d'estar orientats pels ensenyaments de la religió a fi que cada persona pugui realitzar-se plenament, amb el coneixement al més complet possible, de Déu.

També hi ha una gran quantitat de persones que no creuen en l'existència de Déu. Tot el món, tot l'univers és fruit d'una generació espontània de no se sap què, i no cal preocupar-se de saber d'on venim ni cap a on anem perquè, per a ells, no anem enlloc. El no creient no vol catecisme, ni religió, ni amor a Déu.

La veritat de la doctrina no es pot decidir amb una guerra ni amb unes eleccions democràtiques, per tant, caldrà respectar les consciències de cadascú. Com que és una qüestió de fe i una qüestió de drets humans, cal que la doctrina sigui assequible a tothom, però no pas obligatòria per a ningú. I aquesta solució és l'admesa, cada dia més, pertot arreu del món.

Però hi ha una altra realitat, que no és qüestió de fe, sinó que és indiscutible, que és evident: la realitat que vivim en societat, que l'home és un ésser social, i que la vida en societat, perquè sigui suportable, imposa unes exigències mínimes, uns principis mínims, una llei.

Aquesta llei, perquè sigui respectada, compta amb uns governs, uns tribunals i amb una policia. El ciutadà no cal que estudiï la llei, ni tant sols que la conegui. En té prou d'actuar sempre amb un mínim de sentit comú i que els seus actes siguin sempre presidits per, almenys, un mínim de bondat i de respecte al proïsme, per aconseguir que la seva vida transcorri sense conflictes amb la justícia. Ara bé, l'experiència ens demostra que aquesta bondat natural, moltes vegades està ofegada per unes influències negatives i que de respecte al proïsme, tot sovint, n'hi ha ben poc.

I és que hi ha unes altres normes, uns altres

principis, dels quals abans se n'havien dit "urbanitat" i que ara no existeixen i que cal reinventar al més de pressa possible. Reinventar i difondre! Qui va decidir de suprimir la "urbanitat" de les escoles va cometre un gravíssim error. En lloc de suprimir-la de soca-rel, el que havia de fer era perfeccionar-la, adaptar-la al present, ja que és prou evident que avui, de la vella urbanitat, posada al dia, podríem dir-ne "manual de civisme", per exemple, i faria un gran servei al país.

Al nivell de l'esperit necessitem el Catecisme; al nivell de la justícia cal un Codi Penal o Codi Civil, i al nivell de la convivència ciutadana necessitem un senzill ABC del ciutadà, senzill però complet i que s'ensenyi a les escoles des de la infància. I que el necessitem ens ho demostra la gran quantitat de conductes egoistes, que no són fruit d'egoismes sinó d'ignorància de les més elementals exigències que la convivència en societat imposa a tot ciutadà: el civisme. Només cal sortir al carrer i observar, per esborronar-se en comprovar la gran quantitat d'actes incívils que hem de suportar. I una de les principals raons que fan indignar i revoltar el ciutadà, és que aquests actes incívils que tant abunden, són totalment gratuïts i injustificables, i massa sovint no es deuen a dolenteria sinó a incultura.

Voldria confiar que les autoritats, conscients d'aquesta situació, decidiran posar-hi remei pel bé de tothom. Ni és difícil ni és car, ben al contrari. Aquest ABC del civisme hauria de ser redactat per un equip d'escriptors i d'educadors per tal d'aconseguir un bon nivell literari, un bon nivell pedagògic i un bon nivell civil. Hauria de fer-se en dos o tres volums (pàrvuls, primer i segon grau) i hauria de ser prèviament examinat, revisat i consensuat per una àmplia comissió formada per membres del magisteri, eclesiàstics i sociòlegs. Aquest text és molt necessari però, perquè sigui eficaç i durador, ha de ser una obra que tingui en compte els drets de tothom, de tota persona, i ensenyi a respectar-los.

■ Antoni Munné i Tomàs

Celebrat a Manresa el Congrés d'Exercicis Parroquials

Contagiar a joves i a adults la sòlida espiritualitat dels Evangelis

VIC

MANRESA.— La imperiosa necessitat d'adaptar els exercicis espirituals de Sant Ignasi de Loiola, als temps en què vivim, va ser un dels conceptes més debatuts al Congrés d'Exercicis parroquials de Catalunya, que es va celebrar recentment a la Santa Cova de Manresa convocat per la conferència episcopal catalana.

El congrés es va celebrar sota el lema "Els exercicis al servei de la parròquia", i va comptar amb la valuosa aportació de bisbes de les diòcesis catalanes. La Trobada cal enmarcar-la en la celebració de l'any Ignasià a Catalunya, tot i que ja fa uns mesos que es van celebrar els actes protocolaris de clausura del 500 aniversari del naixement del Sant de la Fundació de la Companyia de Jesús.

El congrés va arrencar a treballar amb l'objectiu de "col·laborar en l'evangelització del nostre país en els moments actuals i les seves circumstàncies. Evangelització que es fa mitjançant la comunicació del testimoniatge i de les vivències personals, que neixen de la mateixa persona, de la seva espiritualitat interior" tal i com afirmà Jesús Renau, delegat pastoral de la Companyia de Jesús a Catalunya que també explicà que Sant Ignasi de Loiola va ser un mestre eminent de la comunicació de la fe i de l'experiència de Jesús.

El fet que el Congrés se celebrés a Manresa, on Sant Ignasi va escriure els seus exercicis espirituals va emocionar especialment els congressistes. Renau explicà que els Exercicis Espirituals "són un mitjà molt important de

transformació personal i d'elecció concreta, eficaç i humil pel regne de Déu. No són tan sols un parèntesi o un oasi de la nostra vida sinó que també renoven la persona des de la seva intimitat afectiva fins a les dimensions socials i professionals que comporta la forma de ser en el món que creu en Jesús".

Tres grans ponències

Les jornades van estructurar-se a l'entorn de tres grans ponències. La primera titulada "Sant Ignasi, un Sant d'actualitat" va anar a càrrec del Pare Ignasi Iglesias, president del Secretariat Interprovincial dels Exercicis Espirituals. La segona la va llegir el bisbe de Tortosa, Monsenyor Lluís Martínez Sistach que va versar sobre "Passat, present i futur de les obres d'Exercicis Espirituals,

atenent a la pastoral del moment actual". La tercera va anar a càrrec, finalment, de Monsenyor Ricard Maria Carles Arquebisbe de Barcelona, que la va titular: "Els Exercicis Espirituals de Sant Ignasi i la renovació de l'Església a nivell personal, parroquial i diocesà".

També hi va haver diversos seminaris dedicats als Exercicis Espirituals i la comunitat parroquial, als Exercicis Espirituals i la joventut, a l'espiritualitat dels exercicis, i a les noves formes i adaptacions dels exercicis espirituals.

Fomentar els Exercicis

La principal de les conclusions que es van definir durant el congrés va ser la de "fomentar la realització d'Exercicis Espirituals segons la pedagogia de Sant Ignasi però adap-

tats a les diverses etapes de maduresa de la fe de cadascú". També es va acordar demanar als bisbes de Catalunya la creació d'un equip diocesà d'Exercicis en què hi siguin presents representants del jovent catòlic per tal de buscar entre tots plegats les formes més adients de contagiar a joves i adults la sòlida espiritualitat dels Evangelis. La comissió organitzadora del Congrés va decidir reunir-se periòdicament durant un parell d'anys per revisar l'aplicació a les parròquies de les conclusions abans esmentades.

El congrés es va clausurar amb una celebració eucarística solemne presidida pel bisbe de Vic, Monsenyor, Josep Maria Guix, a la Basílica de la Seu.

■ Remei Cano

NOVETATS
1991

Per Nadal saber regalar,
és regalar un llibre de cruïlla
S A B E R

- Primera Descoberta
- L'Autocar Màgic
- Ecol·lecció Terraviva
- Biblioteca de l'Univers

Col·leccions per a
totes les edats.

editorial cruïlla

Comercialitza: CESMA, S.A.
Progrés, 294-296 - tel. 383 10 11 - 08912 Badalona (Barcelona)

NOVETATS

En l'Any Internacional de la Doctrina Social de l'Església

Maria i la dignitat de la persona humana

Els Pares Dominics i la Congregació Mariana han organitzat una setmana —com a preparació de la festa de la Immaculada— dedicada al tema, "Maria i la dignitat de la persona humana", referència a l'Any de la doctrina social de l'Església.

GIRONA.— "Maria, Mare de Déu i dels homes, ensenyeu-nos a viure el desenvolupament integral de la persona, tot fent realitat l'humanisme cristià" i "Maria, ensenyeu-nos a comprendre i a transformar la situació present", temes desenvolupats pel pare Jordà Gallego, prior dels dominics de Girona.

"Santa Maria, Mare del Creador, feu que l'Església es trobi amb el món del treball", és el tercer tema que predicarà mossèn Emili Montal, rector de Sant Esteve d'Olot.

"Maria, mare dels pobres, feu que ens sentim germans a compartir solidàriament els bens de la terra" quart tema predicar per mossèn Narcís Tibau, rector de Canet de Mar.

"Maria, mare de la sinceritat, ajudeu-nos a fer del desenvolupament el nom de la pau", cinquè tema per Pere Bellbert, rector d'Arenys de Munt.

"Santa Maria, Mare de l'Església, feu-nos solidaris en la construcció de la nova civilització de l'amor" és la sisena dissertació per mossèn Per Belvert, rector d'Arenys de Munt.

"Maria, Mare de tots els homes, feu que la persona humana sigui realment el camí de l'Església" i "Santa Maria de la utopia evangèlica, mostreu-nos a Jesús", els últims temes predicats també pel pare Jordà Gallego.

La setmana té lloc al temple del Sagrat Cor de Girona, dels dies 30 de novembre al 8 de desembre, a 2/4 de set de la tarda

■ C.C.

El capítol catedralici l'homenatjà en jubilar-se

Mn. Joan Gamissans, 30 anys d'organista a la seu barcelonina

BARCELONA

Després de l'acurada i emotiva al·locució del Dr. Francesc Muñoz, es llegiren unes cartes d'adhesió de l'arquebisbe de la diòcesi, Dr. Ricard M. Carles, del cardenal, Narcís Jubany, del bisbe, Dr. Josep Capmany i del Dr. M. Zayas, canonge-administrador.

Seguidament tingué lloc un concert en el qual el jove David Malet —antic deixeble del mestre Gamissans— interpretà vuit preludis breus per a orgue i sis variacions, composicions del mateix homenatjat. En acabat, el pare Robert de la Riba, caputxí, interpretà un Preludi i fuga sobre l'antífona "Tu es Petrus" del mateix concertista, i el pare Gregori Estrada, monjo i organista del monestir de Montserrat, tocà una Sonata de clarins de Benet Julià, i Pas quart de N. Casanovas, de l'escola montserratina. Acabà el

recital l'actual organista de la catedral de Barcelona i canonge, mossèn Domènec Cols, amb un Preludi, coral i variacions sobre l'introit "Gaudeamus", obra del mateix compositor, mossèn Cols. Tots els intèrprets foren efusivament aplaudits per la nombrosa assistència.

Restauració de l'orgue

Acabar el concert, mossèn Joan Gamissans adreçà unes emotives paraules a tots els reunits, manifestant, entre altres coses, la seva satisfacció per haver tocat l'orgue davant el Sant Pere, Joan Pau II, en la seva visita a la catedral i a Catalunya. També agrai al Capítol catedral d'haver ajudat sempre la tasca de restauració de l'instrument, a la gestió de la qual dedicà moltes hores i paciència el mateix home-

natjat.

Finalment, el bisbe auxiliar, Dr. Ramon Daumal, clausurà l'acte amb unes sentides paraules d'agraïment a mossèn Joan, "que durant tants anys ha donat un prestigi i qualitat a la música religiosa". Adreçant-se a ell li digué que malgrat estar jubilat, no deixés de fer sentir, amb les mans, els peus i el cor, l'art diví de la música en la nova residència on viu ara.

Tots els assistents saludaren l'antic organista de la Seu de Barcelona, admirant la bellíssima placa que li fou atorgada pel Capítol catedral, on, juntament amb unes paraules, van cisellats en plata uns tubs d'orgue i els primers compassos d'unes composicions de mossèn Joan Gamissans.

■ C.C.

EDICIONES PAULINAS

2 NOVEDADES

Para tu cita con el '92

AGENDA 1992

preparada por Ediciones Paulinas

Contiene:

- Calendario litúrgico: santoral, citas de las lecturas de la misa del día y del oficio de la Liturgia de las Horas.
- Un pensamiento bíblico-litúrgico-pastoral para cada día del año.
- Recordatorio de las fiestas de las distintas comunidades autónomas.
- Amplio espacio en blanco para apuntes personales.
- Direcciones de residencias eclesíásticas, direcciones de las principales librerías religiosas, prefijos telefónicos, distancias kilométricas y otros datos de interés.

★ La agenda completa y práctica:

- para párrocos y profesores (ideal para sus despachos),
- para religiosos y religiosas
- y para todos en general.

Elegantemente encuadernada en cartón. Formato grande: 15 x 21 cm. 416 págs. 1.500 ptas.

MI AGENDA 1992

preparada por un equipo paulino de pastoral juvenil

Contiene:

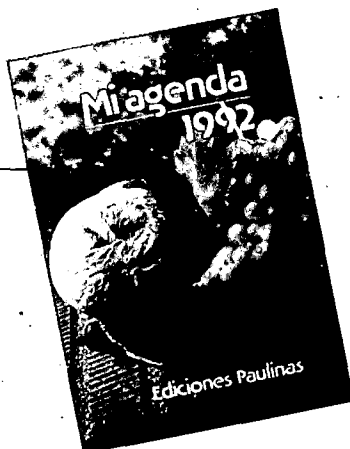
- Calendario litúrgico, fotos sugestivas, pensamientos, oraciones, datos útiles, concursos, humor, espacios para notas personales, etc.

Presentada en dos encuadernaciones:

- Una en plástico con estampaciones en oro.
- Otra en rústica con portada a todo color y sobrecubierta en plástico transparente.

Formato pequeño 8 x 12 cm. 272 págs. 300 ptas.

★ Práctica y muy útil para todos, especialmente para jóvenes.

EDICIONES PAULINAS

Protasio Gómez. 15 - 28027 MADRID
Tel.: (91) 742 05 50 - Fax: (91) 742 57 23 - Telex: 41.872 EPSSP-E
Via Laietana. 38 - 08003 BARCELONA
Tel. y fax: (93) 268 37 30

CATALUNYA/91

Aluminosis diverses

Posant-nos la mà al cor, tot tractant de ser homes de bé, gent honrada que no fa de la mentida una manera d'actuar, ¿som del tot justos quan adjudiquem tan sols a la desgràcia i a les malifetes del proïsme la causa principal de les nostres dissorts? Malalties a part en les quals no hi hàgim tingut la més petita responsabilitat per acció o omissió, hi ha sovint un munt de qüestions que ens toquen o afecten molt directament el floriment de les quals en part o en la seva totalitat en lloc de cercar la sortida fàcil consistent a inventar excuses inversemblants o culpabilitats alienes.

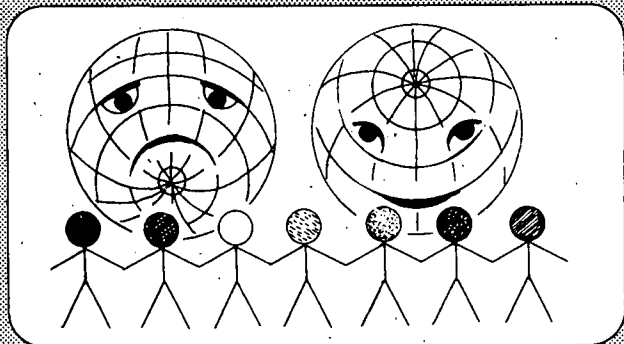
Només per posar un exemple amb què encetar el tema, i atenent-nos al cas dels habitatges afectats d'aluminosi, han estat poques les veus que s'hagin atrevit a dir obertament i públicament que en alguns casos, no pas tots certament ni de bon tros, hauria estat millor per a tothom afirmar als quatre vents la veritat crua i neta en virtut de la qual el fet i la responsabilitat que l'acompanya no es devia tant a la construcció més o menys defectuosa per part de l'empresari irresponsable de torn, com una escassa i a voltes inexistent tasca de conservació per part del llogater o propietari. Lluny d'això, s'acostumava a escollir el camí fàcil però alhora demagògic de carregar sobre el més fort com si la debilitat del més feble, per la mera i simple raó de ser-ho, l'eximis de qualsevol culpa.

No és un cas aïllat. Com aquest, tants d'altres i en tantes altres matèries. Prevenir no és el nostre fort. Ens molesta i en defugim. I si van mal dades ens entestem a carregar els neulers a l'Administració, a qui fem culpable de tots els mals haguts i per haver.

Manca del sentit de la responsabilitat, heus ací la qüestió. Adelerat per la vida fàcil, hi ha qui es treu del damunt el pare o la mare o tots dos alhora quan es fan vells i pretén que la Generalitat se'n faci càrrec sense parlar-ne més. Qui durant el curs no es preocupa ni poc ni molt del que fan els seus fills a l'escola i llança el juny el crit al cel quan es presenten els insuficients. Qui no assegura les collites però vol que se l'indemnitzi si s'abat sobre el seu tros una pedregada seca. O qui, ben senzillament, no vol saber res de cap mena d'esforç suplementari al de pagar els impostos i tot i així gosa de parlar obertament sobre suposades mancances de solidaritat...

Hem de fer front a les obligacions començant per allò que és del tot primordial i que, pel que es veu, observa i comprova, tant i tant ens costa de fer: acceptar-les com a nostres. Fugint d'allò "Que Déu hi faci més que nosaltres" per abraçar decididament "Ajuda't que Déu t'ajudarà".

■ Antoni Plaja i Mateu

OBERTS AL MÓN

Jesús neix per a tots

Iniciem l'Advent i, amb ell, el camí de l'esperança. Només si el preparam bé, gaudirem de la plenitud del Nadal. El Pare del cel ens dona el seu fill, acompliment de les esperances de tots els homes.

Disposem, des d'ara, el nostre cor per rebre aquesta plenitud de pau. Buidem-nos de tota malfiança i egoisme. Déu és fidel en les seves promeses i es complau a donar-se a aquells qui l'esperen. Ja ho diu el Salm: "El Senyor es complau en els qui creuen en ell, en els qui esperen en l'amor que els té".

El Nadal que preparam ens obrirà als dolors i a les esperances dels germans d'aquí i del món. Jesucrist és el Salvador de tots. Ja els ho va dir l'àngel als pastors de Betlem: "No tingueu por: us anuncio una nova que portarà a tot el poble una gran alegria, us ha nascut un Salvador".

Si de veritat hem acollit Jesucrist, el gran regal de Déu, no podem deixar que milions d'homes i dones restin fora d'aquesta "gran alegria" que ha irromput al nostre món.

"Per Nadal cada ovella al seu corral" diem els catalans. Que el sentiment familiar d'aquestes festes no ens faci desentendre'ns dels altres ni de veure en l'Infant de Betlem Aquell que ha vingut a donar la vida perquè "hi hagi un sol ramat amb un sol Pastor".

Cal que la propera celebració del Nadal ens mogui a interessar-nos més per aquells homes i dones que encara no coneixen Jesucrist. A pregar perquè tothom pugui participar de la llum i de la força que ens vénen per Ell. A ajudar la tasca abnegada de tants milers de missioners que fan néixer i enforteixen les joves Esglésies del Tercer Món.

Estiguem ben segurs que la dimensió universal i missionera de la nostra fe ens ajudarà a viure amb més plenitud el Nadal d'enguany, ja que Jesús neix per a tots.

■ **Jordi Jorba**

Delegat diocesà de Missions de Barcelona

Primer centenari de l'Església al Camerún

La Bíblia en "Cwongo", ofrena al poble camerunès en el centenari de l'Església

La Bíblia en "Cwongo", la llengua local més estesa, potser, al Camerún, està ya quasi llesta per a la seva publicació. Serà una ofrena preciosa al poble camerunès amb motiu del Centenari de l'Església al país. El Nou Testament ha estat traduït per un camerunès que estudia exègesi a Alemanya. En la traducció de l'Antic Testament hi han col·laborat diferents experts. (FIDES)

Mirada a l'Església del Camerún en un difícil context socio-polític

Després d'una breu visita al Camerún per concertar la propera publicació de la Bíblia en "Cwongo", el P. Franz Bosold, SVD, va resumir sintèticament, en una lletra circular, les seves impressions sobre l'Església i la situació del país.

L'Església local —escriu el P. Bosold— celebra enguany el primer centenari de l'evangelització al Camerún. Fa cent anys, essent el país una colònia alemanya, foren els primer evangelitzadors els missioners alemanys. Els "Palotinos", tot i que no tenien encara cases a Alemanya, comptaven entre els seus membres amb nombrosos alemanys. Van ser uns veritables pioners... Els esculls que varen haver de suportar foren immensos. L'Església es va fundar al preu de moltíssims sacrificis. En els 24 anys de servei missioner dels alemanys, varen morir 36 missioners i 2/3 del Germans, la majoria, molt joves: entre els 20 i els 30 anys. Comparats amb ells, tot i que el nostre treball no és fàcil, ehs veiem com uns nans. En una hora i mitja de vol s'arriba de Kinshasa a Douala, y després de 75 minuts més, a Yaoundé, en tant que els primers missioners havien de caminar 14 dies per anar de Douala a Yaoundé. I avui podem defensar-nos molt millor de les malalties tropicals... Gràcies a Déu han canviat les condicions de treball,

però les gestes dels primers missioners ens interpel·len...

L'Església local ha esdevingut un arbre ferm. Ha arrelat a totes les regions del país, tot i que de diferents maneres. Al Nord del Camerún predominen els musulmans, en tant que l'Església és una petita minoria.

La joventut és l'esperança de l'Església del Camerún que enguany celebra el seu primer centenari

El país està travessant un moment socio-polític difícil. Hom s'adona d'una forta oposició al President Paul Biya, principalment a la part occidental anglòfona i a la zona costanera de Douala. Fa mesos que la vida econòmica del país està paralitzada. Les botigues i els bancs són tancats. No hi ha taxis. I, com sempre, els qui paguen les conseqüències són, sobretot, els pobres". (FIDES)

Començament d'activitats a l'Institut Catòlic de l'Àfrica Central

L'Institut Catòlic de l'Àfrica Central, amb seu a Yaoundé, començà la seva activitat el 30 de setembre. Però la seva

inauguració oficial es farà els dies 6 i 7 del proper desembre, amb motiu de la clausura del Centenari de l'Església del Camerún —8 de desembre a Yaoundé— en presència del "Enviat Especial" del Papa, el Cardenal J. Tomko. L'inici de l'activitat de l'Institut va ser precedit d'una Eucaristia concelebrada pel Cardenal C.W. Tumi, arquebisbe de Douala i Canceller en funcions, juntament amb el pro-Nunci Apostòlic, monsenyor Santos Abril, i els bisbes de Ngaoundéré, Yagoua, Bertoua, Doumé-Abong'Mbang i Mbalmayo.

A l'Eucaristia d'obertura acadèmica hi assistiren professors, alumnes i amics de l'Institut. L'Institut Catòlic de Yaoundé és un dels cinc que hi ha actualment a l'Àfrica i dels 200 Instituts Catòlics del món. (FIDES)

Camerún: Ha estat assassinat l'arquebisbe Plumey, artífex de l'Església al Nord del país

Ngaoundéré.— Monsenyor Yves Plumey, O.M.I., de 78 anys, arquebisbe emèrit de Garoua, va ser assassinat el dia 3 de setembre a la seva cambra de Ngaoundéré. El prelat era al seu llit, lligat amb cintes de roba, fetes de les cortines de les finestres. Es desconeixen encara les circumstàncies de l'homicidi, però es creu que els autors del delictes foren lladres que van entrar al seu domicili.

Monsenyor Plumey, missioner durant més de 45 anys al Camerún, va ser l'artífex principal de l'Església a la regió septentrional del Camerún i del Sud del Txad. El seu holocaust s'ha consumat, doncs, en l'any de les celebracions del centenari de l'Església al Camerún.

Monsenyor Plumey, nascut a Vannes (França) el 29 de gener de 1913, ordenat sacerdot el 29 de juny de 1937, continuava exercint el ministeri pastoral com a arquebisbe emèrit, en una parròquia dels suburbis de Ngaoundéré, amb l'esperit i la dedicació pròpies d'un jove missioner. (FIDES)

4 germans missioners de Granollers

La família Segalés-Miralles, de Granollers, compta des d'ara amb 4 fills missioners. El dia 5 de novembre va marxar cap a Copiapó (Xile) el més jove, Mn. Francesc, de 42 anys, sacerdot diocesà de Barcelona. Els altres, que ja fa anys que són missioners són: el P. Joan i el P. Josep, escolapis. El primer treballa al Senegal i l'altre, a Mèxic. La germana M. Àngels és missionera a Filipines.

CAL LLEGIR

"JOSEP BREU, UN CLAM PELS POBRES". — Vol II - Notes biogràfiques i testimonis. - Editat per la Delegació Diocesana de Missions de Barcelona i Cristianisme i Justícia.

A la contraportada diu: "Els qui han conegut en Josep Breu ara s'adonen de com el seu record és viu i profund en el seu esperit, dinamitzador.

Pels lectors dels dos volums passa, anàlogament, el mateix. Per això molts esperaven aquest segon volum. I els qui llegeixin aquest, voldran conèixer el primer (les seves cartes i els seus escrits)".

CAMERÚN

Superfície: 475.442 quilòmetres quadrats.

Població: 12.000.000 (creixement demogràfic: 3,3%)

Capital: Yaoundé.

Habitants: 700.000.

Principals grups ètnics: àrabs, txoa, kotoko, tupuri, kirdi, matakán, duru, peul, bororo, bamileke, bamún, duala, fang, etc.

Llengües principals: Francès i anglès (oficials). Hi ha altres vint llengües locals i 150 dialectes.

Independència: 1 de gener de 1960.

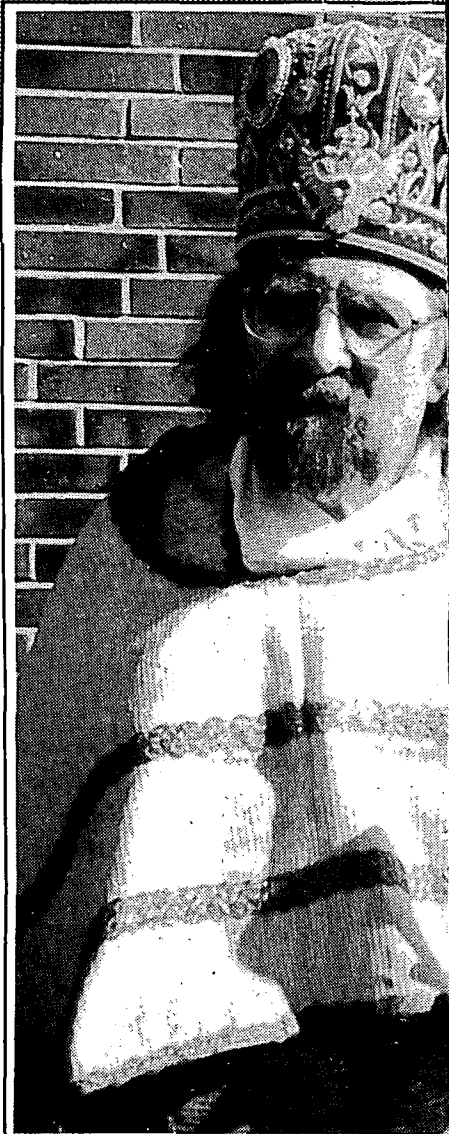
Sistema polític: República unitària presidencial Partit únic: UNC (Unió Nacional Camerunesa).

Cap d'Estat: Paul Biya (des de 1982).

Monsenyor Josep Casanova és un bisbe catòlic de ritu bizantí que ha estat recentment a Ucraïna. És català però resideix habitualment a Alemanya. Va ser missioner 10 anys a l'Àfrica i ha estat el responsable dels emigrants ucraïnesos a Escandinàvia i Alemanya. Aprofitant una recent estada al nostre país, varem considerar d'interès parlar-hi per conèixer millor la situació que es viu a l'est d'Europa.

Monsenyor Casanova, bisbe catòlic de ritu bizantí, acaba de fer un viatge a Ucraïna

“El patriarcat ortodox de Rússia va ser un instrument del poder”

Monsenyor Casanova explica que l'Església va adormir l'any 1946 i s'ha

De les experiències que Josep Casanova va viure a Ivanofrankiuss (Ucraïna) en vam parlar un matí mentre preniem una tassa de cafè. Amb molta cordialitat, aquest fill de Torelló afirma que “és el primer català que porta una mitra bizantina al cap”.

—Vaig ser convidat pel representant de la Província Eclesiàstica de l'Església greco-catòlica d'Ucraïna i el meu bisbe em va donar el seu acord.

M'allotjava en un petit piset amb el bisbe, auxiliar d'Ivanofrankiuss, que és també el rector del seminari. En aquest seminari estudiaven 200 persones, la majoria casats, (perquè allí s'ordenen sacerdots casats), ja que, i fan ben fet, certament tenen més maduresa, són més responsables i asenyats. Impartia la classe en un cinema, al matí per poder-la donar a tots alhora. La tarda anàvem al seminari i ens reuníem per grups.

Alguns vivien al seminari, altres en esglésies o monestirs, el cap de setmana el passaven amb les famílies. Els dimecres després de dinar acompanyava el bisbe en les seves visites als poblets. Perquè la gent no coneix el bisbe ni ell la gent ni els capellans.

—El bisbe, abans, deuria viure en la clandestinitat.

—Oh i tant! Fa un any encara era al Caucas treballant de biofísic. Experimentava amb animals que tenien radioactivitat i observava les seves reaccions entre 2.000 i 4.000 metres d'altitud. Era

bisbe en secret.

Afegeix amb una certa preocupació: Un dels problemes més grans és que aquestes persones que han estat ordenades en la clandestinitat coneixen la continuïtat apostòlica, en canvi no la pastoral. De manera senzilla podríem dir que en saben per què són bisbes, no com a vocació, que la tenen!, sinó com a missió.

—**Expliqui'ns alguna anècdota de la seva estada a Ucraïna.**

—Jo ja tinc 60 anys —**comenta amb un somriure divertit**— i porto barba. El bisbe té 40 anys i és un noi jove. Quan arribàvem junts a un poblet la gent es pensava que jo era el bisbe...

—**Quines mancances va constatar?**

—Bé, per a ells el Concili Vaticà II no ha passat. Es van adormir l'any 1946, es van agafar a tot el que podien salvar i recordaven, i així van estar fins l'any 1989. Ara en surten, i es troben amb uns canvis que han de pair de mica en mica. Serà necessari que passi una generació perquè assimilin i incorporin els canvis. Tanmateix és molt bonic estar al seu costat i compartir aquests canvis. Vaig intentar provocar-los i inclinar-los a prendre decisions i estimular-los en l'acceptació de les seves responsabilitats.

—**Aquestes mancances es deuen aguditzar amb l'edat.**

—Sí, és cert. Per exemple, vaig conèixer unes monges, unes noies molt treballadores. Doncs mira,

les més ancianes no es volien vestir de monja perquè tenien por. Han patit molts anys amb la por als interrogatoris. Deien que tornarien els comunistes i les agafarien. Les joves no tenien por, eren molt llançades. Fins i tot amb el bisbe auxiliar notava aquesta por, no volia que els veïns sabessin qui era... quan ell celebrava misses i tot això. La gent està molt marcada. I ho manifesten de maneres diverses.

Una cosa que em va sorprendre es veure a les cases estàtues del Sagrat Cor de Jesús i de Maria. I em van explicar que l'any 46 l'ideal d'una família cristiana era l'entronització del Sagrat Cor. Quan entrava el KGB a una casa o la policia estatal o la policia política si hi trobaven icones encara les toleraven, però si era un Sagrat Cor, aleshores els perseguïen. I és clar, ara col·loquen aquestes imatges a les esglésies i a les cases, com una mena d'afirmació.

—**És possible parlar d'ecumenisme?**

—No! —**diu pujant el to de veu**—. L'ecumenisme allà és impensable. Perquè l'Església Ortodoxa va ser l'opressora. Aquesta va exigir una autoabolició de l'Església catòlica per a ser tots ortodoxos... Fins perseguia. Ara han d'aprendre a viure junts sense fer-se mal. És tristíssim, però és la història. El patriarcat de Rússia ha fet un paper penós. Va ser un instrument del poder per russificar. Quanta sang, quanta sang!

per crucificar per força. I tinguen en compte que només a Ucraïna hi ha 5 milions de catòlics de ritu bizantí i que es van mantenir malgrat les persecucions.

—**És cert que el poble ucraïnès té un sentit de la religiositat molt fort?**

—I tant! Penseu que els bisbats més grans, en el temps que només

★ Afirma que l'Església bizantina d'Ucraïna està mancada de sensibilitat social

es permetia l'Església russa, es troben en una regió d'Ucraïna anomenada Galícia, a la zona occidental, amb més de 1.000 parròquies per cada bisbat. Si es viatja per Ucraïna s'albiren moltes esglésies a l'horitzó, ja que els poblets tendeixen a fer construccions baixes i les cúpules de les esglésies sobresurten i brillen. És que cobrien les cúpules amb llautana i planxes de metall —moltes de les quals estan rovellades— i ara s'estan renovant per planxes d'alumini que llueixen com si

fossin d'argent.

Sabeu el que vaig captar com una actitud molt estesa?

—**Què?**

—A causa de la persecució l'Església bizantina d'Ucraïna s'ha dedicat a salvar la pròpia ànima i no te inquietuds per les qüestions socials. I passarà temps abans no prenguin una consciència social i política. L'Església ha d'ajudar en la consolidació de la democràcia. El perill és que sense cap experiència prèvia de sistema democràtic, la sortida del comunisme pot caure en un feixisme... I l'Església hauria de vetllar-hi, però no se n'ocupa.

Després, que costa molt la preparació d'homes consagrats. Per una banda, si un sacerdot és casat mai no serà bisbe, i jo en vaig conèixer alguns amb un sentit carismàtic per dirigir, correctíssims i fantàstics i és una llàstima. No seran bisbes. Per una altra banda, necessiten formació en llengües estrangeres. Em vaig comprometre a tenir 6 estudiants ucraïnesos a Alemanya i ensenyar-los alemany perquè puguin traduir llibres, rebre gent... I ajudar-los a assumir la situació d'una nova Europa.

—**Potser no els arriben llibres suficients?**

—Bé —**matissa**— s'ha fet molt, de Roma reben uns ajuts molt grans, reben llibres. Però quins llibres es tradueixen? Es tradueixen llibres dels anys 30 que ara servirien per suspendre qualsevol examen.

—**Parlen ara de la seva feina a Alemanya. Es nota el canvi de treballar pels refugiats ucraïnesos en un país dividit, a tre-**

El deteriorament s'ha accelerat significativament als darrers 50 anys

Degradació creixent de la terra

El planeta blau és víctima d'una degradació creixent. Durant milions d'anys, la terra ha anat evolucionant de manera equilibrada; tots els seus elements s'interrelacionaven i eren capaços d'autoregular l'equilibri de la naturalesa.

No obstant, fa 150 anys —a partir de la revolució industrial— a la vella Europa s'inicia un deteriorament tant de la biosfera i la hidrosfera com de l'atmosfera. Terra, aigua i aire són explotats sense donar temps a la seva regeneració. L'equilibri dels elements es trenca. Aquest deteriorament s'ha accelerat significativament els darrers 50 anys.

La terra, escriu l'agrònom i economista francès Henri Rouillé, és un capital del qual l'home treu els seus ingressos; l'home explota el sòl i el subsòl. La gestió diària d'aquest capital sembla no importar gaire a responsables i experts; tan sols els ingressos semblen interessar. I és d'aquesta manera com l'explotació massiva dels recursos naturals es converteix en degradació.

La terra ha començat ja a tossir

Quan un arbre cau, quan els seus residus s'aboquen als rius o al mar, quan els gasos tòxics produïts per les indústries i els seus productes volen cap a l'estratosfera, el món tus. I aquesta tos resulta cada cop més crònica. Perquè l'avançament de la degradació ecològica és una tendència aparentment irreversible. L'ecosistema no té la capacitat suficient de depuració enfront de les substàncies contaminants que avui l'agredeixen.

El drama ecològic és més fort encara atès que no tan sols s'aboquen a l'aire milers de tones de productes contaminants sinó que, alhora, les selves, que podrien regenerar aquest aire corromput, són arrasades.

La Terra té els seus pulmons als boscos i selves tropicals que s'estenen, en forma d'anell, i ambdós costats de l'Equador; selves l'edat de les quals ultrapassa els 150 milions d'anys.

El cas més flagrant de devastació dels boscos tropicals és, sens dubte, el de l'Amazònia. Cada any desapareixen 100.000 quilòmetres quadrats de selva amazònica. Si segueix aquest ritme, en cinc anys s'haurà deixat sense bosc una regió equivalent a la superfície d'Espanya.

El problema principal de la deforestació amazònica rau en el fet que el bosc tropical és pràcticament irrecuperable, quan s'ha arribat a un nivell important de degradació.

Des de 1945, s'ha arrasat la meitat de les selves del planeta. Segons informes de l'Organització per a l'Agricultura i l'Alimentació (FAO) es preveu que cap a l'any 2000 Nigèria i Costa de Marfil hauran perdut el 100% del seus boscos; Costa Rica, el 80%; Tailàndia, el 60% Nicaragua, Hondures i Equador, el 50%.

Però, ¿per què es mor el bosc?

L'expansió de les àrees de conreu per a assegurar aliments a una creixent població, l'augment del consum de llenya com a font d'energia i l'increment de la comanda de fustes tropicals per a ús ornamental als països del Nord semblen ser els principals responsables d'aquesta situació. Encara que també hi ha d'altres factors importants, com poden ser la conversió de boscos tropicals en pastures per als ramats, la destrucció de part de la selva com a conseqüència dels conflictes armats...

Les responsabilitats sobre la deforestació acostumen a recaure sobre el Tercer Món. Hom atribueix als camperols d'aquests països la tala d'arbres per a combustible o per a aconseguir nous terrenys agrícoles, i es responsabilitza els seus governs per la manca de protecció dels recursos forestals...

La comercialització forestal, però, és el principal responsable de la devastació. I el principal país importador de fustes tropicals és el Japó. Una trista curiositat sobre aquest país: cada dia es llencen 20.000 milions de parells de "warabashi" (palets de fusta), procedents en un 50% dels arbres del Sud-Est asiàtic. Aquesta és la realitat. Quan s'ha de cercar culpables a la degradació del medi

ambient, ens hem de referir a governs concrets del Nord i del Sud, de països rics i de països pobres que mantenen polítiques econòmiques contràries a la salut present i futura de la humanitat.

Però el mal que es fan no s'ha d'atribuir únicament als governs. També hi estan implicats institucions, empreses, organitzacions bancàries internacionals que haurien d'exercir unes polítiques més d'acord amb els interessos de tot el planeta.

Els pobres: principals perdedors de la deforestació tropical

Els recursos naturals han estat destruïts per la desfeta dels boscos portada a termini per les grans companyies a un ritme que la naturalesa no pot contrarestar. I aquest fenomen afecta, de manera especial, aquelles comunitats que han viscut, de forma secular, en harmonia amb els boscos.

La sobreexplotació obliga els habitants d'aquestes zones a fugir a d'altres regions més pobres en recursos per mantenir el seu estil de vida. Molts d'aquests, llenyataires, havien viscut, principalment, al bosc i del bosc. La tala massiva per empreses fusteres els ha deixat sense el seu mitjà de subsistència.

Les conseqüències són òbvies. A més a més de les desastroses conseqüències ecològiques, la pèrdua progressiva dels boscos afectarà, cada cop més, tres mil milions de persones que depenen de la fusta com a principal font d'energia.

En segon lloc, la degradació del medi ambient amenaça de forma directa l'alimentació dels pobles del Sud. La desertització creixent, la manca de boscos fa que les pluges caiguin de forma irregular, que els camps de conreu quedin desprotegits... Una alimentació encara més escassa, és la conseqüència directa de l'empobriment dels sòls.

En tercer lloc hi ha els anomenats "refugiats" del medi ambient. A l'Àfrica hi ha 10 milions de persones que han hagut d'abandonar les seves terres, víctimes de la degradació ecològica: són els refugiats del medi ambient. Molts milions més han hagut de abandonar-ho tot, o d'altres parts del món, per aquest mateix motiu.

No obstant, al món sencer es fan ja mobilitzacions en defensa del medi ambient. A l'Índia, han sorgit diverses organitzacions, entre aquestes el Moviment Chipko, que lluita per la conservació dels arbres; a Tailàndia 100.000 persones van sortir al carrer per protestar contra una fàbrica que produïa material radioactiu; a Filipines, les protestes populars van aconseguir el tancament de la central nuclear de Bataan; a Malàisia, els Penang s'han organitzat per frenar la tala de les seves selves... Aquests en són tan sols uns exemples.

Al Sud, la lluita per al medi ambient és avui dia una prioritat. Al Nord, la consciència ecològica és cada cop més gran. Però, ara, el repte va més enllà d'aturar simplement la tala d'uns arbres determinats. Requereix un procés de transformació de les polítiques econòmiques i productives al Nord i al Sud.

■ A.N.S.

Terra, aigua i mar són explotats sense donar temps a la seva regeneració

l'esta bizantina d'Ucraïna es despertat el 1989

ballar-hi en un país unificat?

—Bé, potser un dels canvis més notables és el problema dels soldats de l'exèrcit roig que no volen tornar a casa seva i deserten. Havíem de fer-nos càrrec d'ells i fer-los els papers de tràmit, era bastant arriscat.

—Hi ha una mena de decepció a l'antiga RDA després de la unió?

—Doncs sí. Ells volien més diners i més de pressa. En la part espiritual i de valors no crec que hagin tingut una decepció. Però diguem-ne que es nota que l'URSS va crear una mena d'"home soviètic" que és una subcultura: poc treballadors (no tenien estímuls i el dia que no faltava una peça en faltava una altra), intrigants i illadres. Ja sé que sona molt fort. M'explico: Un estudiant de geologia d'Ucraïna em deia "aquí et passes fins al migdia pensant què robaràs i a la tarda pensant com t'ho es mportaràs a casa". La societat soviètica era així, a les botigues no hi havia res; tanmateix hi ha de tot, s'han de trobar els camins per aconseguir les mercaderies, i per les vies normals no les trobes.

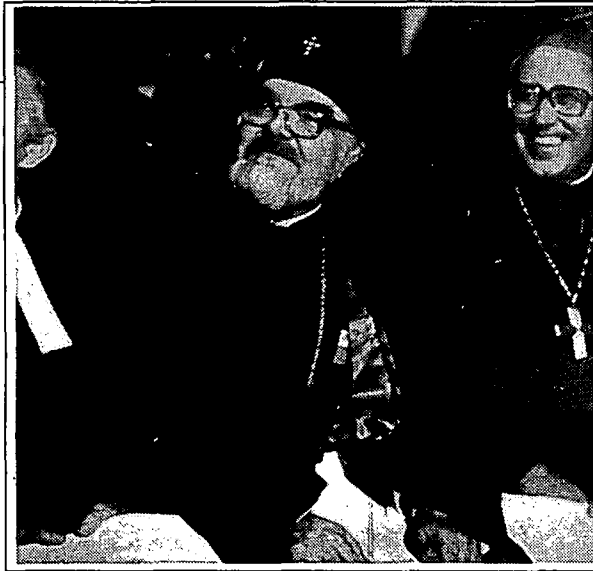
—Acabada la conversa ens adonem també que hem apurat tot el cafè. Ens acomiadem mentre monsenyor Casanova em fa una confessió: "Digues dels ucraïnesos que com a poble acullen moltíssim. Em sento més foraster a Alemanya, tot i que hi porto anys i hi tinc bons amics. Els ucraïnesos són un caràcter, una manera de fer molt, molt acollidora".

El Sant Pare saluda el president de Lituània, Vytautas Landsbergis, després de la cerimònia de canonització del prevere Raffaele Kalinowski, d'origen lituà-polonès

El Sant Pare visita les noves instal·lacions i els nous equips informàtics de la "Tipografia Vaticana", dirigida pels salesians

Membres de les esglésies catòlica, ortodoxa i anglicana, en un dels actes del Vè Encontre Ecumènic Europeu, celebrat a Santiago de Compostela

19, dimarts

Iugoslàvia: l'embolic no es desfà

Després de la rendició de **Vukovar**, l'ONU i la comunitat estudien enviar-hi forces de pau per a l'evacuació dels civils. Tres mil soldats croats s'han entregat a l'exèrcit. Tot passa mentre els **Estats de la Comunitat Europea** deixen que transcorri el temps en discussions de si és convenient una cosa o l'altra. La impressió és que els serbis han aconseguit plantejar els problemes des d'una política de fets consumats. Mentrestant, una altra **República**, la de **Macedònia** s'ha declarat independent, i ha aprovat una nova **Constitució**, en la qual, segons informen es respecten els drets de les minories ètniques, la més important de les quals és l'albanesa.

Pròxim Orient: alliberament de dos ostatges més

La **Jihad Islàmica** ha alliberat dos dels ostatges que retenia: **Thomas Sutherland**, escocès de naixement i nacionalitzat nord-americà, que fou segrestat el 9 de juny del 1985. El seu captiveri ha durat 2.353 dies. L'altre ostatge alliberat és **Terry Waite**, anglès, fou segrestat el 20 de gener del 1987 quan treballava com a enviat de l'**Arquebisbe de Canterbury, Robert Runcie**, a favor de la pacificació del **Liban**. Encara resten sis ostatges per alliberar, i s'espera que ho siguin abans de fi d'any.

Txecoslovàquia: mor l'ex-president Husak

L'ex-president de **Txecoslovàquia** **Gustav Husak**, va morir ahir a **Bratislava (Eslovàquia)** on vivia retirat des que va deixar la presidència de l'Estat. Fou el successor d'**Alexander Dubcek**, l'impulsor de l'anomenada **Primavera de Praga** i que fou destituït després de l'ocupació de **Praga** per l'**Exèrcit roig**. **Husak** va emprendre posteriorment reformes en el si del **Partit Comunista** per intentar la perdurabilitat d'aquest en el poder.

20, dimecres

Moscú: tornada de Xevarnadze al costat de Gorbtxov

L'antic ministre d'**Afers Estrangers** de l'**URSS**, que va dimitir del seu càrrec després d'advertir del cop d'Estat que es preparava a l'**URSS**, que després no va voler formar part de cap òrgan de govern, ha acceptat ara dirigir la diplomàcia de la futura **Unió d'Estats Sobirans**. **Gorbtxov** ha pogut recuperar el seu antic col·laborador el prestigi del qual és reconegut a tots els àmbits de la política russa i mundial. **Edward Xevarnadze** actualment era president de la comissió encarregada de negociar amb la **República de Lituània** els afers relatius al restabliment de la seva independència reconeguda per **Moscú** després del cop d'Estat. El fins ara ministre d'**Afers Estrangers, Boris Pankin**, passa a exercir el càrrec d'ambaixador a **Anglaterra**.

Pròxim Orient: l'alliberament d'ostatges

Terry Waite i Thomas Sutherland, els dos ostatges alliberats dilluns, arribaren ahir a **Londres** i a la base nord-americana de **Wiesbaden (Alemanya)** respectivament. Segons informacions procedents de **Teheran**, els segrestadors d'occidentals al **Liban** "estan determinats a alliberar tots els ostatges que encara retenen". La mateixa font informativa assegurava que "la intransigència dels règims sionistes o la posició errònia de certs països occidentals no canviaran la seva posició". Així sigui!

Iugoslàvia: després de la rendició de Vukovar

Després de la rendició de la ciutat de **Vukovar** a les forces de l'exèrcit federal, estan apagant-se els últims focus de resistència. L'evacuació dels ferits ha estat posposada per avui. La resistència croata continua a diversos punts del territori però a **Dubrovnik** i a **Karlovak** es manté l'alto-el·loc, a part d'alguns trets esporàdics. A bord del vaixell italià **San Marco** van arribar a **Brindisi** els primers refugiats procedents de **Dubrovnik**.

21, dijous

Iugoslàvia: l'exèrcit federal continua atacant

Un cop rendit el baluard de **Vukovar**, l'exèrcit federal continua la seva ofensiva per tota la regió d'**Eslavònia**, la regió croata habitat per una majoria de serbis. L'ex-president de **Iugoslàvia**, el croat **Stipe Mesic** va criticar **Europa** i els **Estats Units** per haver permès la caiguda de l'**Stalingrad croat**. També va dir: "nosaltres pensem batre'ns fins que l'últim soldat serbi surti de **Croàcia**". Referint-se a l'eventual desplegament de **cascos blaus** al llarg de la frontera serbo-croata va manifestar que la guerra s'acabaria "en tres dies".

URSS: la nova Unió, única alternativa a la "catàstrofe"

Després del nomenament de **Xevarnadze** com a cap de la nova diplomàcia del **Kremlin**, **Mikhaïl Gorbtxov** va advertir davant del **Parlament** que la creació d'un **Estat confederat i democràtic** en substitució de l'antiga **URSS** és l'única via per evitar la "desintegració" i de superar el "perill" actual. **Gorbtxov** també va fer una crida a les **Repúbliques** per tal que firmin el **Tractat de la Unió**, que preveu el naixement d'una **Unió d'Estats Sobirans (UES)** amb un poder central que exerceixi les funcions de coordinador. **Edward Xevarnadze** va dir que el seu retorn al ministeri d'**Exteriors** era una contribució a l'estabilització de la situació.

Alemanya: no a la violència racista

El canceller alemany, **Helmut Kohl**, va manifestar ahir a **Bonn**, amb desig de tranquil·litzar la comunitat jueva americana, que "l'Estat i la societat alemanya no cediran davant la violència racista". **Kohl** va respondre així al **Comitè Jueu Americà**, inquiet per les "mostres d'intolerància i de violència contra els estrangers i les altres minories a **Alemanya**".

22, divendres

Iugoslàvia: la tragèdia de Vukovar

Ni serbis ni croats accepten la responsabilitat de les matances descobertes a **Vukovar**. Les parts contendents s'acusen mútuament. Ningú no sabrà a qui pertoca la responsabilitat que, indubtablement és a mitges. Mentrestant l'exèrcit federal orienta tots els seus esforços sobre **Osijek** l'altra ciutat d'**Eslavònia** assetjada i que continua resistint els embats de les forces federals.

Sobre el conjunt del problema balcànic, el ministre d'**Afers Estrangers** d'**Alemanya, Hans-Dietrich Genscher** ha decidit acudir directament a l'ONU per tal que intervingui per trobar una solució per aquest greu problema.

Romania: acaba definitivament l'època comunista

El **Parlament** i el **Senat** romanesos, reunits ahir en sessió conjunta aprovaren la nova **Constitució** que defineix **Romania** com "un **Estat social i democràtic de Dret**". No es restaura la **Monarquia** tal com desitjaven els **Partits Nacional Camperol i Cristià-demòcrata**. La nova **Constitució** romanesa entrarà en vigor després de ser ratificada per referèndum que se celebrarà properament.

El camí de la pau per a l'Orient Mitjà

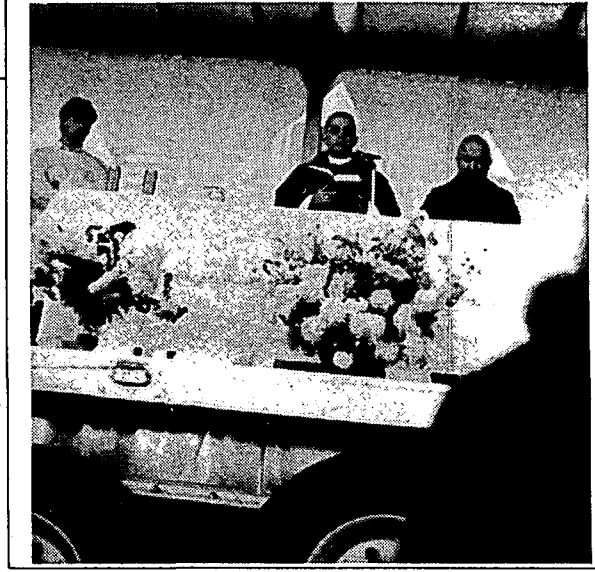
Els laboristes israelians varen reconèixer ahir, per primera vegada, l'existència d'uns "drets nacionals" per als palestins, que serien assumits pel govern d'**Israel** si el **Partit Laborista** guanyés les properes eleccions legislatives que han de celebrar-se com a màxim a finals del 1992. Aquest reconeixement acordat durant el congrés del **Partit Laborista** és de gran importància, perquè fins ara en els congressos laboristes només es feia al·lusió a uns "drets legítims" dels palestins.

El nord-americà Ed LaRosa, que dona la volta al món amb la creu a coll, per a promoure la pau, ha arribat a Cambodja

A Scutari, Albània, tornen a tenir vida els Oratoris salesians

El bisbe d'Orense, Mons. Diéguez Reboredo, des d'un altar instal·lat en un camió, presideix una Eucaristia per les víctimes mortals ocorregudes en l'anomenada "cruïlla de la mort" orensana

23, dissabte

Nacions Unides: nou Secretari General

El **Consell de Seguretat** ha nomenat **Butros Butros Gali** per ocupar el lloc fins ara regentat pel peruà **Pérez de Cuéllar**. **Gali** és actualment vice-president del govern egipci. El **Consell de Seguretat** l'ha proposat per ocupar el càrrec durant el període 1992/1995, i el nomenament haurà de ser confirmat per l'**Assemblea General de l'ONU**. El nomenament ha estat rebut molt satisfactòriament per tot el continent africà.

La pau al Pròxim Orient: invitació a israelians i palestins

Els **Estats Units** han invitat **Israel** i els palestins a reprendre les converses per a la pau iniciades a **Madrid** el proppassat octubre. La pròxima reunió bilateral serà a **Washington** i s'iniciarà el 4 de desembre pròxim. De moments s'ha produït la sorpresa que **Shamir**, cap del govern israelià, ha reconegut per primera vegada, a la sortida de la seva entrevista amb el president **Bush**, que "els assentaments jueus són un problema territorial, i el problema territorial es negociarà".

Líbia: no a l'extradició dels acusats pel cas Lockerbie

Líbia va rebutjar formalment lliurar al govern de **Londres** dos dels seus agents d'intel·ligència acusats de ser els responsables de la tragèdia de **Lockerbie** que va costar la vida a 270 persones. El ministre d'**Afers Estrangers** libi, **Ibrahim Bishari** va negar en una entrevista a la cadena de televisió britànica **BBC** qualsevol implicació del seu govern en l'atemptat, i va demanar una reunió de la **Lliga àrab** per examinar les acusacions llançades pels governs de **Washington** i **Londres** sobre el cas.

24, diumenge

Iugoslàvia: cimera sorpresa a Ginebra

Novament la diplomàcia va intentar que la negociació prevalgui per damunt de la força, i va aconseguir que els presidents de **Sèrbia** i **Croàcia** i el ministre de **Defensa** federal es reunissin a **Ginebra** per pactar, amb l'ajuda de l'**ONU** i la **CE**, un alto-el-foc estable. Després de quatre hores de negociacions, **Cyrus Vance**, delegat de l'**ONU** va anunciar una catorzena treva i l'enviament d'una força de pau a **Iugoslàvia**.

Iraq: alliberament del britànic Ian Richter

L'enviat especial del secretari general de l'**ONU**, **Saddrudin Aga Khan**, i el rei de llargues gestions l'alliberament de l'industrial i súbdit britànic **Ian Richter** que l'any 1985 va ser condemnat per l'**Iraq** a cadena perpètua acusat de corrupció, delictes que **Richter** sempre va negar. Anteriorment, la família de **Richter** havia recorregut al president austríac **Kurt Waldheim** (**Richter** és d'origen austríac) i a la **Mare Teresa de Calcuta**. Fou en va. Aquest alliberament tindrà, en principi, la conseqüència que **Gran Bretanya** concedirà un ajut de 70 milions de lliures esterlines (uns 11.000 milions de pessetes).

Lima (Perú): acusació contra l'ex-president Alan García

El fiscal general del **Perú** acusa l'ex-president **Alan García** d'apropiació indeguda de béns i enriquiment il·lícit durant el seu govern. Però l'ex-president considera que la justícia l'acusa i el persegueix sota "pressió política". **Alan García** va reiterar la seva innocència i va precisar que la denúncia en contra seva s'havia cursat sobre un tema imprecís, sense haver tingut presents els descàrrecs que va presentar la defensa com a proves documentades.

25, dilluns

Jerusalem: les converses per la pau al Pròxim Orient

El cap del govern insraelià, **Shamir**, va demanar ahir al president **Bush** que "reconsideri la tria de **Washington** per a l'inici de les negociacions bilaterals." A **Israel** no ha plagut la manera com s'havia fet pública la invitació de la **Casa Blanca** per a la represa del diàleg, i ara la cosa queda penjada per part dels jueus. Per la seva banda, la delegació palestina ha acceptat la invitació dels **EUA** per començar el diàleg directe. Els israelians no tenen cap pressa, però els palestins, sí.

Brussel·les: les eleccions a Bèlgica

Els resultats que les urnes donaren ahir han estat força espectaculars; ja que un 10 per cent dels vots han estat aplegats per l'extrema dreta i pels ecologistes. El **Partit Socialdemòcrata Flamenc** es manté com a força majoritària, i és molt possible que el fins ara primer ministre, el flamenc **Wilfried Martens** pugui continuar essent-ho, un cop dutes a terme les consultes pertinents. L'avanç de l'extrema dreta i dels ecologistes també significa un cop molt dur a la immigració, ja que tota la propaganda d'aquests sectors s'ha recolzat en un racisme més o menys declarat.

Roma: la guerra civil a Iugoslàvia

L'enviat de les **Nacions Unides** per **Iugoslàvia**, **Cyrus Vance**, es va reunir ahir a **Roma** amb el secretari general de l'**ONU**, **Javier Pérez de Cuéllar** per posar-lo al corrent de les converses d'abans d'ahir a **Ginebra** on es va establir una nova treva (la catorzena). Per altra banda, se sap que l'exèrcit federal, fent cas omís de l'acord de **Ginebra**, continua avançant per **Eslavònia** en direcció a **Ocijek**.

El límit de la intolerància

Hi ha una mesquita. Al costat tres nens àrabs jugant amb escombraries. Repençant-se en un fanal, un jove, també magrebí, es droga. Dos nois estiren la bossa a una velleta. Hi ha cases amb els vidres trencats i la brutícia s'acumula pel carrer. Aquesta és la realitat.

Hi ha una església. Al costat uns nens, rossos i molt ben pentinats, esperen pacients que el semàfor els doni pas. Un policia ajuda una velleta a travessar el carrer. No hi ha cap paper a terra. Dos policies més arrodoneixen el paisatge. Aquesta és la proposta.

Són els dibuixos electorals del **Vlams Blok**, l'extrema dreta flamenca, a Bèlgica.

Els dibuixos s'han repartit a cabassos pel carrer, i els resultats han estat sorprenents: el 10 per cent dels vots a Flandes, al nord de Bèlgica, a les eleccions d'aquest diumenge. Ha estat la força política que ha tingut una creixuda més important de Bèlgica. A l'altra, costat, els partits tradicionals, demòcrata-cristians, socialistes i liberals, han sofert un càstig sever, tot i mantenir-se al capdavant en aquest mateix ordre.

L'àrab immigrant ha estat l'eix de bona part de la campanya de l'extrema dreta a Alemanya, a França, i, evidentment, a Bèlgica. La resta de la classe política ha criticat la violència dels arguments, i fins i tot s'han denunciat certs eslògans.

Però l'extrema dreta, emparada en la crisi econòmica i l'atur, ha obtingut una gran rendibilitat d'aquests arguments. Per tant, els partits democràtics, altrament moderats, es veuen arrossegats per aquesta mateixa demagògia i es veuen forçats a assumir eslògans semblants.

Ciutats com ara Brussel·les o París tenen una població immigrada impressionant. Al barri de Saint Josse, a la capital belga, per cada autòcton hi ha tres estrangers. A més, mentre la població europea s'ho pensa molt a l'hora de tenir fills, els àrabs, per continuar amb l'exemple, tenen una reproducció altíssima.

Si la tendència proporcional és coherent, a mesura que creixi el nombre d'"estrangers" els partits que es defineixen clarament racistes tindran més presència als parlaments. I encara més, els partits tradicionals es veuran forçats a incorporar arguments similars si volen mantenir els seus percentatges de vots.

Un procés que convida forçosament a la imaginació: quin serà el límit de la intolerància?

Els astres i l'astrofísica

*El cel parla de la glòria de Déu,
l'estelada anuncia el que han fet
les seves mans.*

(Salm 18)

25. Plutó, un planeta diferent de tots els altres

Va costar molt de trobar l'últim dels planetes del sistema solar a partir dels càlculs de **Percival Lowell** i de **William Pickering**. Ja en vam parlar fa unes quantes setmanes. Més aviat s'ha de dir que si **Clyde Tombaugh** va aconseguir trobar-lo el 18 de febrer de 1930, no va ser a partir del que s'havia calculat ni en concordància amb els resultats sinó gràcies a la constància d'escorcollar les regions del cel on hi havia possibilitats. Mentre hom esperava un planeta gegant a 77 U.A. de distància, Tombaugh en veié un de minúscul a 40 U.A.; planeta estrany i insuficient per explicar les pertorbacions de l'òrbita de Neptú. Què dir-ne?

Origen de Plutó

La majoria dels astrònoms creu que Plutó no és un planeta del sistema solar. És clar que no es pot negar que és un planeta del nostre sistema en el sentit que és un astre errant que gira al voltant del Sol. Però no és planeta del sistema solar en el sentit més estricte, ja que amb aquesta denominació s'ha d'entendre un astre que es va formar al mateix temps que el sol d'una única nebulosa còsmica primitiva que, tot girant es va anar aplanant i esfilagarsant fins a condensar-se la seva matèria en els punts en què ara es troben el Sol i tots els planetes de què hem parlat en els nostres articles anteriors. El "planeta" Plutó no sembla haver-se originat d'aquesta nebulosa com els altres. Per què? Senzillament perquè tots els altres planetes es troben pràcticament a un mateix pla que és el de l'eclíptica (el pla imaginari que conté l'òrbita de la Terra) i giren, en el mateix sentit, segons una òrbita el·líptica de poca excentricitat, cosa lògica si el seu origen és el que hem

dit, mentre que l'òrbita de Plutó és inclinada de 17°10' i descriu una el·lipse de molta excentricitat. Molta excentricitat vol dir que l'el·lipse que descriu és molt allargada: la seva distància al Sol varia des de 7.369 milions de km a 4.431 milions; o sigui: encara que la mitjana sigui de 5.900 milions de km (40 U.A.), més gran que la mitjana de Neptú, que és de 4.500 milions (30 U.A.) i, per tant, s'ha de dir que és el planeta més distant de l'astre central, no és sempre així, perquè a causa de l'excentricitat dita, les òrbites de Neptú i Plutó s'interseccionen, hi ha temporades que Plutó és més a prop del Sol que Neptú; que és el que està passant ara des del 23 de gener de 1979 en què els dos planetes es trobaven a la mateixa distància del Sol i Plutó començà d'acostar-s'hi més, de manera que el 1989 arribà al mínim de 4.431 milions de km (periheli), per allunyar-se'n després, però fins al 1999 no tornarà a posar-se més lluny que Neptú. El màxim de distància (afeli) a 7.369 milions de km no s'hi posarà fins a principis de l'any 2113 (cal tenir en compte que l'"any" de Plutó és de 247,68 anys dels nostres).

Així, doncs, si Plutó gira amb tanta obliqüitat i tan excèntric, sembla que no pot haver-se format de la nebulosa protosolar que formà el nostre sistema planetari. Quin serà, per tant, el seu origen? Un astre errant capturat més tard pel Sol? Molts astrònoms s'inclinen a creure-ho. I no podria ser un gran cometa que hagués estat desviat de la seva òrbita per un dels planetes gegants? És una altra explicació no descartable. O bé: no podria ser un satèl·lit de Neptú desviat de la seva òrbita per haver xocat amb algun astre? És una altra hipòtesi que s'ha proposat. I no podria ser també que hi hagi una cintura d'asteroides més enllà de Neptú i Plutó en sigui

el primer que s'ha detectat per ser dels més propers? No es pot excloure tampoc aquest teoria.

Plutó és un planeta doble

Des d'un principi Plutó es manifestà molt misteriós. No hi havia manera de mesurar-ne la grandària. Fins els millors telescopis el veien només com un punt. El primer que va intentar mesurar-ne el diàmetre amb un èxit relatiu va ser **Gerard P. Kuiper** (1905-1973), que amb l'ajuda del gran telescopi de Mont Palomar obtingué 5.900 km, però amb un marge d'error superior als 1.000 km. Més tard, aprofitant una semiocultació d'una estrella pel planeta, el 1965, s'arribà a la conclusió que havia de ser inferior a 6.800 km, cosa que poc afegia al resultat de Kuiper. Com que la seva superfície s'ha vist que era principalment de metà gelat, pel poder reflectant d'aquesta substància i la llum que emet el planeta es pot calcular també l'àrea visible il·luminada, i deduir-ne el diàmetre. S'aplicà aquest mètode el 1976 i donà 2.800 km, amb un marge de ± 400 ; més petit que el de la Lluna, que és de 3.476 km. I si costava trobar-ne les dimensions, molt més escatir-ne la massa. No veient-hi cap satèl·lit no es podia fer cap càlcul fidedigne. Però si fos Plutó el responsable de les pertorbacions de Neptú hauria de tenir una massa almenys com la de la Terra i si era tan petit tindria una densitat de 60, més del doble que la del plom: això no pot ser!

La solució a aquesta qüestió vingué inesperadament el juny de 1978: amb gran sorpresa **James Christy** de Flagstaff anuncia que Plutó té un satèl·lit! La notícia és confirmada per altres observatoris. **Bameau** i **Fray** d'Hawaii el 22 i 23

de juny de 1980 l'estudien amb l'interferòmetre d'espurneigs. Se li ha posat el nom de **Caront** (el barquer dels inferns dels quals Plutó era el rei). Gira al voltant del planeta en 6,3867 dies, que són precisament la durada del "dia" de Plutó, o sigui que sempre està a la vertical del mateix punt a 19.000 km, com si una barra invisible els unís tots dos. Ja podem calcular la massa de l'un i de l'altre, aplicant les fórmules newtonianes! La de Caront és 1/20 de la de Plutó. Molt alta per a un satèl·lit. Tots els satèl·lits del sistema solar, a part la nostra Lluna, la tenen molt inferior a 1/100 del planeta que rodegen. La de la Lluna és 1/84 la de la Terra, molt inferior encara a la de Caront. Serà, doncs, millor dir que Plutó-Caront fan un planeta doble. Noves medicions del diàmetre fixen com a valor més probable el d'uns 3.000 km. I la massa de Plutó? Resulta ser de 2/1000 (dues mil·lèsimes!) la de la Terra. La seva densitat, per tant, és pròxima a 1, potser lleugerament superior: pràcticament la de l'aigua. La seva composició serà, doncs, probablement de glaç i metà sòlid. Molt diferent de la dels satèl·lits de Neptú. Tot això encara fa més problemàtic quin hagi estat el seu origen.

I resta, és clar, la pregunta més antiga: on és l'astre que origina les pertorbacions de l'òrbita de Neptú? La petitíssima massa de Plutó-Caront no en pot pas ser la responsable. Hi ha d'haver un planeta més llunyà (planeta X, que ara vol dir desè, o incògnit; les dues coses) que per ara no s'ha trobat, o bé un conjunt d'asteroides... Caldrà esperar per veure si s'arriba a una altra troballa.

■ **Francesc Nicolau**

Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

aldees infantils s.o.s. de Catalunya

Membre de l'Associació SOS Kinderdorf International (adherida a la UNESCO)

Fer el bé resulta fàcil si molts col·laboren

• Dolors, Quim, Pere.

Benvolgut amic:

En acompanyar amb aquestes ratlles la imatge d'aquests nens, et prego que els vulguis acollir igualment com ho faries amb un dels teus fills. Aquests nens et supliquen una mica d'afecte, una mica d'amor, en nom dels altres nens que, com ells no tenen pares ni llar.

Podries donar la felicitat a uns nens tan sols amb el que costa la subscripció mensual del teu diari. Els obriries amb el teu cor les portes d'una llar.

Les Aldees Infantils S.O.S. constitueixen un organisme benèficoprivat que ha trencat amb els antics motllos d'assistència a la infància i ha obert d'altres camins.

Les Aldees Infantils S.O.S. acullen nens orfes o bé desemparats, preferentment grups de germans, i els proporcionen una "mare", una llar i una vida integrada en la societat. D'aquesta manera s'eviten les mancances afectives a les quals estan sotmesos els nens en les grans institucions massives. Els nostres infants poden viure, doncs, i desenvolupar-se igual com els altres nens i nenes.

Fa 30 anys que aquesta obra internacional nasqué a Àustria i avui està estesa arreu del món. Milers de persones i empreses han fet possible la fundació de més de cent Aldees en 62 països.

Nosaltres no ens podem pas desentendre d'aquest pas social tament eficaç i l'any 1970 vàrem obrir a Barcelona les dues primeres llars S.O.S. A hores d'ara tenim una Aldea Infantil S.O.S. a Sant Feliu de Codines (Vallès oriental), i una altra a Redondela (Pontevedra), tres llars S.O.S. a la Casa Catalana del Tibidabo i una residència de joves a Barcelona.

Amb motiu de tenir lloc, en 1979, l'Any Internacional del Nen, s'inauguraran en el món 30 noves Aldees Infantils S.O.S.

El nostre país desitja contribuir també obrint més llars S.O.S. Vols tu o la teva empresa col·laborar a aquesta obra de solidaritat humana ajudant al seu sosteniment? Amb la teva aportació hauràs atès aquests nens que avui esperen il·lusionats una llar com la teva. No els abandonis.

Gràcies de tot cor.

Montserrat Andreu de Julià

MONTSERRAT ANDREU DE JULIÀ
President de la Comissió Directiva

Si hi estàs interessada truca, si et plau al tel.: (93) 417 75 39

Moviment Cristià

DE GENT GRAN

"La nit cedeix a l'àngel i l'àngel al seu cant,
l'home es veu la divina semblança en un
Infant,
misteri d'eterna CREIXENÇA."

(D'una nadala del poeta Carles Riba)

Intervenció del conegut psiquiatre en la darrera Assemblea del Moviment

El doctor Corbella recomana als avis "que siguin portadors d'alegria a la llar"

En la nostra darrera Assemblea, hem tingut l'oportunitat d'escoltar el Dr. **Joan Corbella**, psiquiatre, i hem comprovat una vegada més la seva ponderada i lúcida percepció de les persones, i llurs circumstàncies, sigui quina sigui l'edat, estat o condició social. En aquesta ocasió, com és ben natural, va adreçar-se, col·loquialment, a un auditori que ha viscut prou anys per haver pogut experimentar en si mateix les moltes i diverses eventualitats que concorren en la vida de les persones.

No ens és fàcil de condensar en poques ratlles la densitat i la importància d'una dissertació com la seva, tan rica en matisos i detalls, i que és fruit del seu aprofundit estudi i les experiències que ha sabut extreure en les seves innumerable intervencions públiques.

Només n'extractarem alguns punts, que sens dubte interessaran als que no pogueren escoltar-lo en directe i que, a la vegada, ens serviran a tots com a recordatori i compendi.

En primer lloc, destacà que no es pot admetre la divisió que a vegades es fa de les persones, qualificant-les com a "classes actives" o "classes passives". Perquè, tothom mentre té un alè de vida porta a terme, més o menys, una activitat o altra.

Per altre costat, recomanava de no deixar-nos endur mai pel costum, massa fàcil i estès arreu, de caure a generalitzar els esdeveniments, o conductes personals. Cada fet i cada persona és com és i s'ha de saber distingir i respectar.

Quant a les relacions entre les diferents generacions, cadascú, joves i vells, ha de saber ocupar el lloc que li correspon. I procurar sempre, uns i altres, evitar causes de tensió i no mostrar-se exigents en res ni amb ningú. Això és molt important quan conviuem junts avis, fills i nés.

Convé molt, també, saber comprendre, i adaptar-se als canvis que es produeixen segons cada època, respecte d'uns valors que, fins fa ben poc, semblaven inamovibles o intoca-

bles. Per això no és bo d'intentar, o de voler, fer-ne un "mite" de cap dels valors existents.

El valor del temps

Un dels valors actuals que més perjudiquen una bona entesa entre generacions, és el que se sol donar al temps. Avui, al temps se li dona un valor cenyit, exclusivament, al grau de "rendibilitat" que proporciona. D'ací provenen, precisament, moltes de les depressions que pateixen alguns quan se'ls

jubila. Tenen la sensació —en alguns casos pot ser obsessiva— que ja no són, o no se'ls considera "rendibles".

Altres valors en alça avui dia, són: la "competitivitat", l'"èxit", "estar en plena forma" (física i mental), gaudir el màxim de comoditats, cercar desafortunadament ocasions d'evadir-se dels maldecaps, les preocupacions, etc.

En un altre ordre de coses, les relacions interpersonals, en general són força marcades per unes línies horitzontals i unes de verticals. Els de "dalt", els de "sota" i els qui tenim al costat. Cal esforçar-se perquè aquestes "posicions" arribin a un feliç estat d'equilibri i de comprensió, i d'acostament d'uns amb altres. En això, la gent gran hi pot jugar un paper molt important i efectiu.

S'ha d'evitar, també, d'estar excessivament pendent d'un o altre dels que tenim a la vora. No convé, de cap manera, decantar només les atencions envers alguns, a costa de deixar oblidats els altres. A més, totes les relacions entre pares, fills, avis, han de ser fruit de l'amor que ens hem de professar. És així com un pot sentir una satisfacció i un gaudi personal, incomparables amb cap altre.

Per últim, dirigint-se especialment als avis, i als qui tenen alguna ascendència convivencial dins la família —de vegades pot ser la figura simpàtica de la "tieta"— els recomanava de ser, sempre i en tot, uns portadors d'alegria a la llar. Parafrasejant una mica un "slogán" prou conegut, acabà recomanant que si bé la família ha de restar sempre ben unida, mai no ha de resultar, però, avorrida.

Al final de la seva dissertació, va establir-se un animat col·loqui amb el públic, que l'havia estat escoltant atentament i amb fruïció.

Des d'aquest espai, ens complau reiterar novament la nostra gratitud al Dr. Joan Corbella.

Es confirma l'actual equip dirigent

Hem celebrat la VIII Assemblea

Vàrem celebrar la nostra VIII Assemblea el més d'octubre, al Col·legi de les Gnes. Escolàpies del carrer d'Aragó. Més que un simple acte reglamentari que cal complir,

va resultar ser, com sempre, una trobada de gent gran, desitjosa de fer camí, junt amb altres, amb els quals compartim la germanor en uns mateixos ideals i propòsits.

L'acte va iniciar-se amb una pregària, com a fruit de la reflexió que fou proposada pel Consiliari del nostre moviment, el P. Lluís Antoni Sobreroca, s.j.

A continuació, va ser llegida la Memòria d'activitats, de la qual destaquem les dades següents: Les reunions d'animadors de grup, apleguen actualment uns 60/65 assistents, cada mes. S'han celebrat 18 Cursos per a nous animadors. S'han fet, com estava programat, els tres recessos ("Diàlegs des de la fe") a Barcelona, Gavà, L'Hospitalet, Granollers i Mataró.

Han estat nomenats darre-rament uns delegats de zona, que faran l'enllaç entre els nostres nombrosos grups d'arreu de la diòcesi.

A més de la Festa de la

Candelera, vam celebrar també la tradicional Trobada de Gent Gran a Montserrat, que és general per a tot Catalunya. S'han fet reunions del Comitè executiu, a Solsona, i de Coordinadors diocesans, a Banyoles.

En acabat d'aquesta, es va llegir la Memòria relativa a l'estat de comptes, el qual va ser aprovat unànimement.

El nostre Coordinador diocesà, en Joan Viñas i Bona, va explicar la reunió de "Vida Ascendente" —de la qual és membre directiu—, celebrada a El Escorial i a la qual van assistir també el Vice-coordinador, en Josep M. Fernández Coll i el Consiliari P. Sobreroca. També, com a Delegat europeu de "La Vie Montante", l'amic Viñas va donar detalls, molt optimistes per cert, de la reunió celebrada a Londres i de la seva estada amb els amics de París.

Abans de finalitzar l'Assemblea, va prendre's l'acord de confirmar l'actual equip dirigent i preparar, ja des d'ara, la renovació d'alguns dels seus components, que seran elegits en la pròxima assemblea.

Va acabar-se, al migdia, amb la celebració de l'Eucaristia, molt participada i animada amb cants apropiats. En donem gràcies a Déu... i fins la de l'any vinent!

Tots en vivim encara...

Va ser la nit més transparent i clara
la del primer Nadal, allà a Betlem...
D'aquella Nit, tots en vivim encara
i ella ens val pel poc de bé que fem.

Tots la portem al cor aquella Nit divina,
per tots i cada un hi brilla un raig d'estel.
Només ens cal tenir ben neta la retina,
per retrobar, dins nostre, algun bocí de cel.

Perquè és molt clara la Nit que porten dins
i la fosca que ens envolta és molt espessa,
cal escoltar de nou la veu dels serafins

perquè el missatge diu ens cal ben endins,
i sigui la joia que anuncia la mestressa
que guii amb fe i amb pau nostres destins.

J.N.C.

Saber conviure

Avui, encara, en el nostre país, un 37% de les persones més grans de 65 anys viuen amb els seus fills i un 40% amb el cònjuge. Als Estats Units aquest total del 77% s'eleva fins al 85%.

És cert que hi ha situacions familiars diverses i una evident diferència entre el món rural i l'urbà.

La convivència a qualsevol lloc i molt més a la llar demana el respecte mutu i sobretot que les persones grans no siguem absorbents en les nostres exigències. Cal deixar els joves en llibertat. Fer petits sacrificis, per part d'uns i d'altres, pot fer suportable la convivència i el ritme de vida. Si els fills per raó del seu treball no poden atendre les necessitats dels avis, no han d'excloure'n l'ajuda externa en la mesura que calgui, cosa que, altrament, els avis haurien d'entendre...

Pot donar-se el cas que les circumstàncies aconsellin que els avis hagin d'ingressar en una residència, però aquest fet mai no ha de comportar que els joves es desentenguin dels avis, ans al contrari, cal cercar la manera de mostrar-los que, malgrat tot, continuen essent-los propers. Mai els avis no poden deixar-se sense l'afecte filial, encara que la forma de manifestar-ho hagi de ser diferent del que els uns i els altres desitjarien...

Si existeix un veritable amor, es trobaran solucions malgrat la dificultat que hi ha per donar receptes globals...

No hi ha ancianitat..., hi ha ancians...

■ Lluís Antoni

Del llibre "Quan ens fem grans"

Associació de taxistes catòlics

"També es pot evangelitzar des del taxi"

—De quina manera inicien una conversa?

—**Respon Manolo:** Si em pregunten sobre les estampes inicio la conversa. M'he adonat que molta gent se'n alegra i encara més pel fet que nosaltres som joves; hi ha persones que s'estranyen d'això. Els dissabtes i els diumenges podem adreçar-nos als joves i es pot fer molt.

—Però no heu rebut mai una resposta incòmoda?

—No és molt freqüent que les persones et donin un miquel —diu **Jaime**—, amb tot, ens hem trobat amb somriure despectiu. Una vegada un client em va dir "M'està coaccionant". Però fora d'aquesta anècdota no acostumen a dir-nos coses com aquestes.

—També és cert —afegeix **Manolo**— que procurem actuar amb tacte. Per exemple, jo acostumo a regalar les medalles després que la gent ha baixat del taxi, perquè no creguin que estan obligats a pagar-me més. Perquè no ho estan. I si em volen donar uns diners per les medalles, deixo ben clar que ho faig per apostolat.

—Com va començar en el món del taxi?

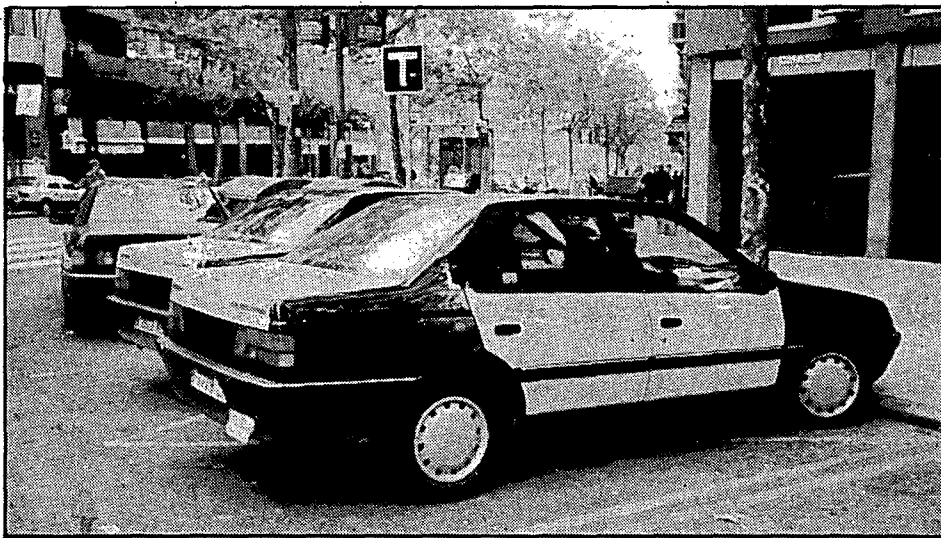
—**Jaime:** El meu pare ja era taxista i jo vaig entrar-hi de casualitat.

—En canvi jo —explica **Manolo**— va anar una mica sobre la marxa. Fa cinc anys que hi treballo. Després de llicenciar-me de la mili vaig retrobar un amic de la infància que em va introduir en la fe i des d'aleshores vaig intentar unir la fe amb la feina.

—A l'àrea Metropolitana de Barcelona circulen uns 11.000 taxis. Per ser taxista s'ha de passar un examen sobre carrers, un altre sobre legislació específica del taxi i de la conducció i un altre sobre informació general de la ciutat, on es troben els museus, els hotels, les ambaixades, etc. Si se supera l'examen cal comprar una llicència en el mercat, que no necessàriament inclou el vehicle; a més si un cotxe té més de 5 anys no es pot vendre.

—**Manolo pren la paraula:** Una cosa que la gent no sap, per exemple, és que no

Són onze taxistes i es reuneixen una vegada al mes des de fa dos anys a la parròquia de St. Fel·lix Africà de Barcelona. Alguns es coneixien entre ells, i sabien que poc o molt intentaven fer apostolat en el taxi. Aleshores van decidir formar un grup estable per compartir vivències i per ajudar-se de cara al testimoni a donar. En Manolo i en Jaime, taxistes, expliquen que en el cotxe porten un rosari de la Mare de Déu de Fàtima, estampes, medalles i que sempre miren de començar una conversa amb molt de respecte per no ofendre ningú.

Fan apostolat mentre conduïxen.

tenim l'obligació de donar canvi als bitllets de 5.000 o de 10.000 pessetes. Això no vol dir que si es té canvi no se'n doni, però hi ha persones que te l'exigeixen, i no és un dret que tinguin.

—Quins són els principals inconvenients del taxi?

—**Jaime fa un gest de resignació amb la cara i diu somrient:** El trànsit. Crec que s'hauria de resoldre el trànsit de Barcelona i no pas pujar les taxes. Si poguéssim circular millor, prestaríem un millor servei i ens cansaríem menys, perquè amb tanta circulació sempre has d'estar pendent del mínim detall.

—**Manolo:** La gent espera que anem

ràpids, però allò que no podem fer és saltar-nos els semàfors... Procurem sempre posar paciència quan hi ha impaciència. També procurem no molestar els altres en la conducció i no fer el que no voldríem que ens fessin. Per exemple, sempre mirem de parar en les cantonades, així no bloqueges el trànsit, algunes persones pretenen parar el taxi al lloc on es troben, i si no és perquè estan malaltes o són persones molt grans demostren no tenir respecte pels altres que conduïxen.

Podem afegir que entre les coses més dures de la feina —continua explicant **Manolo**— hi ha que treballem 12 i 14 hores al dia, no tots, és clar. Ser taxista és

una feina lliure, amb tot, quan es produeixen cops o accidents o malalties, en estar assegurats com a autònoms, passem una setmana sense cobrar res, i després solament cobrem 53.000 pessetes al mes. Si treballes més, dona més. També és cert que quan convé parar per alguna cosa tens llibertat d'horaris. És un avantatge.

—Una altra cosa dura de la nostra feina —incideix **Jaime**— és la desprotecció, ens sentim insegurs. Segons el barri on som o de l'hora de la nit, jo no porto el lliure posat i solament si veig algú que no em provoca desconfiança encenc el lliure. Puc equivocar-me, però a vegades es passen ensurts.

—Acabem la conversa i **Manolo explica el sentit de l'Associació de Taxistes catòlics:**

—Aquest grup pretenem en primer lloc agradar a Déu, santificar-nos i santificar els altres. Cada dia hem de procurar ascendir un graó més en l'amor de Déu. Respecte als creients, la nostra tasca és d'apostolat i enriquir-nos amb el canvi d'impressions, consells i exemples. Respecte als no creients, la nostra missió és procurar irradiar allò que portem dins nostre, l'amor de Déu que es reflecteix. Tot es redueix a fer la seva voluntat.

Entre les nostres accions pretenem arribar a escriure un llibre on es reflecteixi el tracte amb els clients, les anècdotes, les vivències. També oferim als nostres viatgers fulls de missions que sempre són impactants. I volem cridar l'atenció als companys taxistes que puguin estar interessats a afegir-se al grup.

Per més informació poden trucar al Tf: 207 25 98 de Barcelona, al carrer Roger de Llúria 100.

Finalment, quan marxen em demanen amb un expressiu somriure que no posi els seus cognoms en l'entrevista per un sentit de respecte als altres membres del grup i perquè una mica d'humilitat sempre va bé, diu **Manolo**, i així ho hem fet.

■ Núria Oriol Palarea

Foren assassinats per la FAI a Calafell el 1936

Quinze religiosos de Sant Joan de Déu seran canonitzats el 1992

Un total de 15 religiosos espanyols de l'orde de Sant Joan de Déu seran canonitzats en el Vaticà el 25 d'octubre de l'any que ve. Aquests religiosos van ser assassinats per la FAI els primers dies de la guerra civil espanyola quan treballaven a l'hospital marítim de Calafell, segons informà el "Diari de Tarragona".

El procés de canonització va començar poc després d'acabada la guerra civil però la congregació de les causes dels sants només va donar com a vàlides les proves recentment, qualificant la seva mort de martiri, ja que van ser perseguits per la fe que professaven.

Triptic de 1948

L'inici de la causa es produí en

trobar-se un tríptic de 1948 en què descrivia que, el 25 de juliol de 1936, el moviment anarquista FAI incautà el sanatori on treballaven els religiosos, els quals atenien infants raquítics i amb pocs mitjans econòmics. Els religiosos continuaren amb la seva tasca mentre va durar l'ocupació de l'hospital però posteriorment, foren detinguts i traslladats al Vendrell on foren objecte de "vexacions, insults i amenaces de mort", segons explica el tríptic.

Els religiosos, després de les vexacions rebudes al Vendrell, foren traslladats en un camió el 30 de juliol cap a Barcelona però a pocs quilòmetres els feren baixar, i els mataren a la cuneta de la carretera.

Des del passat mes de setembre

Expulsats 95 estrangers de Barcelona

Un total de 95 estrangers acusats de delictes menors han estat expulsats a Barcelona des del passat mes de setembre en aplicació de l'article 21 de la Llei d'Estrangeria, que permet commutar una pena de presó menor per l'expulsió del país, segons fonts del Govern Civil.

Entre els expulsats hi ha 50 membres de l'anomenada "banda dels peruans", que es dedicaven a atracar turistes a les autopistes catalanes i que fou el primer col·lectiu d'estrangers als quals se'ls aplicà el citat article de la Llei d'Estrangeria.

Uns altres set integrants d'aquesta banda, acusats de delictes penats amb presó major, estan ingressats a la Model de Barcelona en espera de ser jutjats.

La fiscalia de Barcelona i els jutges, d'acord amb el Govern Civil, decidiren a mitjan setembre aplicar la Llei d'Estrangeria a altres ciutadans estrangers que no podien ser expulsats en tenir pendents amb la justícia espanyola causes per delictes menors.

Els 45 estrangers restants són majoritàriament magrebins i sud-americans, acusats de delictes menors que no comportaven penes de presó major.

■ E.F.E.

Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estadades per sempre; i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si estrobasola o sol, cerqui la seva parella seriósament. Servei de psicologia, ordinador i video, dirigit per psicòloga col·legiada. COSM. Balma, 64, 3^a, 2^a. Tels. 317 41 44 - 302 59 83. Pref. Concertar entrevista.

■ E.P.

Davant la Conferència de Santo Domingo

El bisbe Casaldàliga defensa un catolicisme encarnat en les diverses cultures

L'any vinent se celebrarà la "IV Conferència General de l'Episcopat Llatinoamericà" a Santo Domingo. Aquest encontre és molt important, ja que es redefiniran les línies d'actuació pastoral i teològica per a tota l'Església Llatinoamericana que s'aplicaran en els propers anys. A més a més, la Conferència es desenvolupa tenint de marc de fons la data de commemoració del V Centenari.

El bisbe de São Felix do Araguaia (Brasil), Pere Casaldàliga, que va ser candidat al Premi Nobel de la Pau 1992, ha fet unes declaracions al nostre setmanari sobre la Conferència:

Ens han aixecat els ànims la paraula de l'arquebisbe de San Salvador, el successor del nostre sant Romero, que venia d'un encontre del CELAM (Conferència Episcopal Llatinoamericana) i que va sentir que la major part de les contribucions demanaven que es respectés plenament la línia pastoral de Medellín i de Puebla.

D'altra banda tinc la impressió —deixe-me parlar amb senzillesa perquè toquem assumptes de casa— que a Santo Domingo es debatran molts temes: es parlarà de la modernitat i de la cultura que està venint, de les Comunitats Eclesials de Base i els moviments neo-conservadors, es reflexionarà sobre les cultures indígenes i negres, i ja és hora que es parli de la dona i de la participació dels seglars.

Es vol insistir en la inculturació, l'encarnació i la nova evangelització... Si s'insisteix massa en la "romanització", el catolicisme no serà prou catòlic. Som els primers a defensar que el catolicisme sigui ben catòlic, ben universal, ben encarnat en les diverses cultures i en les diverses contingències històriques".

■ N.O.P.

Crida evangelitzadora de monsenyor Carles en la darrera Escola de Plegària per a joves

"No us guardeu per a vosaltres la torxa de la fe"

L'arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles, va assegurar a la darrera Escola de Plegària per a Joves que "encara" pateix, des del seu lloc d'arquebisbe, "el buit continu de Crist de la societat". Un buit que, segons va dir, no li "lleva l'esperança", però el fa patir, ja que a vegades no veu en tots els grups cristians prou "vibracions per poder dir que els que no tenen fe es troben en bones mans".

Monsenyor Carles va fer en aquesta Escola de Plegària, convocada per la Delegació de Joventut i pertanyent al mes de novembre, una de les més exigents crides evangelitzadores d'ençà que ocupa la seu barcelonina: "No us guardeu per a vosaltres la torxa de la fe. Parleu als homes de Jesús i parleu-li a Déu de ells".

Més d'un centenar i mig de joves escoltarem amb atenció les consideracions de mons. Carles, que també es va referir a les necessitats espirituals que ha d'atendre un cristià, i així va recomanar "llegir l'Evangeli, la missa freqüent i, si pot ser, diària, i parlar a Déu com d'amic a amic", per tal d'emprendre un camí de millora i superació, ja que, com digué l'arquebisbe, "Déu ens estima tal i com som, però ens desitja millors: hem de tenir el neguit positiu per ser com Ell vol". En aquest camí d'apropament, "voler estimar Déu és ja estimar Déu; voler conèixer Déu és estimar Déu; voler conèixer Jesús, estar-hi a prop, ja és estimar Déu".

Sense avergonyir-se

Però el parlament de l'arquebisbe de Barcelona es va voler centrar en les consideracions sobre la necessitat d'evangelització que, segons mons. Carles, pateix la diòcesi.

"Segueixo patint per tants joves, molts milers, que no coneixen Jesús", va dir, al mateix temps que demanava dolçament que, arribat el moment, no s'avergonyissin "de parlar de Jesús als amics".

En aquest punt, parlar de Jesús als amics, l'arquebisbe va voler aturar-se per subratllar-ne la importància: "Penseu-hi, sense perdre la pau, que hi ha un bé concret que ha de tocar el cor dels vostres amics, i que si no ho feu vosaltres quedarà sense fer. I no hi haurà segones oportunitats".

Aquesta tensió apostòlica que tant va demanar l'arquebisbe no es troba, segons va lamentar-se, en tots els grups diocesans. Mons. Carles va assegurar que veient la vibració d'alguns cors cristians pensava a vegades "que els que no tenen fe estaven en bones mans", però que sovint també ha estat amb grups que l'han fet pensar que aquells que encara resten allunyats del Senyor "no estan en bones mans" perquè no hi veia al seu cor "la vibració", la tensió necessària que els havia d'empènyer. "Que puguem dir que els que no tenen fe es troben en bones mans, en les nostres mans", va reblar l'arquebisbe de Barcelona.

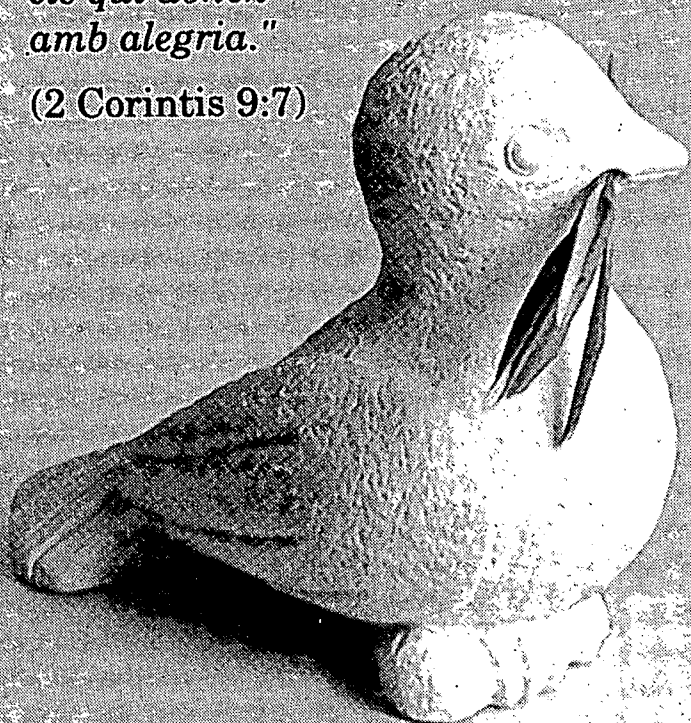
Aquesta Escola de Plegària corresponent al mes de novembre es va celebrar, com és habitual, a la Catedral de Barcelona i era la segona que se celebrava enguany. Aquest curs les Escoles —trobades de joves diocesans amb el senyor Arquebisbe per pregar un cop al mes— se celebren sota el lema "Amics de Jesús". La propera serà el dijous 19 de desembre a dos quarts de vuit del vespre.

■ David Vidal i Castell

ACTIVITATS DE L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

"Déu estima els qui donen amb alegria." (2 Corintis 9:7)

AL LOCAL DE L'ASSOCIACIÓ D'AMICS
Del 20 de novembre al 18 de desembre (llevat els festius)

EXPOSICIÓ d'imatges i objectes d'artesanía

MOLT INDICATS COM A
REGAL NADALENC

Produïts als obradors monàstics de les
"Germanetes de Betlem"

TAMBÉ HI PODEU ADQUIRIR COL·LECCIONS
DE NADALES I ELS CALENDARIS LITÚRGIC I MURAL
PER AL 1992

TOTS HI SOU CONVIDATS!

Horari de visita i adquisició: d'11 a 13 i de 17 a 19 hores

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE "CATALUNYA CRISTIANA"
Pça. Urquinaona, 11, 3r. 3a. A, 08010 Barcelona, tel. (93) 301 37 18

L'1 de desembre se celebra el "Dia Internacional contra la Sida"

La majoria dels malalts de Sida no poden reclamar indemnitzacions

Per haver estat contagiats abans d'entrar en vigor les normatives

Un total de 69 persones han mort de Sida a Espanya, fins a l'1 d'octubre de 1991, després de rebre transfusions de sang que portaven el virus, segons el centre espanyol d'epidemiologia. Uns altres 48 afectats encara viuen, malgrat que les seves esperances de sobreviure no sobrepassen els 4 o 5 anys, segons l'evolució de la malaltia.

A aquestes xifres cal sumar-hi la d'aquelles persones que encara no han desenvolupat la malaltia, però són portadores del virus. En alguns casos, els símptomes de la Sida poden trigar fins a 10 anys a manifestar-se.

Tots foren contagiats mésos abans que entressin en vigor les diferents normatives nacionals i autonòmiques que obligaven a controlar les donacions, i realitzar la prova del "privat de sang" per detectar el virus VIH.

El País Basc fou la primera comunitat a dictar una norma per detectar el virus de la Sida a la sang, pel setembre de 1985. A aquesta li seguien un decret foral d'octubre de 1985 a Navarra, una norma d'Aragó pel desembre, i una ordre de la Generalitat de Catalunya l'octubre de 1986.

Escassetat d'indemnitzacions

Precisament, el fet que aquests malalts hagin estat contagiats abans de les normatives els posa en una difícil situació a l'hora de reclamar algun tipus d'indemnitzacions davant els

tribunals, ja que amb anterioritat a aquestes normes no hi havia cap delictu tipificat.

Tanmateix, alguns d'aquests afectats reclamen ajuts econòmics, ja que consideren que la Sida els fou transmesa entre 1984 i 1985, quan "ja es coneixia que el virus es transmetia a través de la sang i en alguns hospitals ja es recomanava fer proves per detectar-lo".

Aquest és el cas de J.M.G. que resultà afectat per una transfusió realitzada el juny de 1986 a l'hospital de Bellvitge de Barcelona, quatre mesos abans que entrés en vigor la normativa de la Generalitat. Tanmateix, pel gener de 1986 una circular de l'hospital reconeixia que ja disposava dels mitjans necessaris per realitzar les proves.

Fugir d'estudi

Per a José Antonio Fontanilla, la postura de l'Administració sanitària és clara: "Intentar fugir d'estudi fins on pugui per no haver de pagar". "S'emparen en el fet que el contagi fou anterior a les normes per no donar indemnitzacions, malgrat tenir la consciència que aquestes persones puguin morir d'aquí a 3 o 4 anys".

Les autoritats del Ministeri de Sanitat no comparteixen aquesta idea i indiquen que hi ha hagut casos de contagis anteriors a la normativa en què els tribunals han fallat a favor del malalt, "si s'ha demostrat que en el moment del contagi ja existien mitjans per evitar-lo".

El cas és que de les gairebé dues dotzenes de reclamacions contra el Ministeri de Sanitat o l'Institut Català de la Salut, només es coneix una sentència favorable a un pacient afectat, per bé que està recorreguda.

En aquest cas l'Institut Català ha d'abonar 25.000.000 de pessetes a un pacient al qual se li inoculà la Sida el 1984, quan, segons la sentència "la malaltia ja era superconeguda". Tanmateix, la indemnització la cobraran els seus hereus. El pacient va morir el 1989 víctima de la Sida.

■ E.P.

Augmenta el nombre d'infants portadors de Sida

La dramàtica història de David

Ha mort als 24 anys i tenia moltes ganes de viure

Amb motiu del "Dia Internacional contra la SIDA" publiquem una emotiva conversa entre la que signa aquest escrit i un jove afectat de la malaltia que morí als 24 anys.

El David ha mort de SIDA, tenia 24 anys.

Pel maig va dir-me: "m'agradaria veure l'estiu, tot l'estiu".

El vaig conèixer fa un any. Vàrem anar per visitar-se a un hospital fora de Barcelona. No va parlar gaire (casi mai no parlava gaire). Pensava el que deia o sigui que feia llargs silencis. Últimament, quan la malaltia li afectà les neurones, els espais eren més llargs, semblava que hagués oblidat el que volia dir. Alguna vegada era així. Una frase, un oblit, una altra frase. Però això va ser al final.

Aquell dia va dir-me:

—Això que fas, acompanyar-me, ho fas perquè vols o perquè et paguen?

—Perquè vull.

Pensà una estona.

—Més endavant, quan estigui millor, jo podria fer coses així, sobretot m'agradaria explicar com era abans, i com sóc ara, després de punxar-me...

Va impressionar-me des d'aquest primer dia. Molt alt, molt prim, d'ossos llargs i moviments lents. Cara de nen, ulls clars que s'axinaven quan reia. No reia gaire perquè no se li veïessin les dents, com tants drogaaddictes, molt espatlades. Quasi una sí i una no, i encara lletges. Somreia força.

Hi havia molt de nen en ell, no sols la cara.

Potser perquè va començar a drogar-se als 14 o 15, i abans era un nen conflictiu, supersensible, no va créixer. Va viure per la droga i amb la droga i els esforços per aconseguir-la. Robava. Tenia petites penes pendents. Mai havia estat a la presó.

Va poder anar a viure a un pis amb altres nois malalts.

Al llarg d'aquest any ens hem anat veient moltes estones. L'acompanyava a l'hospital i podíem passar-hi tres i quatre hores. Ha estat ingressat quatre vegades, una pila de dies.

Tenia il·lusió de fer coses. Un passeig, un berenar, anar a veure una exposició, caminar i caminar per Barcelona amb mi i algun altre company.

Com més malalt va anar estant, més volia fer coses. Fins menjava amb més afeció.

Tenia germans, un de més petit que ell, i em deia: —Són forts, fan esport, estava orgullós del petit i deia: Voldria veure'l, dir-li que no faci ximpleries, que segueixi fort. Jo nedava molt bé, saps? Guanyava els de la meua classe!

—Jo li deia "Feies trampa! deuries ser el més llarg de tots!".

—No, era fort, de debò que ho era.

Algunes vegades va dir-me: —Hauria d'anar a parlar a les escoles o als instituts. Que vegin tot el que es perden.

Quan li vam oferir d'anar-hi no es va decidir. Li feia vergonya. —No parlo bé, no sabré que dir.

Llàstima!

Últimament va empitjorar de pressa. Coixejava una mica, una cama no li responia. Els pulmons estaven destrossats. El pitjor era el cap. A estones deia —Hi tinc un embolic! Em marxen les idees. O —No et sento, no sé què em dius. I un gran neguit. Sortim? Compra'm una Coca-Cola! Un donut? Fumava. Llencava el cigar. —Caminem? De cop et mirava i deia —sóc tan pesat, oi? no se'm pot aguantar.

Fa un parell de mesos va dir-me: Si em posés un pneumàtic amb gasolina al coll i em cremés a la Rambla, creus que serviria perquè molta gent no es drogués?

—No David, sortiria al diari un dia, se'n parlaria dos i s'oblidaria. Mirarem d'escriure als diaris, fer alguna altra cosa, però no ho varem fer.

Un dijous vàrem anar a l'hospital. Varem esperar 4 hores la visita. Amunt, avall, al bar, al pati. El metge va dir-me, a part —Està molt malament, no sé quant pot viure, el cor, estant quiet, li va a 130, el pulmó està desfet.

Vàrem anar a casa.

Divendres vaig parlar-hi per telèfon. Estava fent un dibuix per la seva mare.

Quant enyorament de mare hi havia en la seva vida! Quant enyorament d'afecte! Quant desig de viure! L'endemà dissabte va morir. Per sort, ràpid.

Quanta simpatia, quanta dolcesa, quanta broma, quant desig de comprensió hi havia en tu, David! En tu, oficialment tan drogat, tan lladre, tan sidós.

■ Pilar

Ajuda'ns a salvar una vida!

- Centres d'acolliment de mares amb problemes.
- Ensenyament de planificació familiar natural.
- Grups de joves PRO-VIDA que promouen una cultura de la vida.

TELEFONS DE LA VIDA
204 71 11 i 417 39 64

PRO VIDA

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA
Bonaplata, 42. 1r. T. 204 71 11
08034 BARCELONA

COL·LABORA FENT-TE SOCI

☐ Si a la vida, desitjo rebre el butlletí informatiu PRO-VIDA.

Nom

Adreça

Problema

Provincia

CP

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA - Bonaplata, 42. 1r. T. 204 71 11 08034 BARCELONA

Artesania de la Família Monàstica de Betlem

Les monges betlemites, de clausura —Germanes de Betlem i de l'Assumpció de la Mare de Déu—, produeixen als seus obradors monàstics pessebres i altres imatges, així com baixos relleus, medalles, ceràmica, etc. Les imatges són fetes de dolomia —pedra del Pirineu, reconstituïda—, amb acabat a mà: com a terracotta, policromades o en marfilina; la seva particularitat, doncs, és que són peces artesanals, úniques i de producció limitada. Us les recomanem ben especialment als subscriptors, amics i lectors de "Catalunya Cristiana" o bé a la llibreria La Formiga d'Or, de Barcelona. Us n'ofereim aquí una selecció (podeu demanar-ne el catàleg il·lustrat):

FIGURES DE PESSEBRE

1. JESÚS, MARIA I JOSEP: 8.560,- Pts.
2. ÀNGEL, MULA I BOU: 5.800,- Pts.
3. ELS TRES REIS: 10.440,- Pts.
4. PASTOR ADORANT AMB XAI: 4.640,- Pts.

PESSEBRE DE MIDA GRAN

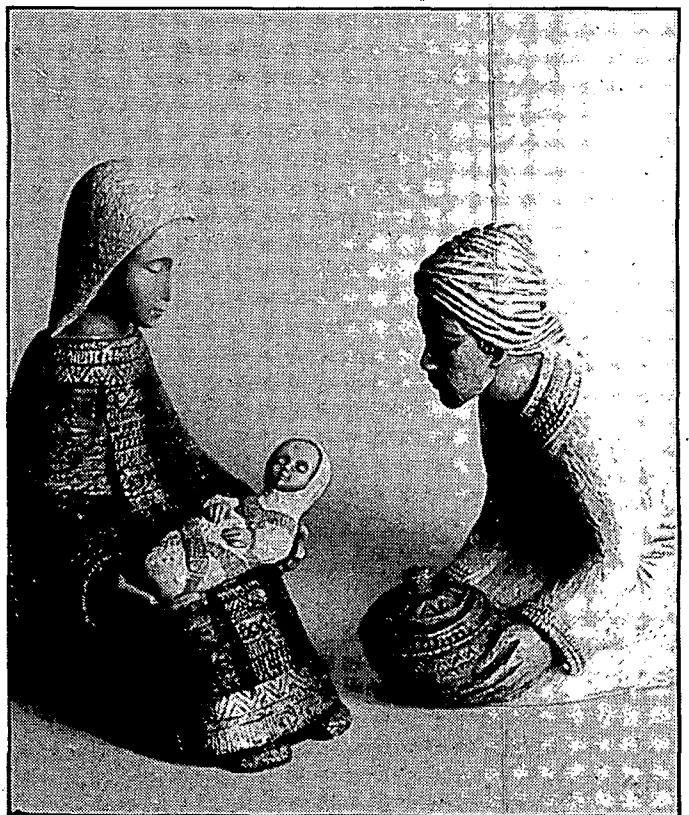
5. SAGRADA FAMÍLIA: 28.420,- Pts.
6. PASTOR AMB ANYELLS: 15.200,- Pts.
7. REI DRET: 15.000,- Pts.
8. REI ADORANT: 15.000,- Pts.

EN MARFILINA

9. MARE DE DÉU DE MONTSERRAT: 9.400,- Pts.
10. STA. ANNA I MARIA: 4.600,- Pts.
11. CALVARI: 5.400,- Pts.
12. MEDALLÓ DE BRESSOL: 3.400,- Pts.

ALTRES IMATGES

13. ST. JOSEP: 9.960,- Pts.
14. MARE DE DÉU TORRE DE DAVID: 9.600,- Pts.
15. MARE DE DÉU ROMÀNICA: 14.800,- Pts.
16. ST. BENET: 9.200,- Pts.

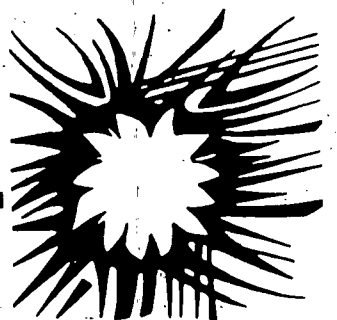

Felicitacions de Nadal

Per tal que pugueu felicitar com cal el Nadal i el Cap d'Any, tenim editada una sèrie de 8 nades diferents, amb composicions fotogràfiques de les figures de pessebre de les monges betlemites. A cada nadala hi ha una frase destacada i el text d'una de les nostres cançons de Nadal tradicionals. Una col·lecció, doncs, molt apropiada per a les vostres felicitacions, i, alhora, un ajut a "Catalunya Cristiana".

17. BOSSA AMB LA COL·LECCIÓ DE VUIT NADALES (amb sobres): 650,- Pts.

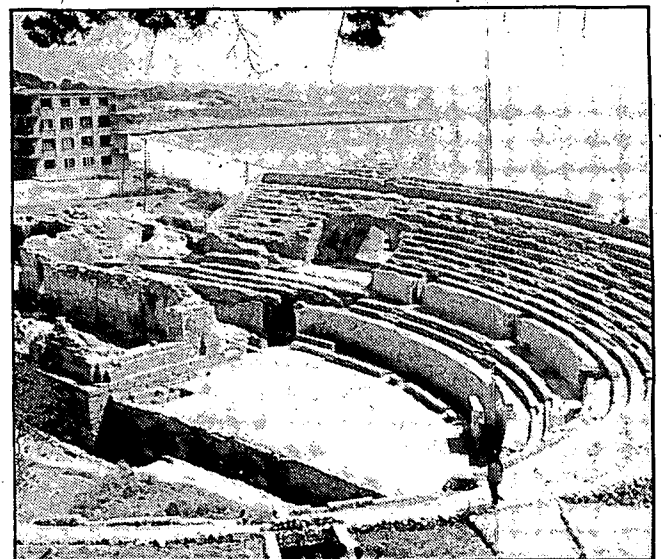
"8 models"
"8 cançons"

Calendaris de Catalunya Cristiana 1992

Tornem a oferir el CALENDARI LITÚRGIC, com l'any passat, per la seva acceptació i com a servei a tots els fidels, tant els laics com els religiosos i eclesiàstics, amb el propòsit de fer accessible la litúrgia a tots els qui hi participen. Per altra banda, hem redissenyat aquesta vegada el CALENDARI MURAL, obsequi de l'Associació d'Amics a tots els subscriptors del setmanari, d'acord amb una disposició i format més practicables, per tal que continuï essent present i útil com a full d'anotacions i amb el missatge permanent que comporta. El fet que l'any 1992 tingui unes especials connotacions esportives, ha marcat en certa forma la pauta o fil conductor tant de les il·lustracions com dels ingredients de reflexió i de pregària. Per tant, adquiriu-los a temps, abans no s'exhaureixin!

18. CALENDARI LITÚRGIC 1992: 195,- Pts.
19. CALENDARI MURAL 1992: 350,- Pts.

BUTLLETA DE COMANDA

nom: _____ cognoms: _____

adreça: _____

població: _____

codi postal: _____ telèfon: _____

☐ Indico el número, el nom i l'import del que desitjo que m'enviïn per correu:

Núm.	Import:	Pts.	TOTAL PTS.
Núm. _____	Import: _____	Pts. _____	[]
Núm. _____	Import: _____	Pts. _____	
Núm. _____	Import: _____	Pts. _____	

(Càrrec de 510,- Pts. per despeses d'embalatge i tramesa)

☐ Adjunto xec barrat, a nom d'Amics de Catalunya Cristiana.

☐ Ho pagaré contra reemborsament (hi carregarem les despeses corresponents). Data: _____ Signatura: _____

☐ Voldria que m'enviéssiu el Catàleg d'Artesania.

PODEU FER LA COMANDA

PERSONALMENT:

A l'Associació d'Amics de "Catalunya Cristiana", i també a la llibreria La Formiga d'Or (Av. Portal de l'Àngel, 5, Barcelona).

PER TELÈFON:

Trucant al número (93) 301 37 18, de l'Associació d'Amics de "Catalunya Cristiana".

PER CORREU:

Emplenant la Butlleta de Comanda i enviant-la tot seguit a l'Associació d'Amics de "Catalunya Cristiana". Ens permetrem carregar 510,- Pts. per despeses d'embalatge i tramesa per correu.

LA SARDANA I LA DANSA

Cicle "Ballem sardanes"

Continua la celebració d'aquestes ballades amb les quals cada dissabte l'Ajuntament de Barcelona porta la dansa catalana a punts de la ciutat on la seva presència no hi és habitual. En el mes de novembre s'hauran fet sardanes a la plaça de la Palmera de Sant Martí, carrer Foradada de Sant Andreu, parc de la Creueta del Coll de Vallcarca, plaça de Pedralbes i plaça Canigó de Nou Barris. Cada ballada porta l'escola de sardanes amb la qual els membres d'una colla sardanista donen unes lliçons prèvies de com poder entrar a l'anella. En el mes de novembre hauran col·laborat les colles Alba, Brogit, Maig, Xaloc, Marenostrum i Brots eulaliencs.

Homenatges.— El diumenge, 24 de novembre, es varen fer sengles homenatges, a Figueres, en caire pòstum, a Agapit Torrent, en un concert amb les cobles Els Montgrins i La Principal de La Bisbal, i a Barcelona, a Josep Ventura, amb un concert amb l'Orfeó Gracienc i la cobla Sabadell.

Sarau artesenc.— El vuitè Sarau artesenc es farà a la vila d'Artés, el dia 6 de desembre, una festa molt característica, que ha aconseguit ràpidament un elevat volum d'assistència, i en el curs de la qual es viuen les quatre manifestacions principals on pot ser-hi protagonista la cobla: una ballada, un concurs de colles, un concert i el ball fi de festa, a la nit. Enguany es compta amb la participació de les cobles-orquestres Maravella, Vila de Blanes i Els Montgrins, i se celebra els vint-i-cinc anys del grup "Amics de la Sardana d'Artés".

■ Josep Ventura

I Premi "Carrasco i Formiguera"

Convoca: Associació d'Antics Alumnes del col·legi dels Jesuïtes de Casp

Lliurament de treballs:

Secretaria de l'Associació d'Antics Alumnes del col·legi dels Jesuïtes de Casp, c/. de Casp, 25. Tel. (93) 318 37 04. 08010 Barcelona

Resum de les bases:

Aquest premi es convoca en memòria del que fou antic alumne insigne dels Jesuïtes de Casp i amb la intenció de promoure un clima d'interès i d'estudi a l'entorn de les facetes humanistes i espirituals del pensament i de l'acció cristiana.

S'atorgarà a una obra d'assaig original i inèdita que tracti sobre el tema "Aspectes de la solidaritat humana en el món d'avui".

No s'admetran treballs premiats en altres concursos.

Extensió: de 80 a 120 folis.

Els originals es presentaran per quintuplicat, mecanografiats a doble espai, signats per l'autor, convenientment relligats, amb indicació del nom i cognoms de l'autor i del seu domicili. Qui desitgi concursar sota pseudònim haurà d'adjuntar a cada obra un sobre tancat, a l'exterior del qual figuraran el títol de l'obra i el lema. Dins del sobre es repetiran aquestes dades i es farà constar el nom, cognoms i l'adreça de l'autor. El veredict del jurat es farà públic durant la primera quinzena de maig de 1992.

Termini de presentació de treballs: 31.03.92

Dotació: 400.000 ptes. i posterior publicació de l'obra premiada.

Vols donar sentit a la teva vida?

Tajudaria una trobada personal amb Déu

"El qui em troba, ha trobat la vida"

EXERCICIS ESPIRITUALS

DIRIGITS PER UN SACERDOT DE LA UNIÓ SACERDOTAL LUMEN DEI

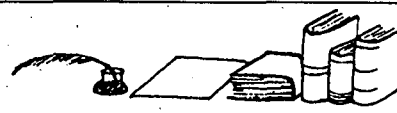

INSPIRATS EN S. IGNASI EN RÈGIM D'INTERNAT I SILENCI

DATA: 30 de novembre i 1 de desembre del 1991.

Informació: C/. Xuclà, 19
Telfs. 301 31 94 i 317 88 07
BARCELONA

RACÓ DEL LLENGUATGE

Les parts del cos (14)

Lesquena és la superfície externa més extensa del cos humà. Sortint del llenguatge popular, també s'anomena dors, nom que ha passat a significar el revers de moltes coses.

La part contrària de l'esquena és el pit, de tan diferent significat si el diem en singular, de si el diem en plural. La part del davant del tronc, la dividim en dues parts que, tècnicament, s'anomenen tòrax i abdomen. El tòrax és el pit i l'abdomen, el ventre, per entendre'ns. El pit també és la caixa, especialment si pensem que és constituït pel costellam que fa d'estoig dels pulmons o freixura, i del cor. Tots els òrgans de la respiració i la circulació, o els més importants.

Tenir pit per escometre una empresa equival a tenir coratge, a veure-s'hi amb cor. Posar-se la mà al pit és un gest —real o imaginari— de reflexió i de recerca de les pròpies actituds interiors. Donar-se cops al pit amb la mà o amb el puny, és senyal de reconeixement de culpa.

"Covard, cruel, impiados tirà! / vergonya no te fa / tallar en una dona no madura, / allò que tu en ta mare vas xuclar, / augusta font de vida i de dolçura?". Aquests versos pertanyen a la descripció del martiri de Santa Àgata, escrits per mossèn Llorenç Riber. Aquest bon poeta mallorquí els escrivia l'any 1917, i en aquell temps, i més un sacerdot, calia que no anomenés segons quines realitats pel seu nom. Tampoc no les anomena

Salvador Espriu, en la Primera Història d'Ester, quan fa dir a la bona reina. Ester els següents mots, adreçats al seu marit, el rei Assuerus, que s'endormiscava: "—Posa el cap rei a la sina / olorosa a tarongina, / posa el cap sobre el meu pit / com si fos coixí de llit." La sina, el pit, el bust, tant se val, són eufemismes per no anomenar directament els pits en plural —o les mamelles. Potser algú trobarà aquests termes vulgars i, de fet, són proscriu de les converses entre persones considerades decents. Hi deu influir la funció estètica i, sobretot eròtica d'aquests òrgans. Són el tret més sobresortint de la bellesa de les dones i innombrables artistes de totes les èpoques no han vacil·lat a ressaltar-lo en els nus pintats o esculpts, en temes amorosos, maternals o en repòs. Segons les modes i les èpoques, l'ideal estètic ha variat qui sap-lo, pel que fa al volum i disposició dels pits.

PERLES ORTOGRÀFIQUES

S'ha inaugurat un nou establiment dedicat a la venda de gelats, i a la vela protectora del sol, hi consta, amb grans lletres: GELATERIA. En italià sí que seria correcte, perquè el femení és "gelata", però en català, que fa el femení gelada, el derivat ha de ser GELADERIA.

■ Albert Pera

Concerts (de música cristiana) els propers
30 de novembre i 4 de desembre

Dos concerts de "marxa" cristiana

El proper 30 de novembre a les 9 del vespre s'inaugura a Barcelona el Centre Estable de Música Cristiana, Kairós, fundat enguany pels germans maristes del grup musical Kairoi per tal de potenciar i donar estabilitat a la música jove d'inspiració cristiana. Al primer concert que es farà en aquest Centre Estable actuaran el grup Crit, Lloica i Lluís Alba.

Malgrat aquest començament d'alt nivell, el centre Kairós pretén ser un lloc de trobada de tots els grups de música cristiana que comencen i no tenen on donar-se a conèixer, on actuar. En aquest cas, el Centre Estable organitza aquests concerts dels dissabtes a la nit —un per mes—, lloga un escenari i un recinte, munta el concert i s'encarrega de la publicitat i la difusió.

El Centre Estable de Música Cristiana es troba als Maristes de les Corts, al carrer Caballero entre Vallespir i Comtes de Bell-Lloc, i s'hi pot arribar mitjançant el metro, si baixeu a la plaça del Centre.

Luis Alfredo, Morlans, Garth Hewitt

D'altra banda, però sense deixar de parlar de la jove música d'inspiració cristiana, el proper dimecres 4 de desembre a les 19 hores se celebrarà un extraordinari concert que reunirà tres grans de la música religiosa, dos de casa nostra i un de prestigi internacional: es tracta de Luis Alfredo, Xavier Morlans i Garth Hewitt, que actuaran al teatre dels salesians de Sarrià —passeig de Sant Joan Bosco 74—. El concert se celebra sota el lema "Un niño es el futuro, Solidaridad".

Garth Hewitt és un dels organitzadors del festival de música cristiana "Greenbelt", que se celebra a la

El cantautor britànic Garth Hewitt

Gran Bretanya, i és un dels millors cantants i compositors religiosos a nivell internacional. Ha realitzat juntament amb Luis Alfredo una gira per Sud-amèrica amb gran èxit, èxit que sens dubte li és familiar del macro-festival Greenbelt, on cada any es reuneixen més de 25.000 persones en un encontre d'inspiració cristiana. Hewitt és sacerdot anglicà, casat i amb quatre fills, que va ser alliberat pel seu bisbe per tal de dedicar-se al treball de conscienciació itinerant, un treball que ell fa

cantant, sobretot, als països del Tercer Món. La seva primera gravació en castellà ja s'ha realitzat, precisament amb el nom de "Un niño es el futuro", títol del concert del proper dia 4.

Acompanyarà Luis Alfredo i Garth Hewitt Xavier Morlans, capellà diocesà de Barcelona, doctor en Teologia per la Universitat Gregoriana de Roma i consiliari de la JOBAC; és, malgrat no pugui semblar-ho en esmentar el seu currículum, un jove cantant de ritme àgil i profund, compositor també d'himnes litúrgics.

No cal recordar gaire, d'altra banda, qui és Luis Alfredo: cantautor d'èxit, productor de discos, organitzador —i fundador— del Multifestival David, aquest home sap com arribar a un públic que ja el coneix tant com les seves cançons, que es poden sentir en qualsevol cerimònia juvenil de les nostres parròquies.

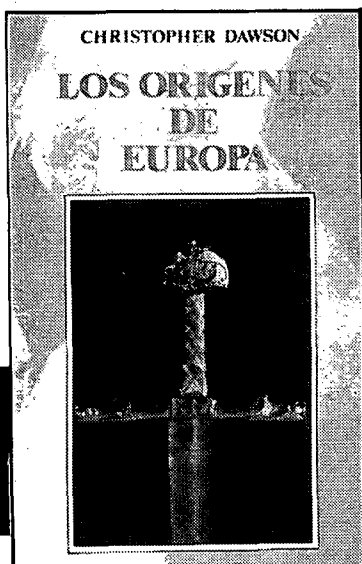
Una doble oferta de música cristiana, doncs, per començar amb "marxa" el curs. Un curs que ha de servir, per mitjà d'aquest Centre Estable, per consolidar el planter d'aquesta música religiosa.

■ David Vidal i Castell

L'Europa d'avui, l'Europa d'ahir

Europa està prenent cada vegada més consciència de la seva unitat després de llargues dècades de fraccionament en regions aïllades i de divisió en dos blocs antagònics. Els organismes europeus intenten reflectir en els seus treballs aquests sentiments de comunitat global amb l'ànim de donar més cohesió entre les nacions europees. Hi ha en el fons un intent de recuperar aquesta dimensió unitària, i per això res no

LOS ORIGENES DE EUROPA. Christopher Dawson. Col. Libros de Historia. Edicions Rialp

pot ser més oportú que recordar els orígens de la formació d'Europa.

"Los orígenes de Europa", una de les obres fonamentals de Christopher Dawson (1889-1970), historiador i filòsof de la cultura anglès, explica, compaginant l'ordre lògic i el cronològic, els elements que componen la unitat europea: la tradició de la Grècia clàssica, el geni polític de Roma, la religió cristiana i l'impuls dels pobles bàrbars; la cultura bizantina i l'Islam com a principis limitadors però també enriquidors de l'Occident; i la formació de la unitat europea a través de l'Imperi Carolingi i malgrat de les invasions vikings.

Es tracta d'un breu però veritable tractat d'història medieval europea, escrit amb enorme desinvoltura i claredat, que ha de figurar en tota bibliografia d'estudis històrics com

a obra clau i imprescindible.

Amb aquest llibre, Dawson ens recorda que el fonament de tot projecte d'unitat europea és en la unitat de la cultura. Si Europa desitja conservar aquesta vital unitat de la seva cultura, és imprescindible que recordi els seus orígens i que prengui consciència plena de la seva herència social i de les seves tradicions.

De Christopher Dawson, reconegut com un de les més eminents europeistes del nostre temps, també s'han traduït al castellà unes altres obres com "Hacia la comprensión de Europa", "La crisis de la educación occidental" i "Dinámica de la Historia Universal".

■ E.R.

Presentació del primer volum de "Les fonts franciscanes"

"El llibre és el que és la seva difusió", digué el director-gerent de "La Formiga d'Or" de Barcelona, Pere Fàbregues, en la presentació del primer volum de "Les fonts franciscanes", acte que tingué lloc el passat dijous, 14 de novembre, als claustres de la parròquia de Santa Anna de Barcelona.

"Francesc i Clara d'Assís" és el primer volum de la col·lecció de les biografies i altres documents referents a sant Francesc i a santa Clara, escrits per autors contemporanis.

Aquest cos documental s'ha traduït a les principals llengües del món amb un gran èxit editorial. Ara, per primera vegada, les tradueix al català, Francesc Gamissans, vigatà i franciscà.

Obri l'acte l'esmentat editor barcelonès. Seguidament, l'escriptora, Maria Àngels Anglada, també vigatana, en una bella dissertació literària, estudià la influència de Francesc d'Assís en els poetes catalans, principalment en Jacint Verdaguer. Fèu un elogi del traductor, que ha estat fidel a l'original llatí i ensem ens presenta una versió suggestiva, correcta i popu-

lar. En acabat, el mateix traductor, Francesc Gamissans i Anglada, exposà les dificultats greus de tota versió, i agrai totes les persones que han col·laborat en la seva tasca. Digué que si s'ha lliurat a un treball tan improbable i llarg ha estat "pel gran amor que sento al meu pare i fundador, sant Francesc, i per l'amor que sento també per la llengua que em va ensenyar de petit la meva mare".

L'acte fou clausurat pel cardenal, Narcís Jubany, tot posant en

relleu l'interès que tenen les fonts literàries per conèixer imparcialment qualsevol personatge històric, així com la importància que representa aquesta obra com a valuosa aportació cultural pel nostre país.

Els assistents —unes cent persones— aplaudiren els dissertants i molts adquiriren el llibre que, bellament il·lustrat per la pintora, Montserrat Gudiol, està a la venda en les principals llibreries del ram.

■ C.C.

Economia i ètica

Als cent anys de la *Rerum novarum*, Joan Pau II promulgà l'encíclica *Centesimus annus* i proclama 1991 l'any de l'ensenyament social de l'Església.

Jean-Yves Calvez, prestigiós sociòleg, autor de nombroses obres, jesuïtes, conseller del pare Arrupe i expert en el concili Vaticà II en

socialitzant en criticar per igual el capitalisme liberal i el col·lectivisme marxista.

L'obra consta de quatre parts. En la primera es tracten els fonaments: En nom de qui parla l'Església en aquest camp? Com entén a la persona humana? Com concep la justícia, els drets econòmics...? La segona part està dedicada als elements de la vida econòmica tan de moda avui dia: el treball, el capital, l'empresa, el mercat... La tercera part analitza els aspectes dinàmics de la vida econòmica, dels quals es desprenen qüestions de gran im-

LA ENSEÑANZA SOCIAL DE LA IGLESIA. Jean-Yves Calvez. Ed. Herder

portància com són les relatives al creixement i el desenvolupament, els conflictes, l'associació i les concernent a les relacions entre les diverses economies del món. En una quarta i darrera part es recullen els ensenyaments de l'Església sobre la interrelació entre l'existència econòmica i l'existència religiosa: la vida econòmica, un camí vers Déu.

Un clamor universal de la nostra societat exigeix un camí ètic en la marxa de l'economia per al benestar de tothom. Per l'ensenyament social de l'Església ser un marc de discerniment per a una actuació justa i equilibrada?

■ C.C.

CALENDARIO MURAL DE OBRA CULTURAL 1992

TAMAÑO 24 x 45

D.

Domicilio

D.P. POBLACIÓN

Provincia

Solicita el envío de.....calendarios cuyas placas se distribuirán en la siguiente forma:

Cantidad Modelo

..... SAGRADA FAMILIA (Huida a Egipto)
..... EL BUEN PASTOR NIÑO (Murillo)
..... SAGRADA FAMILIA (Fresquet)
..... VIRGEN NIÑA Y SANTA ANA (Murillo)
..... MATER AMABILIS (Madonnina)
..... JESÚS MAESTRO (Hoffman)
..... VIRGEN DE LA PERLA (Luppi)
..... JARDINES DEL ALCÁZAR (Panorama)
..... NIÑA PERROS (Ribera)
..... EL ESCORIAL (PANORAMA)

Desea que el envío se haga:

Por correo certificado..... Por correo a reembolso.....

Por agencia.....

PRECIO 230 Ptas. EJEMPLAR - Incluidos gastos embalaje y expedición.

PRECIOS ESPECIALES PARA PROPAGANDISTAS

A PARTIR DE 25 ejemplares, a 210 pesetas.

A PARTIR DE 50 ejemplares, a 200 pesetas.

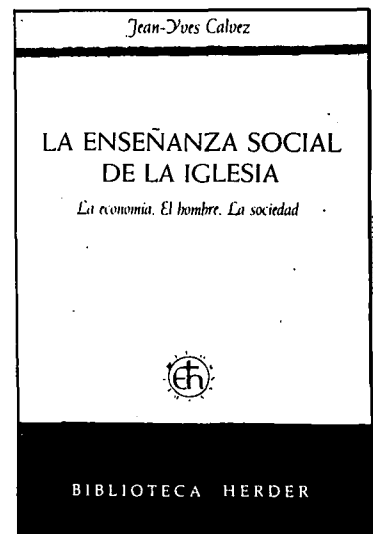
A PARTIR DE 100 ejemplares, a 190 pesetas.

A PARTIR DE 300 ejemplares, a 180 pesetas.

LIBRERIAS: 175 pesetas neto.

PARA COMBATIR
LA INMORALIDAD
PROPAGUEMOS
UN ARTE
DIGNO

Pedidos: OBRA CULTURAL - Roger de Llúria, 4 - Tel. 318 18 96 - 08010 - Barcelona

qüestions relacionades en el tema, ens ofereix ara aquest llibre perquè el lector pugui formar-se el seu propi criteri sobre les crítiques fetes des dels més diversos sectors sobre l'ensenyament social de l'Església. Per a uns, aquesta doctrina social és una ideologia abusivament afegida a l'evangelí. Per als altres, és una doctrina tova, fofa i sense nervi, que pretén mantenir l'estatu quo. Últimament no han faltat els qui l'han titllat de cosa revolucionària i

Embollic al bàsquet blaugrana

No és fàcil d'acoblar harmoniosament deu personalitats fortes, amb desitjos de comandament, en una mateixa empresa. Ho hem vist, un cop més, amb tot l'enrenou que s'ha muntat a la secció de bàsquet del F.C. Barcelona, amb les disputes entre Aito García Reneses, el mànager, i Boza Maljkovic, l'entrenador.

Maljkovic volia saber-ho tot, controlar tota la secció sense que se li escapés cap detall. La crisi ja ve de lluny, però va arribar al punt àlgid amb l'operació d'Andrés Jiménez, de la qual l'en-

trenador no tenia coneixement. A l'entrenador li costava d'acceptar que en l'estructura de la secció hi havia una persona que se situava damunt seu.

El malestar de Maljkovic ve de lluny i en un moment determinat ha exposat les seves queixes públicament, jugant fort. La directiva, tanmateix, no podria fer altra cosa que donar suport al mànager, que està per damunt seu en l'organigrama del club i ha actuat correctament en fer-li un expedient. Sempre és millor no treure els draps bruts a fora i solucionar les coses des de dins.

Maljkovic és un excel·lent entrenador, amb gran capacitat de treball, que s'ha trobat amb una cadena de lesions increïble i no ha pogut formar el gran equip amb què somiava. Ha donat molts minuts a jugadors joves que han agafat experiència i ara tenen una

projecció cara al futur.

Succeeix Maljkovic, com no podia ser d'altra manera, l'incombustible Manolo Flores. Ha estat el segon entrenador de Serra.

Aito i Maljkovic s'ha caracteritzat per la seva prudència i per una fidelitat absoluta a un club en el qual presta els seus serveis des de fa 20 anys. Ha contribuït també a facilitar les relacions entre el cos tècnic i la plantilla, ja que manté unes relacions excel·lents amb els jugadors. Homes com Epi o Solozábal l'havien conegut en la seva època de jugador.

El bàsquet blaugrana, després d'una època d'esplendor en què s'aconseguien 4 títols de lliga, 3 Copes del Rei, 1 Copa Príncep d'Astúries, 1 Supercopa, 2 lligues, 1 Recopa i 1 Copa Korac, viu una situació difícil.

■ Tomàs Puntí

FUTBOL

PRIMERA DIVISIÓ

Deportivo	2	Albacete	2	Ath. Bilbao	1	Zaragoza	0
Logroñés	1	Burgos	2	Valladolid	1	Oviedo	1
R. Madrid	2	Mallorca	0	Cádiz	1	At. Madrid	1
Sp. Gijón	3	Español	0	Tenerife	0	Osasuna	0
Sevilla	2	R. Sociedad	2	Barcelona	3	Valencia	1

1. Real Madrid	21 + 9	11
2. At. Madrid	17 + 7	11
3. Sp. Gijón	16 + 4	11
4. Burgos	15 + 5	11
5. Barcelona	14 + 2	11
6. Zaragoza	13 + 3	11
7. Sevilla	12	11
8. Valencia	12 + 2	11
9. Oviedo	11 + 1	11
10. R. Sociedad	10	11
11. Logroñés	10 - 2	11
12. Albacete	9 - 1	11
13. Osasuna	9 - 1	11
14. Valladolid	8 - 4	11
15. Cádiz	8 - 4	11
16. Tenerife	8 - 4	11
17. Ath. Bilbao	8 - 4	11
18. Deportivo	7 - 5	11
19. Español	7 - 3	11
20. Mallorca	5 - 5	11

Amor (Barcelona)

GOLEJADORS

Butragueño (R. Madrid)	7
Hierro (R. Madrid)	6
Zamorano (Sevilla)	6
Corbalán (Albacete)	5
Fonseca (Valladolid)	5
Polster (Logroño)	5
Koeman (Barcelona)	5
Carlos (Oviedo)	4
Escaich (Espanol)	4
Manolo (At. Madrid)	4
Michel (R. Madrid)	4
Monchu (Sp. Gijón)	4
Pardeza (Zaragoza)	4

SEGONA DIVISIÓ

Las Palmas	3	Barcelona B	1	Sestao	1	Avilés	0
Castellón	1	Palamós	2	Eibar	1	Real Madrid	0
Lleida	0	Sabadell	1	Figueres	1	Rayo	2
Málaga	1	Bilbao Ath.	0	Murcia	0	Compostela	0
Mérida	3	Betis	2	Racing	1	Celta	1

1. Celta	19 + 7	12
2. Rayo	18 + 6	12
3. Betis	17 + 5	12
4. Figueres	17 + 3	12
5. Lleida	15 + 1	12
6. Mérida	15 + 1	12
7. Eibar	15 + 1	12
8. Compostela	14 + 2	12
9. Racing	14	12
10. Murcia	14	12
11. Real Madrid	13 + 1	12
12. Palamós	13 + 1	12
13. Barcelona B	11 - 1	12
14. Sabadell	11 - 2	12
15. Málaga	11 - 3	12
16. Avilés	10 - 2	12
17. Sestao	9 - 5	12
18. Castellón	9 - 5	12
19. Bilbao Ath.	8 - 4	12
20. Las Palmas	7 - 7	12

Gilson (Sabadell)

GOLEJADORS

Gudelj (Celta)	13
Paquito (Mérida)	7
Jose M. (R. Madrid)	6
Pedro (Rayo)	6
Comas (Rayo)	5
Márquez (Figueres)	5
Milojevic (Mérida)	5
Amavisca (Lleida)	4
Pruden (Rayo)	4
Naixes (Murcia)	4
García C. (Rayo)	4
Pruden (Rayo)	4
Gabino (Betis)	4

LA TRAVESSA

JORNADA 13 (24-11-91)

1. Deportivo - Albacete	X
2. Logroñés - Burgos	2
3. R. Madrid - Mallorca	1
4. Sp. Gijón - Español	1
5. Sevilla - R. Sociedad	X
6. Ath. Bilbao - Zaragoza	1
7. Valladolid - Oviedo	X
8. Cádiz - At. Madrid	1
9. Tenerife - Osasuna	X
10. Barcelona - Valencia	1
11. Mérida - Betis	1
12. Sestao - Avilés	1
13. Eibar - R. Madrid D	1
14. Figueres - Rayo Vallecano	2
Pleno 15	
Racing - Celta	X

PROPERA BUTLLETA

JORNADA 14 (1-12-91)

1. Albacete - Barcelona	
2. Burgos - Deportivo	
3. Mallorca - Logroñés	
4. Español - R. Madrid	
5. R. Sociedad - Sp. Gijón	
6. Zaragoza - Sevilla	
7. Oviedo - Ath. Bilbao	
8. At. Madrid - Valladolid	
9. Osasuna - Cádiz	
10. Valencia - Tenerife	
11. Palamós - Las Palmas	
12. Sabadell - Castellón	
13. Compostela - Figueres	
14. Celta - Murcia	
Pleno 15	
Betis - Málaga	

PROPERA JORNADA

PRIMERA DIVISIÓ

1. Deportivo - Albacete
2. Logroñés - Burgos
3. R. Madrid - Mallorca
4. Sp. Gijón - Español
5. Sevilla - R. Sociedad
6. Ath. Bilbao - Zaragoza
7. Valladolid - Oviedo
8. Cádiz - At. Madrid
9. Tenerife - Osasuna
10. Barcelona - Valencia

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

Repertori d'himnes per a la celebració cantada de la Litúrgia de les Hores

Aquest nou llibre que tenim el goig d'oferir-vos conté els himnes del Diurnal i d'altres de nova creació, tots ells musicats de manera digna i lloable per coneguts autors musicals. Aquests himnes constitueixen un ampli i enriquit repertori per tots els temps litúrgics, per les celebracions solemnes o festives del santoral, així com per la litúrgia ferial.

De venda a les llibreries.

Format: 14x20 cms. 408 pàgines - Imprès a dues tintes.

Enquadernació Gualflex, amb dues tintes.

P.V.P. (amb IVA): 2.350 ptes.

EDITORIAL REGINA, S. A.

Mallorca, 87 - 89 - 08029 Barcelona

■ F.A.

televisió

Programació del 1 al 7 de desembre de 1991

TV
3

DIUMENGE, 1

09.15 Sardanes
09.30 Club super 3
12.30 Una caseta al camp (D)
13.00 La reina de casa (D)
13.30 Amor a primera vista
14.30 Telenotícies - El temps
15.10 Club super 3
15.35 Tarda de cine (D):
«Super robatori a Milà»
17.20 Stingray (D)
18.30 Roseanne (D)
19.00 Magnum (D)
20.00 Gol a gol
20.30 Telenotícies
20.55 El temps
21.00 Trenta minuts
21.35 Dallas (D)
22.25 Gran estrena: «Un cert encant»
23.25 **SIGNES DELS TEMPS**

ESPACIS FIXOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:

09.50 Gradul's, ara pot
10.20 Informació agrària
10.30 Universitat oberta
12.30 A dalt i a baix (D)
14.00 T/N Comarques
14.30 Telenotícies - El temps
15.05 Bona cuina
20.15 Bona cuina

20.30 Telenotícies - El temps

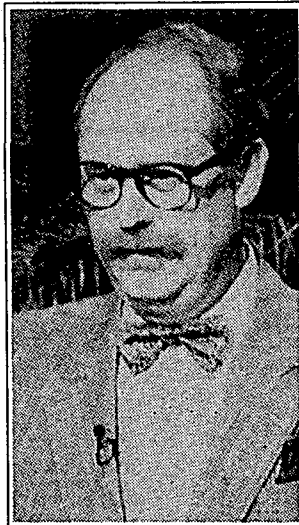
DILLUNS, 2

11.00 Trenta minuts
11.30 Això és massa
13.00 Riviera (D)
13.30 Cos a cos (D)
15.15 Gent del Barri (D)
15.50 Com a casa
16.45 Cagney i Lacey (D)
17.30 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.10 Betes i films
21.35 Pantalla (D): «Un tipus dur»
00.20 Telenotícies - Diners
00.40 Tot l'esport

DIMARTS, 3

11.00 Thalassa
11.30 Versió directa
13.00 Riviera (D)
13.30 Cos a cos (D)
15.15 Gent del Barri (D)
15.50 Com a casa
16.45 Cagney i Lacey (D)
17.30 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.10 Amor a primera vista
22.15 Jerry Lewis Show

22.45 Wolf
23.45 Telenotícies - Diners
00.15 Tot l'esport

DIMECRES, 4

11.00 Personal i intransferible
11.40 Dallas
13.00 Riviera (D)
13.30 Cos a cos (D)
15.15 Gent del Barri (D)

15.50 Com a casa
16.45 Cagney i Lacey (D)
17.30 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.05 Cinema 3:
«Terror cec»
22.55 Informatiu cinema
23.25 Telenotícies - Diners
23.55 Motor a fons
00.25 Tot l'esport

DIJOUS, 5

11.00 Vida salvatge
11.45 Més enllà del 2000
13.00 Riviera (D)
13.30 Cos a cos (D)
15.15 Gent del Barri (D)
15.50 Com a casa
16.45 Cagney i Lacey (D)
17.30 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.10 El joc del segle
22.40 Actual
23.40 Telenotícies - Diners
00.10 Tot l'esport

DIVENDRES, 6

11.00 Vida salvatge
11.40 Actual
13.00 Riviera (D)

13.30 Cos a cos (D)
15.15 Gent del Barri (D)
15.50 Com a casa
16.45 Cagney i Lacey (D)
17.30 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.10 La vida en un xip
23.50 Telenotícies - Diners
00.20 Pel·lícula: «Aquell moment màgic»

DISSABTE, 7

09.15 Sardanes
09.30 Club super 3
12.30 El joc del segle
14.00 Betes i films
14.30 Telenotícies - El temps
15.00 Bona cuina
15.10 Club Super 3
15.40 Tarda de cine: «El presoner de Zenda» (D)
17.30 El pare Dowling (D)
18.30 Cop de sort
19.30 El famós Teddy Z (D)
19.55 Baby boom (D)
20.30 Telenotícies
20.55 El temps
21.05 Això és massa
22.05 Cine nit: «1941»
22.05 Cinema de mitjanit:
«Club de trobades»

TV
2

DIUMENGE, 1

08.00 Clip clap video
09.00 **SANTA MISSA**
09.45 Faules d'Europa
10.00 Archie i Sabrina
10.30 Cine para todos: «Cuentos de príncipes y princesas»
12.00 Domingo deporte
15.30 Cine paraíso presenta (I):
«Sangre sobre el sol»
17.05 Días de cine
17.45 Cine paraíso presenta
(II): «Todas las mujeres quieren casarse»
19.30 Frecuencia pirata
21.00 L'informatiu
21.15 Las colecciones de la 2:
«Dempsey»
23.00 Estudio estadio
00.00 Off cinema
01.30 Jazz entre amigos

ESPACIS FIXOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:

09.00 TV educativa
10.00 Notícies
10.05 TV educativa
16.25 Redacció a la 2

DILLUNS, 2

08.00 Dibuja - 2
11.00 Tandarra
12.00 Crear i viure
12.30 Menjar bé
13.00 Xafarranxo
13.25 Conta cant
13.30 Atac i gol
14.00 La familia Monster hoy
14.30 Clip clap video
15.00 Cifras y letras
15.30 Documental
16.30 Falcon Crest

17.30 Kate y Allie
18.00 Primera sesión: «La Ronda del placer»
19.30 ACB
20.00 L'informatiu vespre
20.30 Contrapunt
20.45 La barberia
21.15 Aquellos maravillosos años
21.45 Las chicas de hoy en día
22.15 La estrella es... los estudios de la Universal 75°: «Primera Planas»
00.00 Rápido
00.30 Cine club: «Fram»

DIMARTS, 3

08.00 Dibuja - 2
11.00 Tandarra
12.00 Crear i viure
12.30 Menjar bé
13.00 Xafarranxo
13.25 Conta cant
13.30 Mediterrània
14.00 La familia Monster hoy
14.30 Clip clap video
15.00 Cifras y letras
15.30 Documental
16.30 Falcon Crest
17.30 Kate y Allie
18.00 Primera sesión: «No publicable»
19.30 Baloncesto
21.00 L'informatiu
21.15 Punto y aparte
22.15 Llamadas a medianoche
23.15 Escalofríos
00.00 Prisma
00.30 Cine club: «Tres en raya»

DIMECRES, 4

08.00 Dibuja - 2
11.00 Tandarra

12.00 Crear i viure
12.30 Menjar bé
13.00 Xafarranxo
13.25 Conta cant
13.30 Força Barça

14.00 La familia Monster hoy
14.30 Clip clap video
15.00 Cifras y letras
15.30 Documental
16.30 Falcon Crest
17.30 Kate y Allie
18.00 Primera sesión: «La

corista»
19.30 Barcelona olímpica
20.00 L'informatiu Vespere
20.30 Contrapunt
20.45 Neu a la 2
21.15 Economía
21.20 Línea 900
22.15 El supercine de la 2:
«Quo Vadis»
01.30 Cine club: «Olvidar Mozart»

DIJOUS, 5

08.00 Dibuja - 2
11.00 Tandarra
12.00 Crear i viure
12.30 Menjar bé
13.00 Xafarranxo
13.25 Conta cant
13.30 Cara B
14.00 La familia Monster hoy
14.30 Clip clap video
15.00 Cifras y letras
15.30 Documental
16.30 Falcon Crest
17.30 Kate y Allie
18.00 Primera Sesión:
«Caroline Cherie»
19.00 Bicentenario de Mozart
21.00 L'informatiu vespre
21.30 Los Simpson
21.45 Bicentenario de Mozart
23.00 Dijous cinema: «Libertad condicional»
00.30 Cine club: «Dama por un día»

DIVENDRES, 6

08.00 Dibuja - 2
11.00 Tandarra
12.00 Crear i viure
12.30 Menjar bé
13.00 Xafarranxo

13.25 Conta cant
13.30 Alicia
14.00 La familia Monster hoy
14.30 Clip clap video
15.00 Cifras y letras
15.30 Documental
16.30 Primera Sesión: «Cuando los dinosaurios dominaban la tierra»
18.00 Bicentenario de Mozart
19.30 NBA
20.00 L'informatiu vespre
20.30 Contrapunt
20.45 Literal
21.15 Documentos TV
22.15 El mirall:
01.20 Cine club: «El gran Ziegfeld»

DISSABTE, 7

08.00 Secuencias
09.00 España en solfa
10.00 Cine para todos: «Alerta en el cielo»
12.00 N.B.A.
13.30 Atac i gol
14.25 L'apuntador
14.30 L'informatiu
15.00 Va de cine
15.30 Ponte las pilas
16.25 Redacció de la 2
16.30 Sábado deporte
19.30 Redacció de la 2
19.35 Pista de estrellas
20.00 Sala-2
21.45 Devórame otra vez
22.15 L'informatiu
22.30 El show de Steve Allen
23.00 Mozart
00.00 La tabla redonda
01.00 Cine club: «La guerra guacha» - «Oriana»

canal
33

DIUMENGE, 1

13.00 Hoquei patins
14.30 Atletisme
15.00 Gol a gol
15.30 Tennis
18.00 Bàsquet
19.25 Moments olímpics
19.30 Tennis
20.30 L'equalitzador
21.30 Gol a gol
23.45 Sputnik concert
00.45 Informe mundial CNN

ESPACIS FIXOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:

17.15 Gradul's, ara pot

17.45 Universitat oberta
18.10 Victor
18.30 Star Trek
19.20 Cliptoman
20.00 Tot l'esport
21.30 Les notícies amb Josep Cuní
22.00 El temps-Diners
21.25 Mil paraules

DILLUNS, 2

19.25 Basquetmania
19.55 Moments olímpics
20.20 Sputnik TV
20.55 Gent del barri
22.15 Versió directa

23.10 Segle XX
00.10 Jazz & Co

DIMARTS, 3

19.25 Basquetmania internacional
20.20 Sputnik TV
20.45 Sorteig Super 10
20.55 Gent del barri
22.15 Teatre: «Design»
22.15 Cadència

DIMECRES, 4

19.25 Motor a fons
20.20 Sputnik TV
20.45 Sorteig Lotto 6/49
20.55 Gent del barri

22.15 60 minuts
23.15 Canal 34:

DIJOUS, 5

19.25 Esports show
20.30 Bàsquet
22.15 Informatiu cinema
22.45 Fila 33: «Dublinesos»

DIVENDRES, 6

17.45 Tennis
20.20 Sputnik TV
20.50 Gent del barri
22.15 Els intocables
23.05 Tres catorze setze
23.50 La vida de Mozart

DISSABTE, 7

13.15 **SIGNES DELS TEMPS**
14.00 Cadència
15.00 Vibria
15.15 Personal i intransferible
16.00 Futbol anglès
17.55 Moments olímpics
18.00 Futbol
19.45 Moments olímpics
20.00 Futbol
21.50 Esports al 33
22.05 Telenotícies
22.30 Thalassa
23.10 Més enllà del 2000
24.00 Mozart: una vida per la música

TV
1

DIMENGE, 1
08.00 Informe semanal
09.00 **TIEMPO DE CREER**
09.15 Concierto
10.00 **EL DIA DEL SEÑOR - SANTA MISA**
11.00 **PUEBLO DE DIOS**
11.30 Campo y mar
12.00 135 escons
12.30 Un, dos, tres...
14.35 Dibujos animados
15.00 Telediario-1
15.35 El retorno d'Artacán
16.00 Sesión de tarde: «Tres vidas errantes»
18.15 Los cuentos de Alf
18.40 Colegio Degrassi
19.35 Juego de niños
19.35 Pobre niña rica
20.30 Telediario-2
21.05 Juzgado de guardia
21.35 Domingo cine: «Fuga sinn fin»
23.15 No tan bestias
23.20 Valentina
23.50 Avance Telediario
23.55 En canoa del Amazonas al Caribe
00.25 Arte y artistas flamencos
00.55 Música N.A.

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
07.35 Informativos en inglés
08.00 Avance telediario
08.05 Cada mañana
09.00 Avance telediario
12.55 Avance telediario
13.00 Teleuna
14.00 L'Informatiu migdia
15.00 Telediario-1
17.30 Avance Telediario
20.30 Telediario-2

DILLUNS, 2
09.05 Sesión matinal
10.25 De par en par
12.10 Amor prohibido
13.30 Belleza i poder
14.30 No te rias que es peor
15.35 Rubi
16.25 Pasa la vida
17.35 Más vale prevenir
18.00 Juega con nosotros
19.30 Novato y veterano
21.05 El precio justo
22.35 La piovra
23.50 En portada
00.20 Diario noche
00.40 Punto de vista
00.50 Acervo

DIMARTS, 3
09.05 Sesión matinal
10.25 De par en par
12.10 Amor prohibido
13.30 Belleza i poder
14.30 No te rias que es peor
15.35 Rubi
16.25 Pasa la vida
17.35 Tendido cero
18.00 Juega con nosotros
19.30 Novato y veterano
21.05 Los vídeos de primera
21.40 Sesión de noche. El humor de Paco Martínez Soria
23.20 A debate
00.20 Diario noche
00.40 Punto de vista
00.50 Semejanzas
01.50 **TESTIMONIO**

DIMECRES, 4
09.05 Sesión matinal
10.25 De par en par
12.10 Amor prohibido
13.30 Belleza i poder
14.30 No te rias que es peor
15.35 Rubi
16.25 Pasa la vida
17.35 La última frontera
18.00 Juega con nosotros

19.30 Novatos y veteranos
21.00 Noche de Humor: «Taller mecánico» - «Las chicas de oro»
22.05 Réquiem por Granada
23.00 Grandes relatos
23.50 Diario noche
00.20 Punto de vista
00.30 Caja de música

DIJOUS, 5
09.05 Sesión matinal
10.25 De par en par
12.10 Amor prohibido
13.30 Belleza i poder
14.30 No te rias que es peor
15.35 Rubi
16.25 Pasa la vida
17.35 Llave en mano
18.00 Juega con nosotros
19.30 Novatos y veteranos
21.05 Primero izquierda
22.15 El primi-juego
22.30 Estrenos TV
01.05 Diario noche
01.25 Punto de vista

DIVENDRES, 6
09.05 Sesión matinal
10.25 De par en par
12.10 Amor prohibido

13.30 Belleza i poder
14.30 No te rias que es peor
15.35 Rubi
16.25 Pasa la vida
17.35 Seguridad en marcha
18.00 Juega con nosotros
19.30 Novatos y veteranos
21.05 Un, dos, tres...
23.30 La pasión de Gabriel
00.30 Diario noche
00.55 Alucine

DISSABTE, 7
08.00 Caja de música
09.00 **ULTIMAS PREGUNTAS**
09.30 Concierto del Sábado
11.00 3, 2, 1, contacto
11.30 Juega con nosotros
13.00 Encuentro juvenil con Banesto
14.00 Rockopop
15.00 Telediario-1
15.35 Dibujos animados
16.00 Sesión de tarde «El Western»
17.35 Club Disney
19.35 El tiempo es oro
20.30 Telediario-2
21.05 Informe semanal
22.00 Sábado cine

antena
3

DIMENGE, 1
06.00 Oh video
06.30 Centímetros cúbicos
07.15 3 de A3
08.00 El gordo
09.33 La guardería del domingo
11.00 Fútbol sala
12.30 Peyton Place
13.15 Polvo de estrellas (I): «El hombre que pudo reinar»
15.00 Noticias
15.30 El programa de Hermida
18.00 Polvo de estrellas (II): «La conquista del Oeste»
20.03 La familia Newton
20.30 Noticias
21.00 El gordo
22.30 Noticias
22.35 Noche de lobos: «Frankenstein creó a la mujer»
00.30 Noticias del deporte
00.45 El programa de Hermida

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
06.45 Noticias
07.30 Aula-3

08.00 Noticias de economía
08.15 La guardería
09.30 Tan contentos
09.45 La salud
10.00 El oro y el barro
12.03 Santa Barbara
13.03 Bonanza
14.03 Noticias religiosas
14.30 Cosas de casa
15.00 Noticias
15.30 Leonela
18.00 Teletienda

18.10 La merienda
19.40 La ruleta de la fortuna
20.30 Noticias

DILLUNS, 2
07.00 Los protectores
16.30 Telecine: «El americano»
18.30 Salvados por la campana
21.00 El equipo «A»
22.01 La película del lunes: «Esta es nuestra tierra»
00.30 Diamantes
01.30 Hospital general
02.15 Pasarela
03.00 Aula - 3

MARTES, 3
07.00 La llamada del oeste
16.30 Telecine: «Negocios del corazón»
18.30 Un hombre de familia
21.00 El coche fantástico
22.01 La película del martes: «Esta es nuestra tierra»
00.00 Mancuso
01.00 Hospital general
01.45 Pasarela
02.30 Aula - 3

DIMECRES, 4
07.00 La periodista atrevida
16.30 Telecine: «El gato y el ladrón»
18.30 Superforce
21.00 Los invasores
22.00 Cine
00.15 En el calor de la noche
01.15 Hospital general
02.00 Pasarela
02.45 Aula - 3

DIJOUS, 5
07.00 La llamada del Oeste
16.30 Telecine: «De profesión, polígamo»
18.30 Salvados por la campana
21.00 Cinturón negro
22.01 Farmacia de guardia
22.30 De tú a tú
00.15 Lou Grant
01.15 Escuela de periodismo
02.00 Pasarela
02.45 Aula - 3

DIVENDRES, 6
07.00 Dos chicas de altura
16.30 Telecine: «Puños fuera»
18.30 El príncipe Bel Aire

21.00 Nuevos policías
22.03 La clave
02.30 Cine madrugada: «Operación embajada»

DISSABTE, 7
07.00 La llamada del oeste
07.30 Aula 3. Sala de concierto
08.00 De tú a tú
09.33 La guardería del sábado
11.00 Furia
11.20 Polvo de estrellas (I): «Loco, loco Kung fu»
13.03 Centímetros cúbicos
14.03 Noticias regionales
14.30 Los héroes de Hogan
15.00 Noticias
15.30 El programa de Hermida
18.00 Polvo de estrellas (II): «Entre dos pasiones»
20.03 Chicas con clase
20.30 Noticias
21.00 3 de A3
22.03 Polvo de estrellas (III): «Unos policías violentos»
00.00 «Feroz»
01.30 «Intimidades de un separado»
03.00 El programa de Hermida

tele
5

DIMENGE, 1
07.20 Entre hoy y mañana
08.00 Superguay del domingo
10.30 Pressing catch
11.00 Arco iris
11.30 La 5ª Marcha
12.00 El Sheriff chiflado
13.05 ¡Que pasada!
13.45 Helicóptero
15.00 Humor amarillo
15.30 Cine fiesta: «Duelo en el barro»
17.15 Que gente tan divertida
17.50 Tutti frutti
19.00 ¡Vivan los novios!
19.30 Sensación de vivir
20.30 Misterio para tres
21.30 Vip noche
24.00 Entre hoy y mañana
24.40 Colombo
02.50 ¡Que pasada!

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
07.15 Entre hoy y mañana
07.55 Desayuna con alegría
09.20 «María, María»
10.05 Vacaciones en el mar
12.55 Entre platos anda el juego
13.25 Hoy
13.30 «...A mediodía alegría»
14.00 Enredos de familia
14.30 «Inés Duarte, secretaria»
16.30 Vientre de alquiler
17.20 Super Guay
19.00 Vip Guay
19.30 ¿Hablando se entiende la basca?
20.00 Hoy
20.05 Su media naranja
20.45 Telecupón
21.00 Manuel

DILLUNS, 2
11.00 Cine corazón:
15.30 Remington Steele
22.00 Gran pantalla T.V.
23.45 Entre hoy y mañana
24.25 ¿Hablando se entiende la gente?
01.40 Arco iris
02.10 El inspector Derrick

DIMARTS, 3
11.00 Cine corazón:
15.30 Remington Steele
22.00 Gran pantalla T.V.:
23.50 Entre hoy y mañana
24.30 ¿Hablando se entiende la gente?
01.30 Las chicas con las chicas
02.00 El inspector Derrick

DIMECRES, 4
11.00 Cine corazón:
15.30 Remington Steele
22.00 Cine 5 estrellas:
24.20 Entre hoy y mañana
01.00 Fútbolísimo
02.50 El inspector Derrick

DIJOUS, 5

11.00 Cine corazón:
15.30 Remington Steele
22.00 Tutti frutti
23.30 ¡Que gente tan divertida!
24.00 Entre hoy y mañana
24.40 Noche de miedo:
02.15 ¿Hablando se entiende la basca?

DIVENDRES, 6
11.00 Cine corazón:
15.30 Remington Steele
22.00 Silencio, se rie:
23.45 Entre hoy y mañana
00.25 ¿Hablando se entiende la gente?

DISSABTE, 7
07.20 Entre hoy y mañana
08.00 «Superguay sábado»
10.30 Las chicas con las chicas
11.00 Humor amarillo
11.30 Pressing catch
12.05 El sheriff chiflado
13.00 Telecinco, ¿Digame?
15.00 Campeones
15.30 Cine fiesta:
17.30 Vacaciones en el mar
18.35 Hotel
19.00 Vivan los novios
19.30 ¿Hablando se entiende la basca?
20.00 Inés Duarte, secretaria
21.00 Programa por determinar
22.05 Humor cinco estrellas
24.00 Entre hoy y mañana
24.30 Pressing boxeo
01.30 Vip noche

COMENTARI TV

TV i serveis informatius

M'ha cridat l'atenció el fet que el darrer cap de setmana en més d'un canal de TV s'ha parlat del tema de l'Eutanàsia.

Estem en una societat en què l'home és el centre: envers ell gira tot, els seus drets, les seves vivències personals, la seva individualitat. I com a conseqüència d'això a vegades s'exalcen uns suposats valors humans per damunt de tot. Per damunt del bé comú i fins i tot del bé de la pròpia persona.

Jo no sé què entenen els catalans per Eutanàsia, perquè el 75% estiguin d'acord què "els malalts tenen el dret de ser ajudats a morir dignament si tan sols els queden sis mesos de vida i expressen aquest desig". No sé si pensar que aquesta va ser una dada informativa o desinformativa.

En tot cas, sempre abans de firmar un paper, recordeu-vos de llegir la lletra menuda...

■ Mercè Pérez i Lorda

Telespectadors Associats de Catalunya
Plató 14, entl. 2ª - Tel: 200 13 39 - 08021 BARCELONA

Petits anuncis

VARIS

NECESSITO ajuda econòmica, pòdeu fer-ho al meu c/c de la Caixa d'Estalvis Laetana n. 3300011434. Un minusvàlid malalt espera molt de la vostra caritat cristiana

VDA. Catòlica desitja relació fins seriosos amb Sr. 50-55 anys catòlic nivell sòcio-cultural mitjà alt. Apart. correus 23422. 08080 Barcelona.

SRTA. desitjaria trobar residència religiosa per a residir. Pensió completa. Tel. 301 1446 de 9 a 10 matins. Srt. Teresa

SRA. amb informes s'ofereix com a companyia a persona gran caps de setmana. Truqueu a partir 21 h. o deixeu l'encàrrec en el contestador. Tel. 454 56 34

RESIDÈNCIA 3ª EDAT. C/ Alt de Gironella, 44 Barcelona. Torre amb les comoditats i serveis necessaris per a la gent gran: sala d'estar espaiosa, ascensor, calefacció, menjars adequats, jardí i metge. Tel. 202 04 50

NOIA 36 anys desitja conèixer jove solter amb fins matrimonials que visqui a Barcelona. Tel 236 43 40 de 22.30 a 24 h. M.ª Lluïsa

S'OFEREIX Sr. culte 50 anys do de gents per a treballs auxiliars d'oficina i preferiblement botiga. Experiència, seriositat i referències. Truqueu al Tel. 212 54 75 de 2 a 5 i de 21 a 24

SRTA. 39 anys catòlica, practicant desitjaria conèixer jove de 39-41 anys d'iguals característiques, fins seriosos. Llista de Correus 08540 Centelles.

S'OFEREIX Sra. 43 anys per atendre i acompanyar persona sola anciana o malalta, tardes. Experiència i seriositat, amb referències. Tel. 212 54 75

NOVA RESIDÈNCIA 3ª EDAT: assistència med. sanitària. Ambient familiar, hab. individual i col·lectiva. Vista excel·lent, preus raonables. Tel. 418 80 76

SKI noi 33 anys voldria persones per esquiar a partir del 27-12. Tel. 334 21 88 de 9 a 13 i de 15 a 17 h.

VENDA cadells Mastí dels Pirineus. Tel. 847 53 59. Baltasar

RESIDÈNCIA gossos Montseny. Tel. 847 53 59

SOLTER 35 anys situat desitja conèixer noia per a fins seriosos. Escriure apartat n. 311 de 43200 Reus

VENDES

TEAS

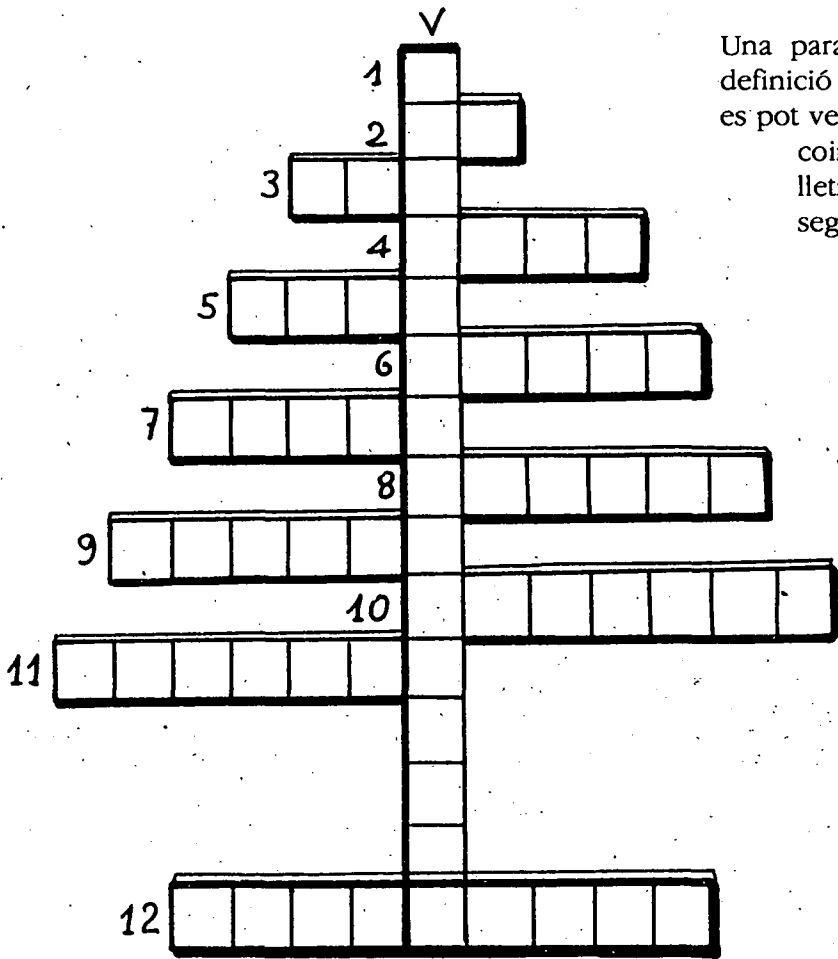
Taller escola d'Arts
Sumptuàries
Centre d'Educació especial
Dedicat a disminuïts
psíquics
A partir dels setze anys
Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapís i estora
Cultura General
Recuperació Física-Logopèdia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric
i psicològic
Informació: 215 69 77
de 12 a 14 hores

Passatemps

31

ENCREUATS

per Rosa Collell

L'AVET

Una paraula vertical, segons la definició i a dreta i esquerra, com es pot veure en el dibuix han de coincidir els mots amb la lletra de la vertical també segons la definició.

LA VERTICAL: Amb desesperació.-
1- Cinc-cents.-
2- Preposició.-
3- Òscul.-
4- Nom d'home.-
5- Empresonat.-
6- Persona que escriu poesies.-

7- Número ordinal.-
8- Acció de repudiar.-
9- Unitat monetària de Grècia.-
10- Acte de penitència que consisteix a menjar poc certs dies.-
11- Cert espai de temps.-
12- Suplicarà.-

Solució

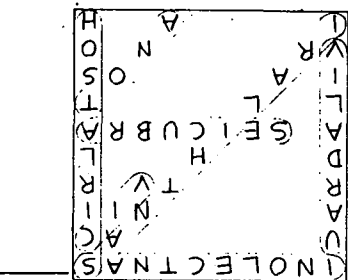
12- Impetrarà.-
11- Setmana.-
10- Dejunar.-
9- Dracma.-
8- Repudi.-
7- Doze.-
6- Poeta.-
5- Pres.-
4- Elol.-
3- Bes.-
2- En.-
1- D.-
Desesperadament.-
La vertical:

SOPA DE LLETRES

per Montserrat Albert

SI HAS ESTIUEJAT PEL
MONTSENY RECORDARÀS
AQUESTS 7 BONICS LLOCS

INOLECTNAS
UAILLBLSAC
AHSUCOINII
RXYIASTVXR
DIASCHSLAL
APSEICUBRA
LFHLALSOLT
IIALOLASOS
VRYIARONIO
IOHALIASMH

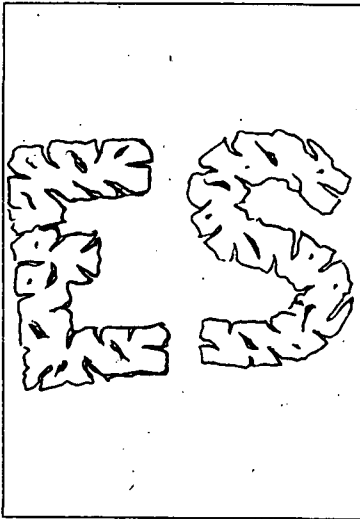

Sant Celoni - Hostalric - Tona
Arbúcies - Sant Hilari - Vic
Viladrau

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

PER QUÈ NO ET POSES
L'ABRIC?

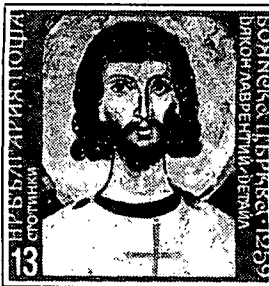

Solució al 635

PERQUÈ S'HA PARTIT
PEL MIG

FILATÈLIA

per Enric Graupera

SANT LLORENÇ,
diaca i màrtir

És el Sant que ens mostra aquest segell de Bulgària de l'any 1973, pintura d'un mural del monestir de Bojana. Sant Llorenç, com a primer diaca del papa Sixte II, era a Roma, l'encarregat d'administrar els béns de la comunitat i d'atendre els pobres. Durant la persecució de Valerià fou detingut juntament amb el Papa i altres diaques. Refusà lliurar als seus perseguidors els béns que administrava, i el 10 d'agost del 258, assolí la glòria del martiri essent cremat. La celebració de la seva festivitat s'estengué a tota l'Església.

ESCACS

per Jaume Mora

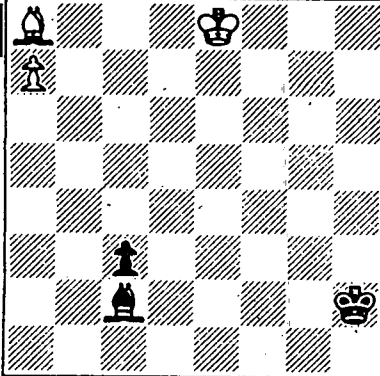
DIAGRAMA 405

Blanques juguen i guanyen

Us veig amb l'alfil a la mà, sense saber què fer-ne, on posar-lo. Sens dubte deixeu-lo a la casella més agressiva, la que pot dur al mat en dues. Ara ja ho teniu clar.

Solució al diagrama 404

1...g6-g5, 2 Af6xg5 Rc4-d3, 3 Ag5-f6 Rd3-e4, 4 g4-g5 Re4-f5, 5 Rb2xb3 a2-a1=D taules.

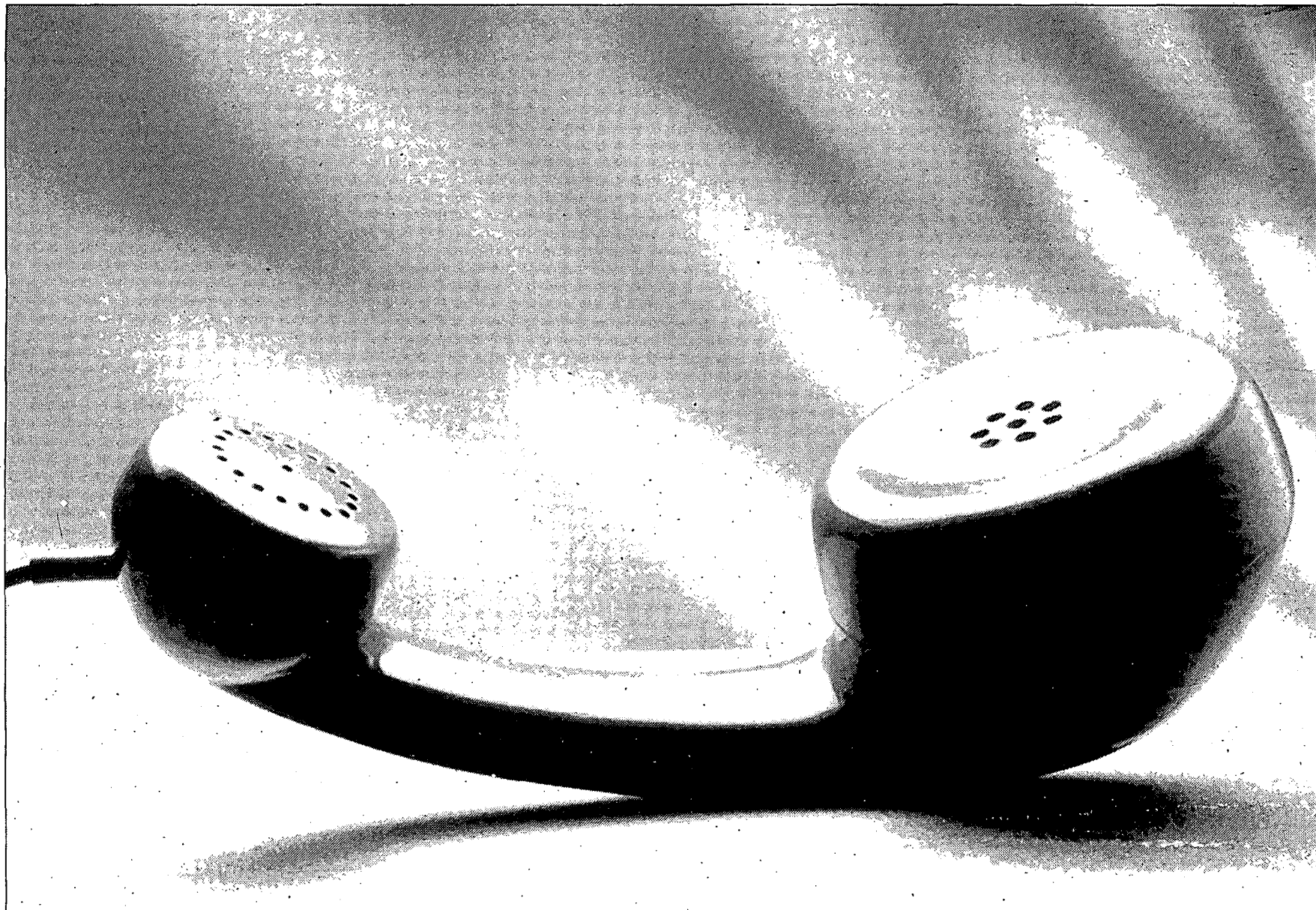

FAX
Catalunya Cristiana

215 28 05

GENERALITAT DE CATALUNYA

AQUEST TELÈFON SAP ESCOLTAR

Qualsevol dubte, avís, idea o suggeriment sobre el món dels infants, serà escoltat.

Perquè el Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya posa a la seva disposició el **Telèfon de la Infància**.

Un telèfon important, per als nostres nens, que sabrà informar, atendre i ajudar a solucionar tots els temes

que afectin directament aquells qui seran el futur de Catalunya. Una sola trucada al **900 300 100** posarà en moviment tot un grup d'especialistes en saber escoltar i respondre.

Departament de Benestar Social

Amb la col·laboració de la Federació de Municipis de Catalunya
i l'Associació Catalana de Municipis.

PER AJUDAR

ELS NOSTRES NENS

SOM 6 MILIONS

Suplement infantil de Catalunya Cristiana

N.º 593

La cançó de la iaia

Quan era més petit del que ara sóc, recordo que la iaia Roser cantava moltes vegades aquesta cançó:

*La Mare de Déu quan era xiqueta
anava a costura a prendre de lletra:
Si les papallones la veien passar
fent-li de corona voltaven son cap.*

Era més llarga eh!, però ara no en sé més. Des d'aleshores, quan penso en la Mare de Déu, la veig com una nena de la nostra edat, anant cap a l'escola amb el farcellet dels seus llibres i labors.

Mn. Josep, que sempre diu que em convé tocar de peus a terra, em digué que, en aquell temps, encara no s'havien inventat els llibres, i que els nois i noies de la meua edat tampoc no anaven a escola. Els pares els ensenyaven de vivaveu tot allò que ells sabien.

—Mare, el senyor que va fer aquesta cançó, per què ho deia, doncs, que la Mare de Déu, quan era petita anava escola.

—Home, això és una poesia, i els poetes no fan història, diuen les coses a la seva manera.

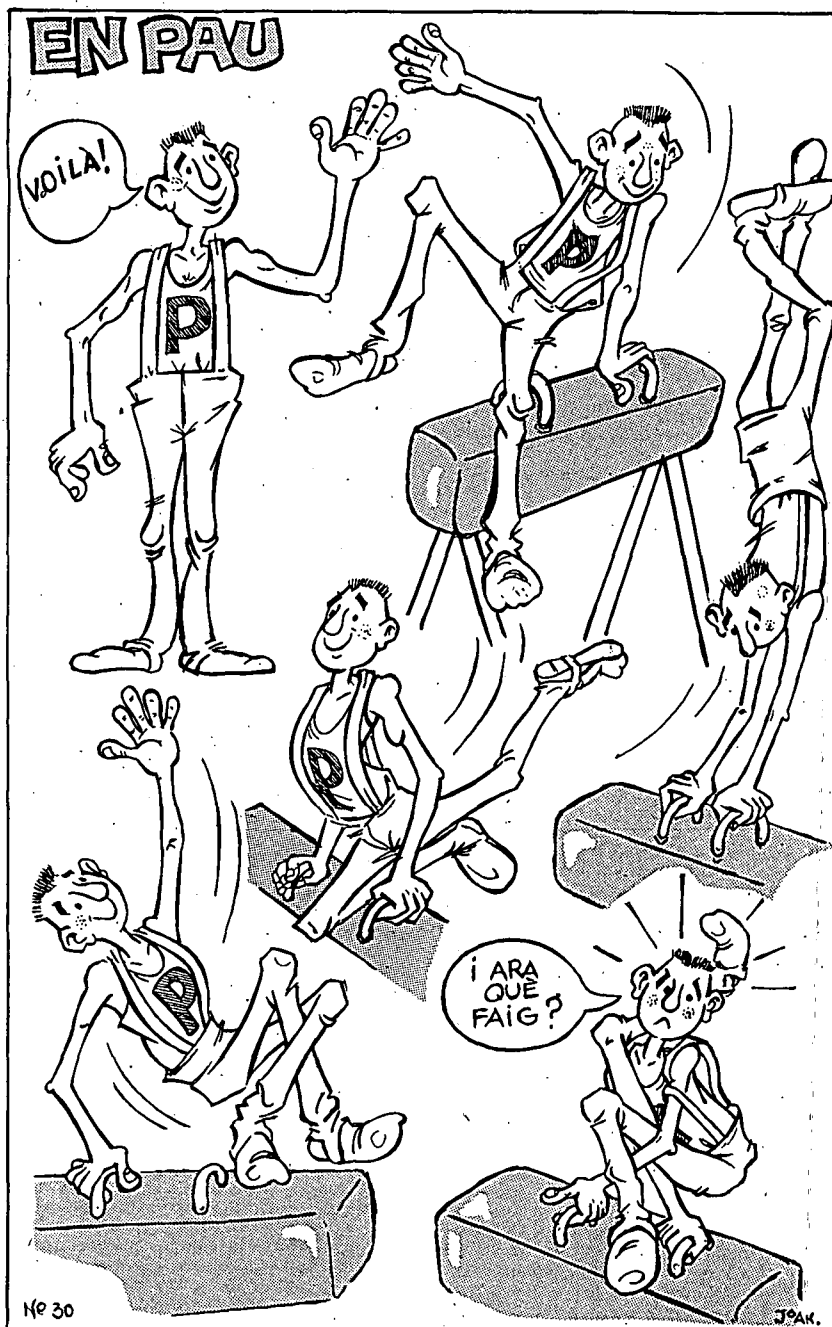
—Doncs, què volia dir?

—Segurament volia dir que la Mare de Déu era una noia del poble com totes les altres. Devia fer moltes preguntes als seus pares per aprendre força coses.

—I, de papallones, què?

—És també poesia. Com que la Verge Maria havia de ser la Mare de Jesús, des del primer instant de la seva vida, Déu Nostre Senyor la va omplir del seu amor i de la seva gràcia. I, vés a saber, si els ocells i les papallones... quan la veien passar, endevinaven les meravelles que Déu havia fet en ella.

—Mare, jo me l'estimo la Mare de Déu, saps? Només penso que quan van agafar i matar el seu Fill, devia patir molt, oi? Però jo me l'estimo i li reso. Quan ho faig, no sé perquè, estic content.

Nº 30

L'Eixerit

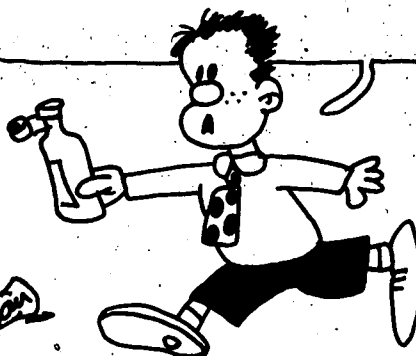
Avet Set esllips per a nenes i nens

EN PITU CALSAPEU

HE DE COMPRAR UNA AMPOLLA
DE TARONJADA PER BERENAR
TOTA LA COLLA A CASA D'EN
QUIM I HAIG DE PORTAR
EL CASC BUIT
PERQUÈ L'ABONIN.

... I HE D'ANAR RÀPID.
EN DIUMENGE LES BOTI-
GUES TANQUEN AVIAT.

AIXÍ... DONCS... HAVIA DE
COMPRAR UN CASC BUIT I
QUE M'ABONESSIN UNA TA-
RONJADA DE LA CASA
D'EN QUIM.

VAJA... POTSER HAVIA DE
COMPRAR UN QUIM PER-
QUÈ M'ABONESSIN UNA
CASA PLENA
DE TARONJADES...

O HAVIA DE COMPRAR
UNA CASA PERQUÈ M'ABO-
NESSIN UN QUIM QUE
EG BEU TOTES LES TA-
RONJADES I LLENÇA ELS
CASCOS...

EM SEMBLA QUE SERÀ
MILLOR QUE TORNI A
VEURE QUIN ERA
L'ENCÀRREC...

GALI

JOAN LLONGUERAS I BADIA

Mestre Llongueras nasqué a Barcelona el 1880. Fou per damunt de tot un músic. La música i el ritme foren sempre la seva preocupació i el motor de la seva activitat. Si us parlo d'ell, però, en aquesta sèrie de semblances és perquè dedicà la seva vida a l'educació dels nois i les noies a través de la música. El 1906 conegué el mètode de formació pel ritme del gran pedagog suís Jacques Dalcroze. Adaptà les seves "cançons amb gestos" i n'escriví i compongué de pròpies que va publicar amb els títols de "Cançons amb gestos i rondes d'infants" i "Cançons i jocs d'infants".

Organitzà cursos per als mestres per explicar el seu mètode pedagògic i fundà l'Institut Català de Rítmica i Plàstica, que va ubicar en el Palau de la Música, seu de l'Orfeó Català, del qual era cantaire.

L'Institut Català de Rítmica i Plàstica va desaparèixer com tantes altres institucions nostrades després de la guerra civil, però com moltes d'aquestes iniciatives i realitzacions va jugar el seu paper en la tasca de fer país i fer bons catalans.

Busquem l'evangelí del diumenge: Evangelí segons Sant Lluc, capítol 1, versets del 26 al 38 (Lc 1:26-38).

Reflexionem: 1. L'evangelí d'avui és l'evangelí de l'Anunciació de l'àngel a la Verge Maria, escollida per Déu per a ser Mare de seu Fill en fer-se Home. L'àngel la saluda amb les primeres paraules de l'Avemària. El missatge que li dona és que Déu l'ha escollida per ser Mare de Jesús, Fill de l'Altíssim, que serà rei del nou Israel —la Humanitat sencera— i que el seu regne serà etern. Jesús, ara vivent i ressuscitat, regna per sempre.

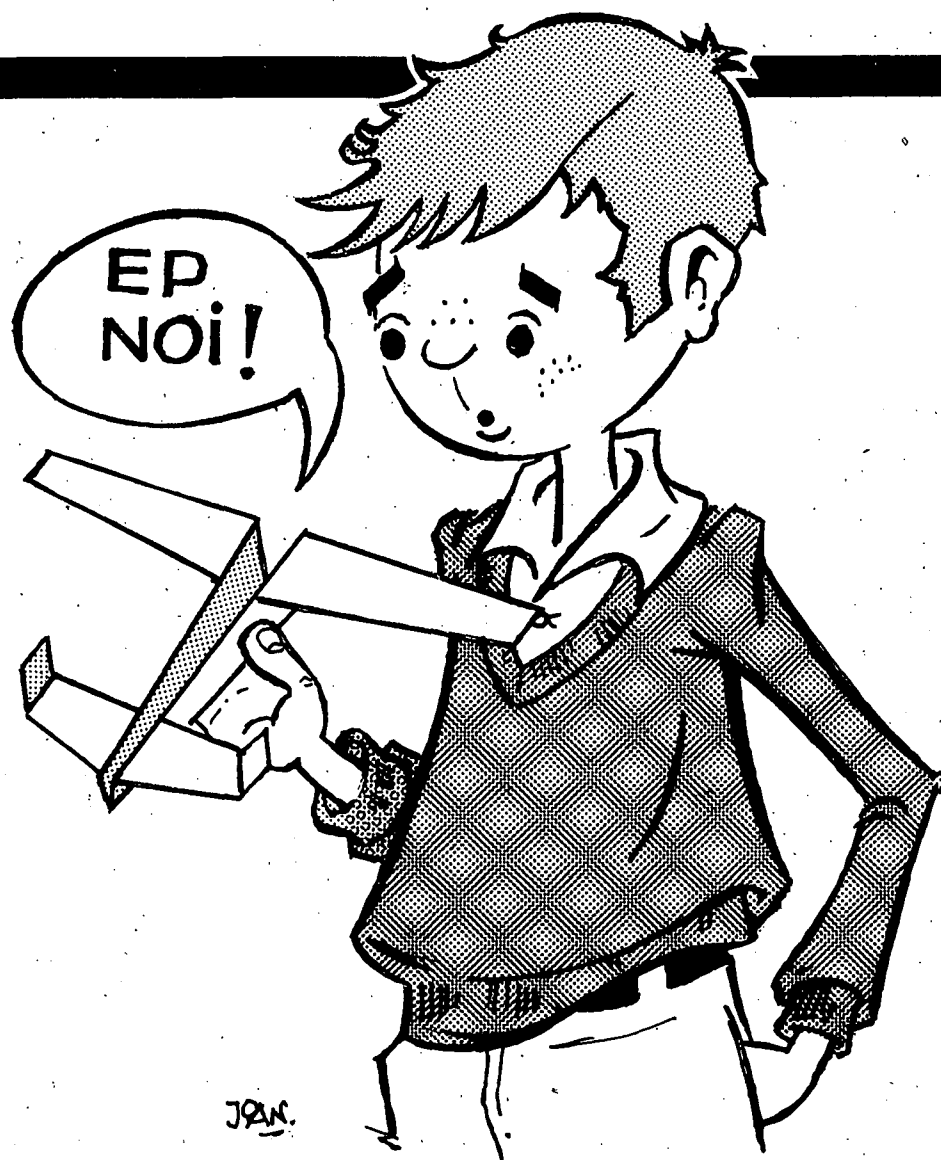
2. L'àngel li diu també que, el fet de l'Encarnació del Fill de Déu en fer-se home, no és pas obra d'home, sinó una acció lliure i gratuïta de Déu, fruit de l'Esperit de Déu, que farà possible que en el si de Maria sigui engendrat, prenent una naturalesa humana com la nostra. Mai per obra de cap parella humana, no hauria estat possible que el Fill de Déu es fes home.

Maria, amb el cor ple d'amor al Senyor, acull, plena de goig, el missatge i la voluntat de Déu, i amorosament dona el seu "sí" perquè s'acompleixi en ella el misteri de l'Encarnació del Fill de Déu. Ella, "Immaculada", perquè la gràcia de Déu l'havia alliberada de tota ombra de pecat —Déu podia fer-ho, volgué fer-ho i ho féu— serà la mare amorosíssima que donarà el Fill de Déu al món.

■ El mossèn

JESÚS ENS PARLA

Avet Set esllips per a nenes i nens

El petit avió de paper

Vet aquí que una vegada, temps era temps, en un poblet llunyà, qui sap on para, hi vivia un entremaliat vailet que es deia Ignasi. L'ignasi tenia set anys i tot just en feia dos que anava a escola. Però això no li agradava gens ni mica.

Sempre que era a classe, l'ignasi passava l'estona fent avionets de paper. N'era tot un expert, en feia de totes mides i de tots models. I tots volaven o planejaven d'allò més bé.

Heus aquí que una tarda, mentre era a la seva habitació fent els

deures, l'ignasi, que s'avorria més que una òliba, va posar-se a fer un avionet de paper. Era un model clàssic i el va fer molt ràpid. I el va llançar a l'aire...

—Au! Quina patacada! Abans de deixar-me anar, m'hauries d'haver comprovat el tren d'aterratge!

L'ignasi s'havia quedat bocabadat, no podia sortir de la seva sorpresa.

—Ep, noi! Que potser no em sents? Si més no, podries recollir-me i mirar si tot va a l'hora, no trobes?

—Però, però, que és l'avió el que parla? —va dir l'ignasi, tot atabalat.

—Que potser hi ha algú més aquí, babau?!

L'ignasi, encara sense reaccionar, va collir l'avió i va mirar-se'l i remirar-se'l per tots cantons. L'avió va demanar-li algunes millores, que l'ignasi va fer sense grans problemes. I a poc a poc, tots dos van fer-se d'allò més amics. I a partir de llavors, l'ignasi no va necessitar fer mai més avionets de paper, amb el "Ferran" ja en va tenir ben bé prou.

Avet Set — Avet Set —

-Fer un àpat a la vora del riu és una cosa

fantastica - din Celest allargant un

a Babar: Flora, has repartit els tovallons?

-Pom, dona'm el -s'impacienta Zèfir-;

si no vobis que el torni a fer pessigolles.

-Sssst! Que la fugirà, si fem tant soroll

-cunscineja Antur- É's curiós, com va nedant

d'esquena, amb el damunt la panxa.

-És ben bé l'hora de dinar -observa Alexander:-

Mireu qui ve ara! Furient com un llamp,

el es caluroso al río!

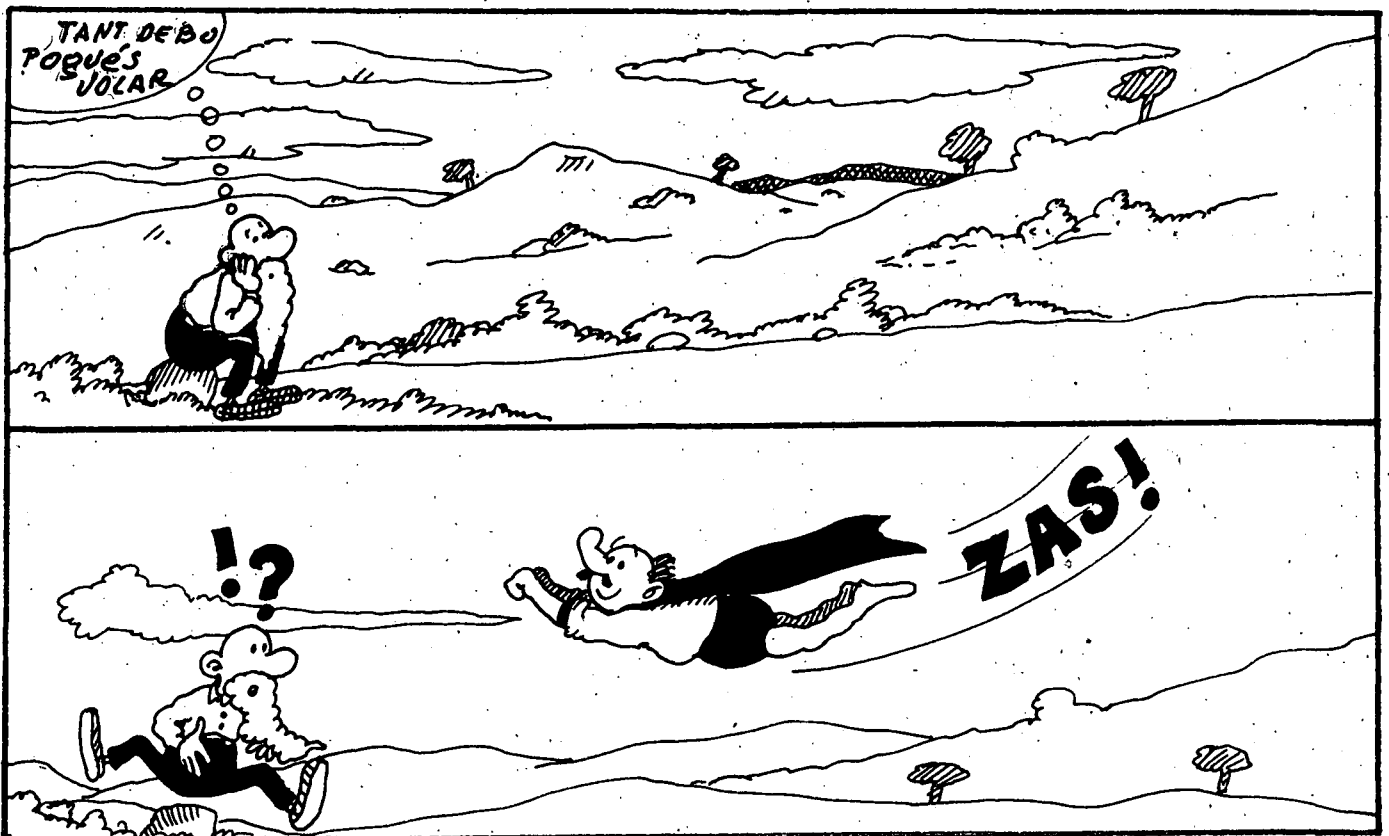
BABAR TORNA DE LA MA D'EDICIONS BEASCOA

La Baldufa

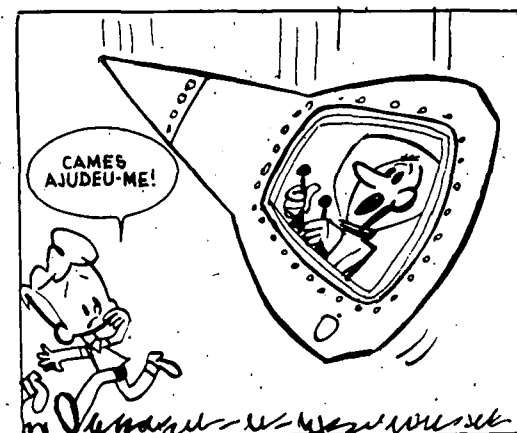
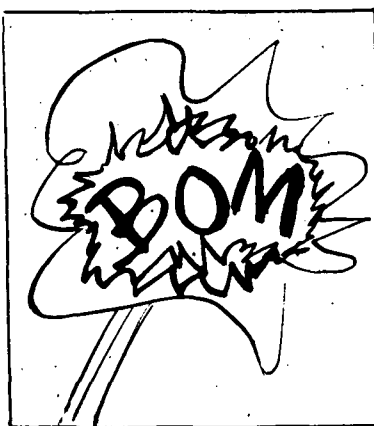
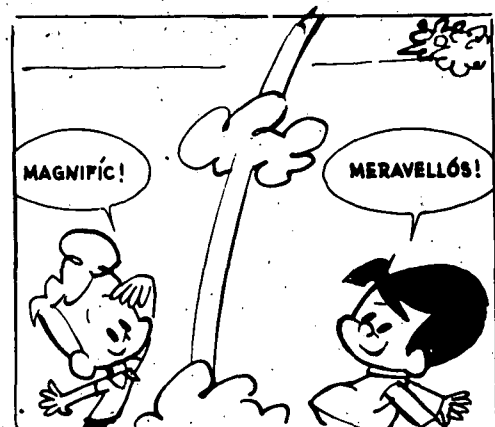
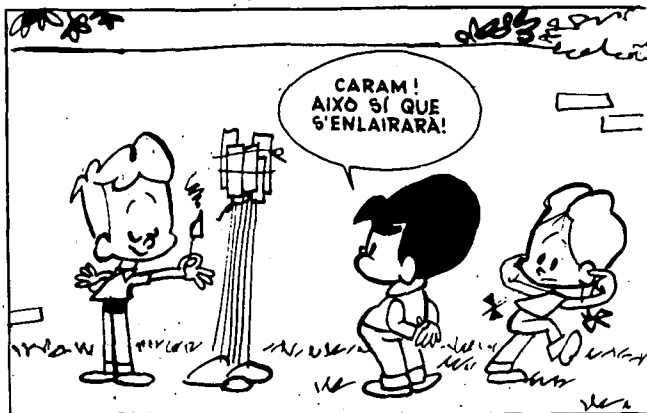
PER MONTSERRAT VENDRELL

EN BADOSA I EN BASORA

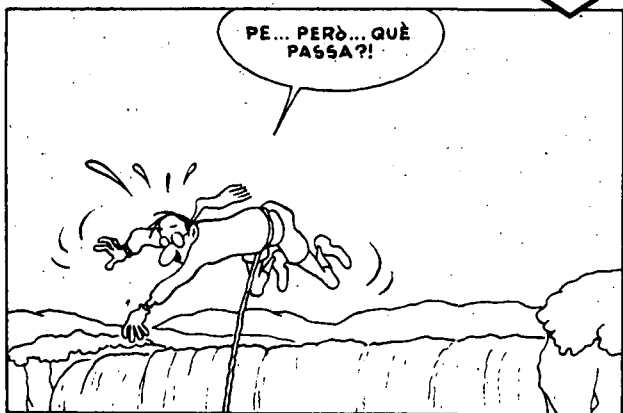
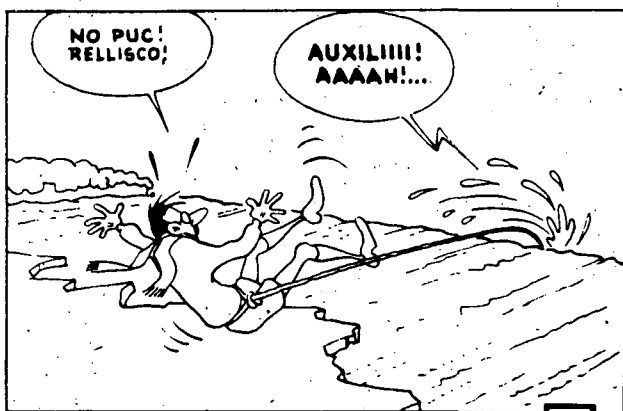
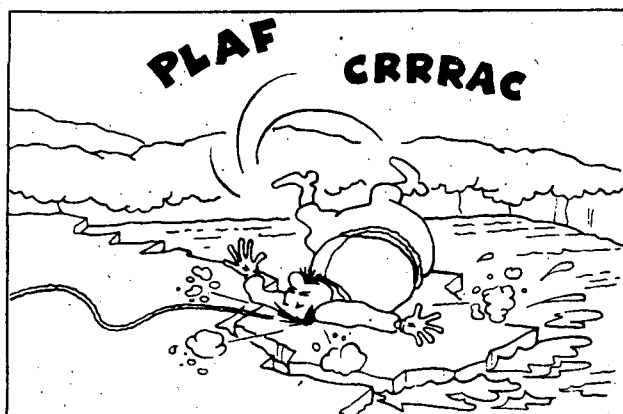
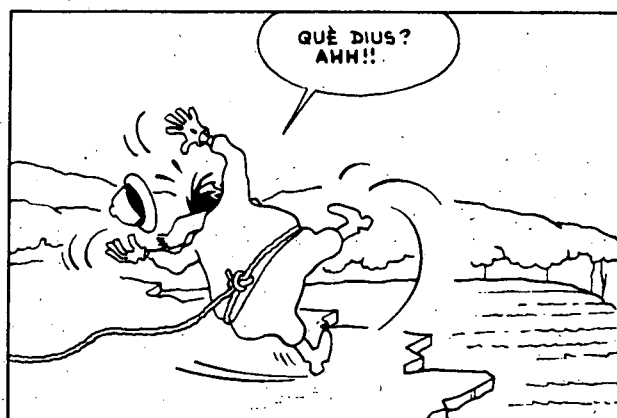
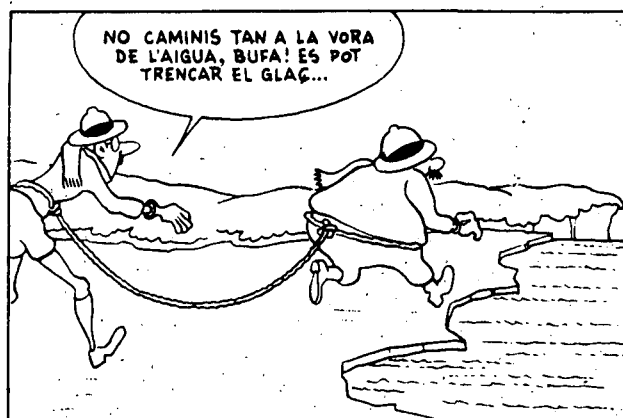

EN QUIMET TRAPELLA

EN BUFA I EN PUMPUM

per M. A. Sayrach

© M. A. SAYRACH

M. A. SAYRACH

Avet Set — Avet Set —

LITÚRGIA - CULTURA

SUPLEMENT DE CATALUNYA CRISTIANA

Nº 33

Cada dia és festa

CALENDARI

L'ESGLÉSIA CELEBRA

Diumenge, 1 de desembre. I d'Advent. Sts Eloi; Nahum, prof. Stes. Càndida i Natàlia, mrs.

El sol surt a les 6.57 i es pon a les 4.23 —hora solar—.

Dilluns, 2 de desembre. Sta. Bibiana, vg. mr.; Elisa, vg. i St. Cromaci, b.

Dimarts, 3 de desembre. Sts. Francesc Xavier, S.J.; Sofronies, prof. i Cassià, mr.

Dimecres, 4 de desembre. St. Joan Damascè, pvre. Stes. Bàrbara i Ada, vgs.

Festa major a Cercs, Torres de Segre i Vallfogona de Riucorb.

Dijous, 5 de desembre. Sts. Sabas, ab.; Dalmau, b. mr. i Sta. Cristina, mr.

Divendres, 6 de desembre. Sts. Nicolau de Bari, b.; Majòric, mr. i Sta. Asela, vg.

Festa major a Malgrat, Martinet i Montellà.

Dissabte, 7 de desembre. Sts Ambrós, b. dr.; Agatò, mr. i Sta. Fara, ab.

1 de desembre. Diumenge I d'Advent. Lectures: Primera Jr 33:14-16; Salm 24; segona 1 Te 3:12-4:2; tercera Lc 21:25-28.34-36.

2 de desembre. Dilluns de la I setmana d'Advent. Lectures: Primera Is 2:1-5; Salm 121; segona Mt 8:5-11.

3 de desembre. Dimarts de la I setmana d'Advent. Lectures: Primera Is 11:1-10; Salm 71; segona Lc 10:21-24.

4 de desembre. Dimecres de la I setmana d'Advent. Lectures: Primera Is 25:6-10a; Salm 22; segona Mt 15:29-37.

5 de desembre. Dijous de la setmana I d'Advent. Lectures: Primera Is 26:1-6; Salm 117; segona Mt 7:21.24-27.

6 de desembre. Divendres de la setmana I d'Advent. Lectures: Primera Is 29:17-24; Salm 26; segona Mt 9:27-31.

7 de desembre. Dissabte de la setmana I d'Advent. Lectures: Primera Is 30:19-21.23-26; Salm 146; segona Mt 9:35-10:1.6-8.

Litúrgia de les Hores.

Setmana I.

Diumenge: Tot propi.

Dilluns: De fèria.

Dimarts: St. Francesc Xavier, prevere. Memòria obligatòria.

Dimecres: De fèria.

Dijous: De fèria.

Divendres: De fèria.

Dissabte: St. Ambrós, bisbe i doctor de l'Església. Memòria obligatòria. Vespre I de demà.

a cura de Pletat Campmajó

Les faules

A la meua parròquia rural, petita, hi tinc un home vell el qual tota la vida ha tractat bestiar. Sempre que li comento un fet dels polítics, em sol respondre: "Es allò que fa la guineu, es allò que fan les cabres, o el gos d'atura". Cada vegada, amb el bestiar, em retrata la psicologia humana o l'astúcia. Per ara els camperols són per a mi els millors mestres que conec de psicologia humana, l'han apres a als corals, a les granges. La Fontaine, amb faules d'animals, retrata els homes. Qui coneix bé el bestiar, coneix els homes. Menys llibres de psicologia i més observar el bestiar

■ Pere Campàs Bonay Monestir de L'Estany

D'ACÍ I D'ALLÀ

HOMES I INSTITUCIONS

La família benestant de Carlo Borromeo, era pregonament religiosa i la seva mare sabé inculcar-li una ferma formació cristiana. Gairebé adolescent, anà a estudiar a la Universitat de Pavia, on es doctorà en Teologia, Dret Canònic i Dret Públic.

La seva vocació religiosa era palesa. Fou tonsurat a Milà i les rendes eclesiàstiques que li corresponien, les lliurava íntegrament als necessitats.

Quan el seu oncle Joan Àngel Mèdici, germà de la seva mare, és elegit Papa —Pius IV— és designat Secretari d'Estat. Té 22 anys. No cal esmentar la responsabilitat que aquest càrrec

pobres de la ciutat. Hi ha fam. Prepara els elements necessaris i dona menjar diàriament a prop de 2.000 famolencs.

Obre col·legis que subvenciona amb els seus propis guanys. Personalment és l'austeritat feta home. Les seves realitzacions superen la tasca normal d'un home. Té el privilegi de consagrar el bellíssim Duomo, el 1575. L'any següent es declara la pesta a la ciutat. Ell roman amb el poble. Milers de persones desapareixen, però són més les que sobreviuen gràcies a les almoines del seu arquebisbe i les atencions que aquelles permeten.

En els darrers anys de la

Carlo Borromeo

comporta. El manteniment de les relacions amb els altres Estats i la pròpia governabilitat de l'Església, l'obliguen a una activitat esgotadora. Sempre, però, troba un moment per visitar els hospitals.

Carlo ha perdut la mare essent infant, i el pare als vint anys. Quan el seu germà mor i tot el patrimoni familiar recau en ell, el lliura totalment als pobres.

Funda a Roma una acadèmia d'Humanitats, per contrarestar el corrent pagà que bufava aleshores. El Papa li concedeix els títols de Penitencier Major i Protector dels Ordes Religiosos.

El Concili de Trento, la transcendència del qual és obvi assenyalar, hagué de vèncer serioses dificultats fins arribar a bon fi, ja que se celebrà entres etapes. Carlo Borromeo tingué molt a veure en la seva represa i la seva feliç conclusió. Partint d'aquest fet, esmerçà les seves energies en

Carlo Borromeo, que fou canonitzat pel papa Pau V el 1610, tot just a vint-i-sis anys de la seva mort, nasqué a Arona el 1538 i morí a Milà el 1584. El seu cicle vital de 46 anys, no pogué ser més ric en esdeveniments memorables, que deixarien inesborrable empremta en la història de l'Església.

l'aplicació pràctica dels decrets del concili. Se li confia el càrrec de Llegat Pontifici.

Ala mort de Pius IV el succeeix Pius V, —Antoni Ghislieri— que dugué a bon port la reforma de l'Església iniciada pel seu antecessor. Anomenat Carlo arquebisbe de Milà, marxa a la seva arxidiòcesi i elimina del seu palau tot detall luxós i superflu. Ven tot el que pot i lliura els diners als

seva vida, segueix la seva febre fundadora. Una hostatgeria, un manicomi, una mena de reformatori per a noies...

Durant els que foren els seus darrers Exercicis Espirituals, pressentí la seva propera fi. Retornà a Milà malalt i amb febre, malgrat tot inaugura un Seminari a Ancona. És l'últim acte. Poc després amb tot fervor, rep els darrers Sagraments i lliura l'ànima al Senyor.

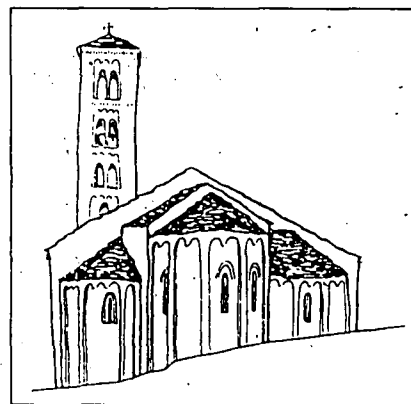
Carlo Borromeo coneixia l'evangeli de sant Lluc. Però també sabia que el que no sempre esdevé fàcil, hagi d'esdevenir impossible. I ell, que venia de casa rica, sabé ser un bellíssim exemple vivent de despreniment i total lliurament al proïsme.

L'Església celebra la festa de Sant Carles Borromeu, el dia 4 de novembre.

■ Carles Giménez i Miquel

VIURE EN L'ESGLÉSIA

L'Advent del Sínode d'Europa

L'Advent del 1991 comença amb una experiència eclesial intensa: el Sínode de les Esglésies d'Europa. Reunit des del dia 28 de novembre, ocuparà les dues primeres setmanes d'aquest temps d'esperança. ¿No és, tal vegada, un gest d'esperança cristiana el que ha fet el Papa en convocar aquesta assemblea? La nostra esperança és el Senyor, el que està per damunt dels esdeveniments i és el Senyor de la història.

La coincidència del leccionari de Lluc, que correspon a aquest cicle que avui comencem, és ben positiva. La visió que Lluc ens dona sobre el misteri de Crist i de l'Església està estretament vinculada amb la història dels homes: Déu ha realitzat la salvació en la història! Ara bé, el Sínode reunit a Roma té precisament com a missió interrogar-se a la llum de la fe sobre el disseny de Déu en la història present, en una situació europea de canvis tan ràpids i desconcertants durant aquest últims anys.

Potser l'element més evident d'aquests canvis ha estat la recuperació de les llibertats civils per part d'una colla de pobles que les veien limitades seriosament per factors ideològics i polítics, i la recuperació també de la llibertat religiosa, impedida seriosament en no pocs casos. El tema de la llibertat cristiana estarà al centre dels debats sinodals.

• "SEREU ALLIBERATS"

I heus aquí que l'evangelí d'avui, primer diumenge, ens parla d'alliberament: els desastres, l'esglai, l'ai al cor, la por, són motiu d'esperança, malgrat tot: "Quan tot això comenci a succeir, alceu el cap ben alt, perquè molt aviat sereu alliberats".

Jesús parla en futur, referint-se a una llibertat que ha de venir quan el Fill de l'home farà la seva arribada sobre els núvols. Serà la llibertat purificada pel judici de Déu sobre la història i sobre cadascun dels que han viscut. Si parla en futur, vol dir que és quelcom que encara no està realitzat.

I aleshores hom es pregunta què significa el lema del Sínode: "Testimonis del Crist que ens ha alliberat". Aquí, citant un altre text bíblic —Gàlates 5, 1— la llibertat sembla adquirida, puix es tracta d'un fet ja realitzat: Crist ens ha alliberat! I precisament d'això donem testimoni.

Entrar en la comprensió d'aquesta contradicció aparent és entrar en el drama de l'acció dels cristians, en tots els nivells de la vida: personal, familiar, social. I és també entrar en el fons mateix del problema que es presenta

agudament, ara mateix, a les Esglésies d'Europa: lliures, però esperant la perfecta llibertat. Mentre estem en la història, ens movem sempre en l'àmbit d'allò que ja tenim i d'allò que encara esperem. Crist ens ha alliberat, perquè ens ha obert de bat a bat el camí de la fe i de la comunió amb Déu, ha posat el seu Esperit en els nostres cors, ens ha donat el seu Evangelí, que és la veritat que ens fa lliures.

Però, què fem nosaltres? Cadascú, les comunitats, les Esglésies, les institucions internacionals, podem dir en veritat que estem en aquella llibertat que ve de la veritat? "De fet, assistim sovint a una escissió entre llibertat i veritat, com si l'home pogués realitzar la pròpia llibertat prescindint de la veritat de les coses. I tanmateix la llibertat ens és donada per ésser lliurada o compromesa segons la veritat en un acte d'amor. Igualment la llibertat esdevé separada de la responsabilitat pel bé propi autèntic, pel de les altres persones, i per el de la creació. D'això en ve el risc que la llibertat es confongui amb la instintivitat, i que es renunciï a la lluita difícil per aconseguir aquell domini de si mateix que és la condició fonamental per al desenvolupament d'una personalitat madura i lliure, i per poder realitzar el do si mateix" (Sumari de les respostes per al Sínode d'Europa, n° 7).

• "NO US DEIXEU AFEIXUGAR!"

Alerta, doncs! L'Advent comença cada any amb aquesta advertència, i cal recollir-la en el propi cor, que és la profunditat íntima de la nostra personalitat. Cal "no deixar-se afeixugar" per tants problemes, per tantes autèntiques necessitats i tantes no autèntiques necessitats, per poder alçar el cap ben alt. I un cop alçat, pregar. "A Vós elevo la meua ànima..." Quan cerquem la profunditat del cor i desitgem desplegar el nostre esperit a la presència del Senyor per la pregària, estem en camí de poder mantenir-nos drets quan el Fill de l'home vindrà, en l'Advent definitiu.

La preocupació del Sínode, amb la del Papa, és descobrir els camins d'un envigoriment de la fe en els països d'Europa, de tan antiga tradició cristiana: una "nova evangelització". Sant Benet, sant Ciril i sant Metodi, patrons d'Europa, foren homes de profunda pregària litúrgica i contemplativa, homes lliures, cadascuna a la seva manera i segons les circumstàncies. La seva intercessió i el seu exemple acompanyi els nostres bisbes reunits en Sínode perquè encertin a pensar i a dir allò que només l'Església té la missió de dir, i que Déu i els homes esperend'ella: una paraula de veritat per la llibertat cristiana.

LECTURES DEL DIUMENGE

PRIMER DIUMENGE D'ADVENT - Cicle 'C'

"FARÉ NÉIXER A DAVID UN PLANÇÓ BO"

La primera lectura del leccionari dominical d'Advent és una profecia messiànica. Cada any és així, durant els diumenges d'aquest temps, marcat per l'espera del Senyor, i per la preparació a la festa de Nadal.

Enguany és el profeta Jeremies, que entreveu, en l'Esperit de Déu, uns temps millors que els de l'exili a Babilònia. La ciutat de Jerusalem, arrasada pels exèrcits invasors, vindrà un dia que "viurà confiada". Això serà quan neixi un "Fill de David". Els cristians sabem qui és aquest "Fill de David", i com ha vingut entre nosaltres. L'àngel digué a Maria: "Concebràs i tindràs un fill... El Senyor Déu li donarà el tron de David, el seu Pare..., i el seu regne no tindrà fi" (Lluc 1,31-33). Maria és la mare virginal d'aquest Do de Déu que és Jesús, "el nostre-bé". Per això els cristians vivim confiats.

Lectura del llibre del profeta Jeremies (33:14-16)

"Vindran dies, diu l'oracle del Senyor, que compliré aquella promesa que tinc feta a la casa d'Israel i a la de Judà. Aquells dies, aquells temps, faré néixer a David un plançó bo, que es comportarà en el país amb justícia i bondat. Aquells dies serà salvat el país de Judà i viurà confiada la ciutat de Jerusalem. I a ell l'anomenaran: El Senyor-és-el nostre-bé".

A VÓS ELEVO LA MEVA ÀNIMA SENYOR

La frase del responso és potser la més tradicional pregària d'Advent de la litúrgia romana: "A vós elevo la meva ànima..."

Aquest salm s'ha de meditar i assimilar frase per frase. Qui sap el fruit que en tindríem si ens proposéssim aprendre'l de memòria, per tenir-lo sempre a punt en els llavis i en el cor. És un salm ben adequat per a pregària del matí durant l'Advent, especialment els versets escollits per aquest diumenge. ¿Per què no ensenyar-lo també als infants?

Salm 24:4bc-5ab, 8-9, 10 i 14 (R.: 1b)

Feu que conegui, Senyor, les vostres rutes,
feu que aprengui els vostres camins.
Encamineu-me en la vostra veritat, instruïu-me,
perquè vós sou el Déu que em salveu.

R.: A vós elevo la meva ànima, Senyor.

El Senyor, bondados i recte,
ensenya el bon camí als pecadors.
Encamina els humils per sendes de justícia,
els ensenya el seu camí. **R.**

Tot l'obrar del Senyor és fruit d'amor fidel
per als qui guarden la seva aliança.
El Senyor es fa conèixer íntimament als seus fidels,
els revela la seva aliança. **R.**

"QUE EL SENYOR REFERMI ELS VOSTRES COPS PER AL DIA QUE VINGUI JESÚS, EL NOSTRE SENYOR"

L'Advent no oblida la presència i l'actuació real de Crist en la seva Església, malgrat que subratlli l'esperança en la manifestació plena d'aquesta presència, anomenada "vinguda". Per això l'Apòstol insisteix en l'acció d'enfortiment i de creixement que ve de la gràcia del Senyor, per als fidels, en el temps present.

Lectura de la primera carta de Sant Pau als cristians de Tessalònica (3:12-4:2)

Germans, que el Senyor faci créixer fins a vessar l'amor que us teniu els uns als altres i a tothom, tal com nosaltres també us estimem. Que ell refermi els vostres cops, perquè siguin sants i nets de culpa davant Déu, el nostre Pare, el dia que Jesús, el nostre Senyor, vindrà amb els seus sants. Amén.

I ara, germans, volem fer-vos una exhortació i un prec en Jesús, el Senyor: Vosaltres vau rebre el nostre ensenyament sobre la manera de comportar-vos i d'agradar a Déu; ja ho feu, però us demano que avanceu encara més. Ja sabeu els preceptes que us vam donar de part de Jesús, el Senyor.

"MOLT AVIAT SEREU ALLIBERATS"

Els cristians no esperem pas un nou naixement de Jesús, impossible del tot, i innecessari. La nostra vida ja està posada en comunió amb Ell, per la fe i pel baptisme. El que sí esperem els cristians, per a cadascú i per tota la història, és la manifestació d'aquest Jesús Senyor de la glòria, tal com Ell ens ho ha promès. Els textos de Lluc destaquen la realització d'aquesta promesa com un esdeveniment alliberador, i la condició perquè sigui així per a cadascun de nosaltres i per tots els homes: no mirar tant a terra, com si tot s'hagués de resoldre aquí; al contrari, estar alerta, pregar, alçar el cap ben alt!

Lectura de l'Evangeli segons sant Lluc (21:15-28, 34-36)

En aquell temps, deia Jesús als deixebles: "Hi haurà prodigis al sol, a la lluna i a les estrelles. A la terra, les nacions viuran amb l'ai al cor, esverades pels bramuls de la mar embravida. La gent perdrà l'alè de por, pensant en els desastres que sobrevindran arreu del món, perquè fins l'estelada del cel trontollarà. Llavors veuran venir el Fill de l'home sobre un núvol, amb poder i amb una gran majestat. Quan tot això comenci a succeir, alceu el cap ben alt perquè molt aviat sereu alliberats.

Estigueu atents sobre vosaltres: Que l'excés de menjar i beure o la preocupació dels negocis no afeixugué el vostre cor i us trobéssiu a sobre aquell dia de cop i volta, perquè vindrà, segur, com un llac, per a tothom, sigui on sigui de la terra. Estigueu alerta pregant en tota ocasió i demanant que pugueu sortir-vos-en, de tot això que ha de succeir, i us pugueu mantenir drets davant el Fill de l'home".

LA BÍBLIA A L'ABAST

Josep M. Argente

"I tornarà gloriós..." (Lc 21:25-28.34-36)

• "FI DEL MÓN I FI DELS MONS"

La perícopa que llegim avui, primer diumenge de l'Any litúrgic, forma bloc amb la que llegirem justament en acabar l'any, el diumenge XXIII del temps de durant l'any. Una vegada més es fa veritat allò de la dita popular que els extrems es toquen. L'anella litúrgica anual s'inicia en el mateix punt on es tancarà. La intenció és eminentment pedagògica. Des del començament de l'Any litúrgic—des de l'inici de la vida—som convidats a mirar el futur a la llum del que professem en el Credo: "I tornarà gloriós — Jesucrist—, a judicar els vius i els morts, i el seu regnat no tindrà fi". Perquè anem inexorablement cap a la fi del món. ¿La fi del món o la fi "dels mons", de tots els mons? Una cosa i l'altra. Ambdues es troben a l'extrem de la història: la del cosmos i la d'aquest microcosmos que és cadascú dels homes. En l'endemig, però, hi ha el camí que la humanitat i cadascun de nosaltres anem fent. L'Any litúrgic ens ensenyarà a través de la celebració de la fe, que aquest camí el fem amb Jesucrist, el Fill de Déu fet home i que en el seu misteri pasqual porta l'home a triomfar del mal i de la mort general pel pecat. Aquest camí, ho és de sofriment, de persecució—de creu—però també de resurrecció, de construcció positiva de l'home segons el projecte de Déu (vv. 12-19), que llegirem el penúltim diumenge de l'any). És sota aquesta perspectiva que cal llegir el fragment d'avui.

Hi haurà prodigis al sol, a la lluna i a les estrelles. A la terra, les nacions viuran amb l'ai al cor, esverades pels bramals de la mar embravida. La gent perdrà l'alè de por, pensant en els desastres que sobrevindran arreu del món, perquè fins l'estelada del cel trontollarà (vv. 25-26). La visió és dantesca. Amb llenguatge escatològic, Jesús ens fa la radiografia del que el món—en el sentit de món sense Déu—pot fer, fa i farà fins al final. Només cal connectar el televisor per veure com la profecia es va complint. El que passa és que, d'aquest text evangèlic n'hem fet una fotografia "realista" i l'hem projectada exclusivament sobre el darrer dia de la història general del món. I pensem, tot això, si ve, ves a saber quan vindrà, ja serem morts. I aquí és on s'adreça la revelació. Tot el que és mundà acaba, passa. Per més sòlides i fixades que es creguin les seves estructures. Imperis, cultures, potències, famílies, organitzacions religioses... Tot, arriba el moment que trontolla i cau, desapareix. La seva ensulsiada fa perdre l'alè de por a la gent i posa l'ai al cor del poble. Dissortat del quid d'aquestes potències n'hafet un déu, el seu déu. S'esfondrà amb elles, que l'han esclavitzat, deshumanitzant-lo.

• "LLAVORS VEURAN VENIR EL FILL DE L'HOME"

La història de la humanitat i la història de cadascun dels homes i dones del món s'acaba amb la visió de la vinguda del Fill de l'home. Visió no pas en el sentit que donem moltes vegades a aquest mot, d'aparició més o menys fantasiosa, sinó de descoberta. Al final del seu camí, cada persona, la humanitat entera, descobrirà sense lloc a dubtes la presència de Jesucrist en el món i en la seva història, omplint-ho tot i realitzant tots els homes. El "Fill d'home" és un hebraisme que significa home. Segons la visió de

Daniel (c. 7), al final dels temps ha de venir aquest home, alhora celestial i humà que instaurarà el "Regne de Déu" en el poble escollit. En el Nou Testament el Fill d'home és Jesucrist, l'home típic, realitzat del tot segons el voler del Pare. Es tracta, doncs, de revelar que, malgrat el mal del món i de l'esgarriament de la humanitat pels estimbals del pecat, al final triomfarà l'Home. Aquell home original eixit de les mans de Déu i, que des de principi, ell havia fet a imatge i semblança seva. El punt omega de l'evolució o de la realització humana és l'Home típic, el que, havent assumit el pecat del món, l'ha destruït en l'ara de la creu i, havent mort ara viu i ha pujat a la dreta de Déu. I vindrà **sobre un núvol** a tall de carrossa de Déu (Salm 104:3), **amb poder**, el poder creador-redemptor, realitzador de Déu, i amb la **gran majestat** que li és pròpia. Vindrà a judicar els vius i els morts—el món—, i tothom "veurà", s'adonarà que la salvació de Déu obrada per Jesucrist consisteix en la realització total de l'home com a persona, en el cos i en l'esperit, íntimament vinculada al cos de Crist. Per això aquell dia serà el gran moment de l'eclosió de l'alliberament, fatigosament començat i perseguit en aquesta vida. **Quan tot això comenci a succeir, alceu el cap ben alt, perquè molt aviat sereu alliberats** (v. 28) d'opressions, injustícies i persecucions (Cf. vv. 12-19).

• "ESTIGUEU ALERTA!"

Jesús es dirigeix amb paraules greus als deixebles en presència de tot el poble (20:45). A la comunitat—l'Església—, doncs, i la posa en guàrdia. **Estigueu alerta sobre vosaltres** (v. 34). És molt possible que entre ells hi hagués qui somniava en solucions de força, d'imposició d'Israel sobre els altres pobles, de fer triomfar la "seva" salvació, els seus punts de vista. La temptació d'anar per aquests camins sempre ha assetjat els deixebles de Jesús. També ara. I convé no badar. **Que l'excés de menjar i beure**—la instal·lació i la bona vida dels poderosos—o la preocupació dels negocis—materials i crematístics, com també els falsament espirituals—no afeixugués el vostre cor i us trobéssiu a sobre aquell dia de cop i volta (v. 35). La feixugor del cor ens priva del necessari esperit crític, dificulta el discerniment i, en definitiva, ens extravia. Ens fa anar a raure en camins que no són els de Déu. Hem estat seriosament advertits. Aquell dia vindrà, segur, com un **llaç, per a tothom, sigui on sigui de la terra** (v. 35). També, doncs, per als que integren l'Església. I fóra molt trist que es deixessin atrapar, badocs, pellaç del caçador. L'advertiment de Jesús mena els deixebles a l'oració. **Estigueu alerta pregant en tota ocasió i demanant que puguen sortir-vos-en, de tot això que ha de succeir, i us puguen mantenir drets davant el Fill de l'home** (v. 36). Els deixebles han de pregar—veïllar—en qualsevol circumstància de la seva vida per mantenir-se drets en el camí de Jesucrist. Cal seguir Jesús a través de la història, seguir la seva paraula, seguir la seva ruta de creu i resurrecció fins que el retrobin gloriós i glorificador al final de la ruta, allà on el camí del temps tomba definitivament cap al repòs de l'eternitat. Vet aquí el camí de l'hominització perfecta. L'espiritualitat d'Advent: "Esperem el vostre retorn, Senyor Jesús!"

COSTUMS I

per Esteve Busquets i Molas

TRADICIONS

Mocadors grans i tapaboques

El fred, cada any arriba més tard. Aquell refrany que diu "Per Tots Sants, capes i mocadors grans", s'hauria d'adaptar, anteposant-hi l'adverbi "abans". Tampoc no escau allò dels mocadors grans i per això ja hi ha gent que diu "...capes i guants".

I és que el mocador gran ha passat gairebé a la història. Era una de les peces de vestir femenines, més simpàtiques i ben aconseguides. El mocador gran —el "pañolón" en castellà—, no sol figurar en els diccionaris perquè si mocador ve de moca, ningú no es mcaria amb espatllers, cobriespatlles o mantons que són els noms diríem tècnics.

Espatlla i pit restaven ben abrigats deixant, però, lliures els braços, cosa essencial per trafegar per casa. Tenia, en canvi, l'inconvenient de donar aparença de més gran a la dona que se'l posava. Aquesta podria ser una de les raons de la seva desaparició. El mantó, si és de Manila, en canvi, és més perdurable encara que no abrigui tant.

De totes maneres, les femines no hi han renunciat del tot i han creat una peça semblant, de colors alegres

—car els cobriespatlles solien ser negres— dita matiné, per bé que més aviat l'anomenin "mañanita" per influència castellana.

I és que hi ha coses inventades amb poc sentit comú. Pels homes, en els anys vint sortien els colls de punt, botonats i anomenats "pràctics", que certament ho eren pels fabricants però no pels usuaris car només abrigaven el coll i encara, a vegades, deixaven el clatell descobert. Duraren poc.

Els avis, en canvi foren més eixerits i usaven grans bufandes que s'enrotllaven —i s'enrotllen— al coll,

pengen pel davant i pel darrere salvant un xic l'esquena i el pit de les airades. I a muntanya encara es troben tapaboques, que pelseu nom semblen indicar que siguin bufandes petites, quan en realitat es tracta d'una mena de flassada. Els pagesos i els pastors saben bé prou com n'és d'eficaç un tapaboques. Ja poden bufar el torb o la tramuntana, que l'abrigall resisteix tots els bofarts.

Els diumenges, però, els pagesos solen baixar —o pujar— a missa al poble i deixen els tapaboques a casa. Els veureu amb gorra —ara ja no hi ha barretines— vestit de vellut i una bona bufanda. Amb les mans a la butxaca, de totes maneres, es riuen per dins de la gent que va amb abrics molt bonics i elegants, però que deixen entrar el fred pel coll i el pit. "Qui vol presumir ha de patir", deuen pensar.

Pel que fa a les dones joves passa semblantment. Només alguna vella es resisteix a deixar el mocador gran que els abriga fins als ronyons. A mesura que van passant cap a l'altre món, els espatllers resten abandonats en un racó i les arnes en passen aviat els taps.

"A cor obert" (i X)

La Nancy sabia tots els camins i dreceres per aconseguir amb urgència un bitllet d'avió, i es disposà a agençar per telèfon aquesta qüestió. En aquell moment, sonà l'interfon. Mr. O'Callaghan la cridava al despatx:

—Què fa ara Mr. Claudi? Qui hi ha amb ell? M'acaben de confirmar la notícia per FAX. La Sra. Aubella és morta.

—M'ha demanat que truqués a miss Rose, i ara està amb ella al despatx.

—Bé, està en bones mans. Té bon cor aquest noi; aquest gran plor expressava un gran amor. No se'l pot deixar sol, ara. Escolti, miss Nancy: ha començat ja a fer les gestions per aconseguir un bitllet urgent d'avió?

—No, Mr. O'Callaghan, quan vostè m'ha cridat ho anava a fer.

—Miri, demanin dos.

—Molt bé. Així ho faré.

Mr. O'Callaghan no acabava de comprendre per què s'havia afectat tant. És clar que, una mort sobtada, sotragueja més fortament. Era la mort d'una mare que tenia el fill gran milers de quilòmetres lluny. Potser allò que l'havia colpit més intensament era aquell plor filial d'en Claudi, tan cordial, tan sincer, tan sentit. S'aixecà, i pausadament es dirigí al despatx d'en Claudi. El trobà encara assegut a la butaca i amb miss Rose al costat dient-li paraules de consol. Mr. O'Callaghan, agafant pel braç en Claudi, li digué:

—Au, aixequi's, Mr. Claudi, anem al meu despatx, i mirarem amb calma i serenitat quines mesures cal prendre. Rose, vine tu també amb nosaltres. Il'agafà també pel braç.

Quan entraren al despatx, Mr. O'Callaghan, agafant pels colzes els dos braços d'en Claudi, digué: "Prometi'm pel seu honor que puc deixar sense cap mena d'angúnia que miss Rose l'acompanyi a Barcelona." En Claudi no digué res. No podia. El seu plor era ara un aiguabarreig de tristesa i d'alegria. S'abraçà efusivament a Mr. O'Callaghan i a la Rose, que no podia dissimular que en aquells moments tristesa i alegria estaven tants a tants en el seu cor.

Allò diví i humà que en aquestes circumstàncies, gràvides de dolor i d'amor, vehiculen els gestos i els signes d'estimació i comunió, segurament és impossible formular-ho.

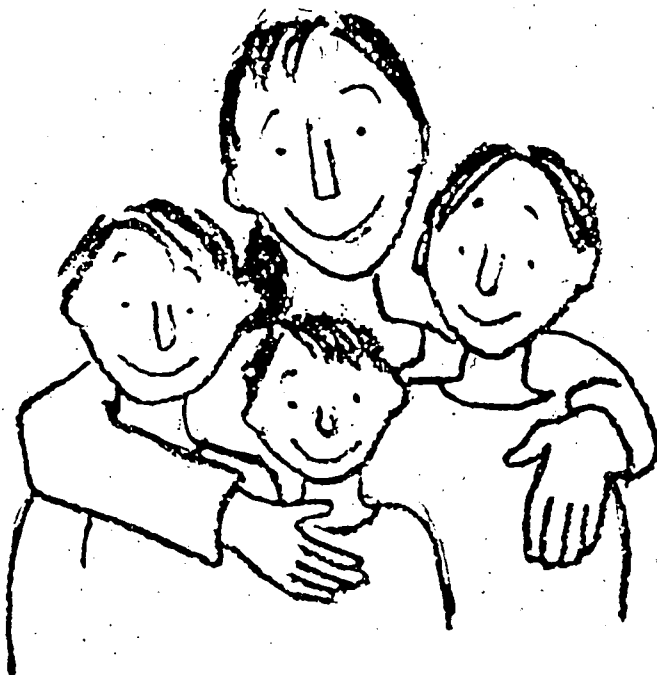
Són uns moments en els quals els ressorts de l'inefable misteri de la persona es posen

en joc i, com enduts per la força d'un Tabor singular, ens és permès d'anar més enllà del guió i del decorat, de passar els límits de les circumstàncies, trencar els motlles habituals que emmarquen el nostre viure quotidià; aleshores surten a la superfície les realitats més genuïnament humanes que sovint resten somortes sota el pes feixuc de les dureses del viure.

Una vegada a casa, tornant del cementiri, una pau gairebé festiva els envaïa a tots. Les paraules amb què el mossèn havia començat l'homilia els havien colpit molt: "La vostra mare, viu". A miss Rose se li perdien moltes paraules, però sabia llegir en els ulls i en els llavis allò que li negava la comprensió dels mots. Més enllà dels maldecaps de l'enterrament, dels mots convencionals i repetits de condol, del cansament de nits sense dormir, tots estaven d'acord que quelcom misteriós els envoltava i es respirava fins i tot en l'aire: era la sentor i la presència d'una fecunda maternitat embolcant un pomell de joves vides.

En Francesc, la Clara i la Glòria estaven plenes d'admiració per la seva futura cunyada. Al capvespre, ja més relaxats, prepararen un berenar-sopar. En Claudi s'atreuï a bromejar: la Clara que pesqui un xicot, i d'aquí a un any ens casem totes les tres parelles al mateix dia, i ens n'anem de viatge de noces... al Canadà!, varen corejar tots alhora. La Rose somreïa afablement.

Anys després, la Rose, ja senyora d'Aubella i mare de tres fills, recordant aquella conversa en el si maternal de la casa dels Aubella, va escriure: "Aquell dia vaig comprendre que la maternitat és de Déu i de les mares. Que la maternitat durarà per sempre."

■ XESC SOLIU